

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Čekovni račun: Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Pri velikih neutralcih

Po običajnem političnem izrazoslovju imamo na svetu sedem velesil, to so Anglija, Francija in Nemčija, ki so med seboj v vojni, ter Amerika, Japonska, Italija in Sovjetska Rusija, ki se vojne ne udeležujejo. Vsakomur mora biti jasno, da bi pristop teh štirih, do sedaj nevtralnih velesil med vojskujoče se velesile imel odločilne posledice. Ako bi se vse štiri, ali vsaj tri, a tudi že samo dve priključile enemu taboru, je njegov uspeh v sedanji vojni tako rekoč zagotovljen. Po desetih tednih vojne, ko se bitke na pravih frontah še niso začele, smemo torej reči, da je divjala do sedaj poglavitna bitka na tako imenovani fronti nevtralnih držav, to se pravi v Ameriki, na Japonskem, v Italiji in v Sovjetski Rusiji. Kratek pregled po teh, za enkrat najbolj važnih bojiščih bo še najbolj tolmačil potek in obseg vojne, ki je izbruhnila pred desetimi tedni.

V Ameriki je predsednik Roosevelt prodiral v svojim novim nevtralnem zakonu, ki združenim državam Severne Amerike dovoljuje, da prodajajo vse vrste vojnega blaga vojskujočim se državam, pod pogojem, da ga iste takoj plačajo in ga tudi takoj s svojimi lastnimi, neameriškiimi prevoznimi sredstvi spravijo iz Amerike. Ker pa stvarno moreta izpolniti oba dva ameriška pogoja je Anglija in Francija, medtem ko jih Nemčija ne more, pade v oči, da je hotela ameriška država s svojim novim nevtralnem zakonom nekako podpreti Anglijo in Francijo, ki se, kakor pišejo ameriški listi, borita za ideale, ki so sveti tudi ameriškiemu narodu. Vendar pa Amerika dalje ni hotela iti. Ko je v Evropi zadivjala vojna, so nekateri mislili, da se je bo v kratkem morala udeležiti tudi Amerika. Danes v to le malokateri verjame in smemo reči, da je ameriško javno mnenje po izrazu svojih simpatij do Anglije in Francije v novem nevtralnem zakonu tako rekoč okamenelo v želji, da njihova domovina ostane trajno nevtralna. Američani namreč slutijo, da se za evropskimi frontami, kjer se sovražnosti nečesto in nečesto začeti, dogajajo neke tajinstvene diplomatske grdobije, v katere se naj ameriška vlada ne meša. Če bi se način vojskovanja v Evropi spremenil, je pa verjetno, da se bo tudi tok javnega mnenja spremenil in začel ponovno kazati naraščajočo težnjo, da moč Združenih držav vedno bolj postavi proti Nemčiji in njenim težnjam.

Stališče sovjetske velesile je v nečem oziru popolnoma nasprotno ravnanju Amerike. Sovjetska nevtralnost je Nemčiji naklonjena, napram Angliji in Franciji pa skrajno sovražna. Toda pravno je Sovjetska še nevtralna. Mimo objube politične podpore pa sovjetska pomoč Nemčiji tudi še ni šla. O kakšni vojski podpori do sedaj ni bilo govora in ni nobenega znamenja, da bi se kaj spremenilo v bodočnosti. Poleg tega pa je treba poudariti, da je dobrohotnost ameriške nevtralnosti do Anglije in Francije čisto nekaj drugega — ako ju primerjamo po stvarni vrednosti — kakor pa dobrohotnost sovjetske nevtralnosti napram Nemčiji. Združene države Severne Amerike so največji izvoznik na svetu sploh. Sovjetska pa stoji kot izvozna država zadaj za Dansko. Iz Sovjetske imamo tudi poročila, da bi sovjetska vlada rada tržila z obema taboroma, morda še rajši z angleškim taborom, ki lahko takoj plača, kakor z nemškim. Da bi Sovjetska Rusija oddajala Nemčiji svoje blago na kredit, je izključeno. Končno se o Ameriki ne more reči, da je nemogoče, da bi kdaj v bodočnosti tudi vojaško stopila ob stran Anglije in Francije, medtem ko si narodno socialistična vlada v Nemčiji ne dela nobenih utvar glede tega, da bi ji sovjetski prijatelj kdaj vojaško pomagal. Čim slabše bi Angležem šlo, tem bolj gotovi smejo biti ameriške pomoči, medtem ko je pri Sovjetski Rusiji narobe in bo tem manj pripravljena pomagati Nemčiji, čim slabši bodo njeni izgledi na zmago. Nevtralnost Sovjetske Rusije, naklonjena Nemčiji, torej v pogledu stvarnih koristi ne more odtehtati nevtralnosti Amerike, naklonjene Angliji in Franciji.

Tudi Italija prihaja počasi v položaj, ko bo morala določiti svoje dokončno stališče. Odkar je izbruhnila vojna, je bila Italija zares najstrožje nevtralna, naravnost presenetljivo nevtralna, ako se spominjamo na odmevajoče manifestacije medsebojne povezanosti obeh držav »osišča Rim—Berlín«. Sicer še ni bilo rečeno, da bi se bila Italija odrekla svojim težnjam v Tuniziji, na Korsiki, v Suezju in v Džibutiju, težnjam, ki bi jih mogla uresničiti samo na škodo Francije in Anglije, toda vse-kakor prevladuje vtis, da je italijanska politika vsaj v sedanjem trenutku obrnila svojo pozornost proč od tistih vprašanj, ki bi ji delale težave s Francijo in Anglijo, in da se je obrnila na balkansko področje, kjer se dan-danes njene koristi hudo križajo s politiko Nemčije in Sovjetske Rusije. Morda bo to dejstvo olajšalo odločitev Italije glede njene trgovske politike z enim in drugim taborom. Domnevo, da bi se Italija hotela vmešavati v angleško blokado Nemčije, odnosno nemško borbo proti njej, izključujejo vsi oni, ki razmere poznajo in zato ne verjamejo, da bi Italija danes hotela vznevoljiti Anglijo s tem, da bi hotela biti za Nemčijo »vrata iz obleganega trdnjave«. Italija bo ostala strogo nevtralna, zasledujoč izključno svoje lastne interese, ki pa trenutno ne ležijo tam, kjer bi se v prvi vrsti križali z angleškimi in francoskimi, marveč tam, kjer se križajo z nemškimi in sovjetskimi.

Japonska je četrti velesila, ki se bo v kratkem odločila za gotovo zunanje-politično smer. Razočaranje Japonske ob propadu pakta proti kominterni, ki je družil Japonsko, Nemčijo in Italijo v borbi proti Sovjetski Rusiji, ni bilo tolikšno, da bi bil Japonec poglaval v tabor Anglije. Japonci so se kakor polž potegnili nazaj, to je na Kitajsko, odnosno v okvir svojih izključno japonskih interesov na Daljnem vzhodu. V tem duhu bo skušala priti do sporazuma z obema taboroma v Evropi, toda dalje gotovo ne bo šla, ne na eno in ne na drugo stran.

Umik Anglije in Francije „Zaradi vojne iz severne Kitajske v Evropi“

Veliko veselje na Japonskem - Listi upajo, da bo sedaj mogoče zblížanje z Anglijo in z Ameriko

Tokio, 13. novembra. t. Angleški veleposlanik sir Robert Craigie je danes obiskal japonskega zunanjega ministra Nomuro in mu izročil spomenico angleške vlade. Angleški diplomat je ostal v zunanjem ministru nad eno uro. Po njegovem odhodu je bilo objavljeno uradno sporočilo,

da je angleška vlada obvestila japonsko vlado, da se je odločila vse svoje oborožene sile, ki se še nabajajo na Severnem Kitajskem, poklicati drugam. Angleška spomenica pristavlja, da je Anglija do sedaj imela vojaštvo po določenih krajih Severne Kitajske zato, ker ji je to pravico dajala pogodba iz leta 1901, ki je celo natančno določila vojaško silo, ki jo mora Anglija vzdrževati po teh krajih. Sedaj pa da se je angleška vlada odločila odpoklicati vso svojo oboroženo silo, izvemši nekoliko vojakov, ki jih bo še tamkaj pustila za obrambo angleških podanikov in angleškega premoženja in za ohranitev miru in reda.

Takoj za angleškim poslanikom se je javil pri zunanjem ministru Nomuro tudi francoski veleposlanik, ki je prinesel podobno noto francoske vlade, ki prav tako naznanja,

da bo odpoklicala sploh vse svoje oborožene sile s področja Severne Kitajske in ne bo pustila tamkaj nobenega vojaka več. V toliko se sklep francoske vlade razlikuje od onega angleške vlade, ki očitno želi na eni strani ugoditi Japonski do skrajne meje, na drugi strani pa mora vazovati vsaj videz, da se pravicam ni odrekla in da so za to potrebna pogajanja med obema vladama in sporazum med njima.

Današnje kitajsko časopisje z velikansko opremo objavlja to novico, češ da sta se Anglija in Francija le uklonili ter dokončno Japoncem priznali njihove pravice na Severnem Kitajskem. Časopisje pravi, da je evropska vojna prisilila obe velesile, da sta se odločili za umik na Severnem Kitajskem, umik, ki ga pa japonska javnost z veseljem jemlje na znanje kot dokaz,

da so sedaj odstranjene takorekoč vse ovire za pospešeno zblížanje med Japonsko, Francijo in Anglijo. — Listi izražajo upanje, da se bodo pogajanja z Anglijo kmalu začela in da bo olajšano ozračje v japonsko-angleških odnosih tudi razbremenilo napetost, ki je grozila v odnosih med Japonsko in Ameriko.

Tudi Amerika ...

Washington, 13. nov. b. Uradni krogi izjavljajo, da je tukaj že dalje časa izdan sklep, da umakne svoje čete iz Severne Kitajske. Ta britanski sklep pa nikakor ne bo vplival na stališče Zedinjenih držav, ki bodo še naprej vzdrževale svoje čete na Severnem Kitajskem.

Čangkajšek upa v zmago

Cungking, 13. novembra. AA. Havas: Maršal Čangkajšek je na seji izvršilnega odbora stran-

ke Kuomintanga, na seji, ki je bila o priliki 60-letnice rojstva ustanovitelja kitajske republike Sun-jatsena imel govor, v katerem je izjavil, da bi se vojna z Japonsko mogla končati, če se Japonska odpove svojim zavojevalnim ciljem in spozna, da samo svobodna in napredna Kitajska more jamčiti sebi svojo svobodo in napredek. Vojaške operacije Japonske, da so obsojene na neuspeh. Obvestil je japonsko vlado, da bi bilo nadaljevanje vojne za Japonsko samomor ter da bi z ozirom na to ustanovitev kitajske osrednje vlade na čelu z Vančin-vejem ne zboljšalo sedanjega položaja.

Maršal je nato označil kitajsko zunanjo politiko takole: Kitajska bo odbila vsak napad. Borila se bo za svojo neodvisnost, spoštovala sklenjene mednarodne pogodbe, predvsem pomorsko pogodbo devetih držav in pakt Zveze narodov. Odklanjala bo pristop k protikomunističnemu paktu.

Sporazum tudi med Japonsko i Sovjetijo

Po nemških poročilih

Tokio, 13. novembra. AA. Nemški poročevalski urad poroča: Zastopnik japonskega zunanjega ministra je danes časnikiarjem potrdil vesti, da je bil med veleposlanikom Togom v Moskvi in Molotovim dosežen sporazum, na podlagi katerega bo v najkrajšem času sklicana konferenca

za razmejitev na Kitajskem, ki bo pozneje zasedala v Harbinu. Na tej konferenci so Sovjetska Rusija in Zunanja Mongolija ter Japonska in Mandžurija na drugi strani zastopana vsaka z 20 odposlanci. Politični krogi naglašajo, da se bodo pogajanja nadaljevala in da sta Japonska in sovjetska vlada že dozdej našli splošno podlago za rešitev vseh obmejnih sporov. Razen tega so v Moskvi in v Tokiju pripravljene istočasno reševati tudi vprašanje ribolova, vprašanje petrolejskih koncesij ter vsa gospodarska vprašanja.

Nenapadalni pakt Italija-Turčija?

London, 13. nov. b. Carigrski dopisniki angleških listov poročajo, da se vodijo razgovori med Turčijo in Italijo za sklenitev nenapadalnega pakta med obema državama. »Times« poudarja, da se odnosi med Turčijo in Italijo počasi tako stalno zboljšujejo, vendar pa je po mnenju tega lista še prezgodaj govoriti o sklenitvi nenapadalnega pakta ali o sporazumu katerekoli vrste.

Prelom s Finci

Finci dokončno odklanjajo sovjetsko zahtevo po Hanköu Sovjetski tisk grozi in napada »angleški Imperializem«

Helsinki, 14. nov. t. Delegat finskega odposlanstva, ki se v Moskvi pogaja s sovjetsko vlado je davi telefoniral svoji vladi, da se bo finsko odposlanstvo vrnilo v Helsinki. Dodal je, da je položaj sedaj takšen, da nima nobenega pojma, kdaj se bodo pogajanja nadaljevala, če se bodo sploh nadaljevala, in kakšni so nadaljnji načrti Sovjetske Rusije napram Finski.

Zunanji minister Erkkö je predpoldne izjavil časnikarjem, da so »sovjetske zahteve glede Hanköa za Finsko nesprejemljive. Finska je morala zavoljo tega izvesti nove vojaške ukrepe na vsej finsko-sovjetski meji.

Zunanji minister Erkkö je na to dejal, da Finska še vedno želi sporazuma s Sovjetsko Rusijo. Toda neposredni razgovor z delegati je postal potreben. Zato pridejo domov. Finska pogajanje ne prekinja, toda ne razume, zakaj naj bi se nadaljevala v večnost. Finska želi, da se pogajanja nadaljujejo, ko bo na obeh straneh dobra

volja za sporazum. Sovjetske protipredloge na finske predloge bodo po povratku delegacije iz Moskve predložili parlamentu, da odobri stališče, ki naj ga zavzame finska vlada.

Helsinki, 13. novembra. AA. Reuter: Izginil je vsak optimizem v zvezi s sovjetsko-finskimi pogajanjmi, kar potrjuje tudi vesti, ki prihajajo iz Moskve. Pravijo, da je Stalin izjavil, da ne more sprejeti finskih protipredlogov v njihovi sedanji obliki in da le ne more odredi sovjetskih zahtev po pomorskih oporiščih na ozemlju Finske. Predstavniki Sovjetov so izjavili, da bodo predložili nove zahteve, ki bodo izražene v spomenici, verjetno še jutri. Obenem so povedali: finskemu delegatu Pasikiviju, naj se vrne v Helsinki in se potem posvetuje s svojo vlado.

V odgovor na sporočilo, ki ga je objavila agencija Tass, je izdalo finsko zunanje ministarstvo danes sledeče sporočilo: Sovjetska vlada je predlagala, da bi se začela pogajanja. Tedaj je predložila predloge finski vladi in ti predlogi so bili deloma nevarni za neodvisnost in nevtralnost Finske. Finska vlada je dala široke koncesije glede vprašanj, ki zadevajo sovjetsko varnost, zlasti pa koncesije v zvezi z Leninogradom. Toda zaradi vsebine sovjetskih zahtev je bila finska vlada prisiljena izdati previdnostne in varnostne ukrepe.

Rdeči tisk se razburja

Havas poroča iz Moskve, da je sovjetska vlada zahtevala od Finske v svojih zadnjih predlogih odstopen pomorskega oporišča pri Hanköu na vходу v finski zaliv. Dalje je zahtevala pravico, da utrdi vse otoke, ki se nahajajo na vzhodnem delu finskega zaliva, kakor tudi, da utrdi pokrajine Stiusdenna ter otoka Björkö ter Humaljöku, ki se nahajajo v neposredni bližini polotoka Karelije.

Moskva, 13. novembra. t. Sovjetski tisk, ki je po zadnjem napadu v »Pravdi« molčal o pogajanjih s Finsko, je sedaj izbruhnil z vso silo na dan. Po vsem časopisju so izšli erditi napadi na sedanje politično in državno vodstvo Finske, za katerim da stoji spet angleški imperializem, ki finski odpor podpira. »Trud« očita Fin-cem, da so krivi, da se bo ballistično področje spremenilo v nevarno polje, mesto, da bi bili veseli, da bi tamkaj nastopil mir in bi imela Finska svojo neodvisnost vsestransko zavarovano. Finska in z njo angleški imperialisti igrajo nevarno vlogo, ker potiskajo Sovjetsko Rusijo v vojno.

Moskva, 13. novembra. AA. Iass: V Goteborgu na Švedskem so odprli razstavo sovjetske knjige.

Preseljevanje narodov v Litvi

Kovno, 13. novembra. AA. Havas: Spomladi se preseli v Litvo 100 Litvancev, ki žive v Sovjetski Rusiji, Belorusi, ki žive v Litvi, se bodo pa preselili v Sovjetsko Rusijo. Litvance iz Rusije bodo naselili na velikih posestvih, ki so jih že razdelili. Okoli 10.000 Židov, večinoma mladine, že zapušča Vilno, na njihova mesta pridejo pa Litvanci.

Cesar Viljem

se hoče preseliti na Portugalsko

Pariz, 13. novembra. AA. Havas: »Oeuvre« poroča iz Lizbone, da se bivši nemški cesar Viljem želi nastaniti na Portugalskem, če bi moral zapustiti Holandijo. Te vesti niso potrdili z nobenega uradnega mesta.

Zagrebska vremenska napoved: Deževno in hladno vreme.

Zemunska vremenska napoved: Nekoliko hladnejše, oblačno in megleno v notranjščini, delno oblačno na Primorju.

„Mobilizirali smo, ker moramo biti pripravljene na vse ...“

Nizozemski ministrski predsednik pomirjuje narod - Ribbentrop spet obljubil Belgiji, da je Nemčija ne bo napadla

London, 13. nov. AA. Reuter: Iz Haaga poročajo: Predsednik nizozemske vlade De Geer je rekel v svojem današnjem radijskem govoru v glavnem tole:

Zdi se, da so v tujini razširili zadnje dni glasove, da je naša država v nevarnosti. Ti glasovi so v mnogih krogih zbudili skrb, čeprav ni nobenega vzroka zanj. Zdi se, da je treba vzroke za te glasove iskati v poročilih tujih agencij in tujega tiska, in v raznih vladnih akcijah. Kadar stopajo narodi v vojno, postane za vsako stran razumljivo marsikaj glede namer druge stranke. V časih, kakršne danes preživljamo, je potrebno, da nevtralne države izdajo vojaške ukrepe. Ko se je končala vojna na Poljskem, je zrasel strah na zahodu. Nastali položaj terja, da se naša mobilizacija izvede z večjo odločnostjo in intenzivnostjo, kakor poprej, zato smo izvedli vojaške ukrepe. Toda obžalovati bi bilo treba, če bi kdo napačno domneval, da je nevarnost za naše meje zdaj narasla. Nedavnih ukrepov nismo izdali zato, ker bi bila dejanska nevarnost narasla, ampak zato, ker so razne okoliščine terjale našo večjo pripravljenost. Nevarnost

»Zavezniki nimajo razlogov, da bi bili nezadovoljni z diplomatičnim položajem po desetih tednih vojne.« je zapisal londonski »Economist«, »kajti njihov namen ni, nabirati novih zaveznikov, ampak preprečiti, da bi se Nemčija otresla železnega obroča vsestranskega osamljenja. Trenutno pa ima Nemčija samo to zunanje-politične zadovoljnost, da poslušaja sovjetske diplomate, kako zasmehujejo versailjski mir, medtem ko zasedajo nemški »Lebensraum«. To je majhen uspeh za njo...«

ni danes nič večja, kakor je bila prve dni meseca septembra. Naše mobilizacije ni treba pripisovati nobeni bojazni, da kdo ne bi sploševal dane besede glede naše nevtralnosti, ampak okoliščine, da moramo biti pripravljene za vse morebitnosti. Zato daje naša mobilizacija vzajemno varstvo vsem stranem.

Sestanek v Bredii

Belgijski in nizozemski zunanji minister proučujeta položaj

Bruselj, 13. nov. AA. Posebni Havasov dopisnik poroča: Včeraj popoldne sta se v Bredii sestala belgijski in nizozemski zunanji ministri. Kljub temu, da je tako hitro prišlo do odločitve glede tega sestanka, politični krogi niso presenečeni. To pojasnjuje dejstvo, da je v prestolnici Belgije in Nizozemske prispel odgovor Francije in Velike Britanije na mirovni poziv, kakor tudi odgovor kanclerja Hitlerja, da bodo podrobno proučeni predlogi obeh vladarjev. Čeprav ni mogoče videti, kakšne posledice bo imela ta mirovna pobuda v praktičnem pogledu, vendar vsb kaže, da angleški odgovor pušča v svojem zadnjem delu odprta vrata za poznejša pogajanja, francoski odgovor pa jasno opozarja na nekatera osnovna načela, ki bi jih bilo treba poprej sprejeti.

Ribbentrop Belgiji

London, 13. nov. AA. Stefani: Iz Amsterdama poročajo, da je belgijski poslanik v Berlinu govoril pretekli petek z zunanjim ministrom v Ribbentropom, ki mu je pri tej priložnosti dejal, da Nemčija nima namena sačeti sovražnosti proti Belgiji.

Politični zapiski

Minister dr. Kulenović muslimanom za bajram

Muslimani so obhajali v nedeljo svoj veliki muslimanski praznik bajram. Sarajevska »Pravda«, ki je njihovo glasilo, je prinesla uvodnik o bajramu. V njem se spominja rajnega voditelja bosanskih muslimanov dr. Spahije ter naglašja, da muslimani v svojem boju za svoje pravice ne bodo odnehali. Na drugem mestu prinaša voščilo ministra dr. Džaferja Kulenovića, ki se glasi: »Ob letošnjem bajramu vas, bratje, pozivljamo, da ostanete bojovniki za cilje, ki se za ne bojujemo od nekdaj, da ostanete krepki in enotni kakor ste doslej bili. Le s sležnim in bratskim delom moremo doseči vse tisto, kar želimo in za kar se borujemo. Ponavljam vam tisto, kar nam je bil naš veliki voditelj in rajni učitelj dr. Mehmed Spahija rekel ob bajramu: »Pot, ki smo si jo izbrali, je bila pravilna!« Tudi mi hočemo hoditi po tej poti do končne zmage. Veem vam voščim bajram mubarek olsun!

Večina radikalov za JRZ

V Šabcu v Srbiji je imel shod bivši minister g. Rajaković, ki je govoril o prizadevanju nekaterih politikov, ki bi radi vse radikale združili v stari radikalni stranki. Povedal pa je, da se to ni niti Pašiču docela posrečilo, dasi je bil velikanska avtoriteta. Govoril je tudi o ljudeh, ki menjajo stranke, kakor potreba nanesse. Potem pa je naglasil: »Mi iz JRZ pravimo, da strank ni mogoče tako menjati kakor perilo na sebi, niti se smukati iz stranke v stranko. Velika večina radikalov je v JRZ, kar dokazuje, kaj prav za prav ljudstvo misli. Za povabilom tiste manjšine in tistega ostanka na drugi strani, naj bi naša večina zdaj prešla k njim, se skriva poskus razbiti v JRZ zbrane radikale. In za njihovo zunanjo načelnostjo se skrivajo intrige, ki so naperjene zoper vodilne ljudi v naši stranki.«

Sluga radikalov v Vojvodini razbita

Poročali smo že, da so se radikali Vojvodine združili ter sprejeli skupne resolucije za skupno delo. Izvolili so svoj odbor, ki naj stranko najprej organizira. Oziroma izvršilni odbor je imel svojo sejo v nedeljo, kjer je takoj nastopil dr. Živko Prodanović, pristaš dr. Lazarja Markovića, ter dejal, da so zadnjič vsi radikali bili za enotno resolucijo, ker je zastopnik glavnega odbora govoril o složnem nastopu. Pozneje pa se je pokazalo, da je stvar drugačna. (Radikalni glavni odbor je namreč sklenil, da izključi iz stranke vse pristaje dr. Markovića.) Zato tista resolucija ne velja več in je treba skleniti novo. V novi resoluciji predlaga sicer pozdrav Stanojeviću, ki ga priznavajo za voditelja, izrekajo pa se za dr. Markovićevo politiko in sporazum. Pri glasovanju je bilo za Prodanovičev predlog 6 članov, zoper pa 8. Tako je Prodanović ostal v manjšini, nakar so on in njegovi zapustili sejo ter zahtevajo zdaj sklicanje akcijskega odbora, ki je bil izvoljen pred nekaj tedni v smislu dr. Markovićeve politike.

Srbski kulturni klub v Vinkovcih

V nedeljo je bila v polni dvorani srbskega pevskega društva »Vila« v Vinkovcih ustanovna skupščina odbora Srbskega kulturnega kluba, na kateri je govoril o namenih in nalogah glavni tajnik Srbskega kulturnega kluba docent belgrajske univerze dr. Slobodan Drašković. Na koncu so izvolili odbor, ki mu načeljuje Aleksander Jovanović, lekarnar v Vinkovcih.

»Čeprav bi hrvatski kraji bili pasivni«

»Hrvatski dnevnik« prinaša uvodnik, ki se v njem peča s senatskimi volitvami, o katerih pravi, da Hrvatov niti daleč tako ne zanimajo kakor pa saborske, nakar prehaja na potrebo finančne ureditve Hrvatske. Potem pa na koncu takole veli: »Oni dan je minister pravosodja dr. Lazar Marković na neki konferenci omenil, češ da so na Hrvatskem zgolj pasivni kraji, zaradi česar Srbi nimajo prav nobenega vzroka ugovarjati, ker Hrvati zahtevajo samostojnost pri financiranju svojih zahtev. Ko bi bilo tudi res, da smo res tako pasivni, kakor nas nekateri opisujejo, bi bila naša želja po samostojnem gospodarstvu samo dokaz naše poštenosti in želje, da živimo iz svojih moči. Ne želimo ničesar drugega, kakor le to, da se pravično in sporazumno ugotovi, kolikšen doprinos za skupne zadeve sorazmerno odpade na Hrvatsko, koliko pa je potrebno za nujne potrebe, nakar naj bi se tako ugotovilo, kako naj se poiščejo viri skupnih in svojih dohodkov. Naša želja pa bo, da bomo z dobrim gospodarjenjem in poštenostjo upraviteljev Hrvatske onemogočili vsakršno korupcijo, izrabljanje in izkoriščanje, nakar bomo svojo deželo gospodarsko in pravno dvignili, poleg tega pa še uživali vse dobroto politične svobode.«

Dr. Maček za muslimansko džamijo v Zagrebu

»Hrvatski Dnevnik« poroča, da so v soboto obiskali dr. Mačka zastopniki odbora za zgradbo muslimanske džamije v Zagrebu. V odposlanstvu sta med drugimi bila zagrebški muslimanski mufti izmet Muftić ter tajnik zagrebskega upravnega sodišča dr. Mehmed Akajbegović. Povedala sta, da je akcija za džamijo v Zagrebu stara že 40 let ter da je bila ta zamisel dobro sprejeta v vseh hrvatskih krajih. Predsednik dr. Maček je pohvalil to delo ter je pokazal polno razumevanje za to plemenito akcijo, ki jo ima za opravilo in potrebno, ker morajo muslimani banovine Hrvatske v svojem glavnem mestu imeti svojo bogomolnico. Dr. Maček se je tudi zanimal, ali imajo muslimani že pripravljeno kako stavbišče, nakar sta mu delegata povedala, da stavbišča še ni, čeprav je rajni reis-ul-ulem Čaušević svoj čas prosil za tako stavbišče. Dr. Maček je izjavil, da se bo z vsemi silami zavezal za to plemenito akcijo.

Nemško zborovanje

Kakor poroča novosadski »Dan«, je bilo pretekli teden v Vrbusu zborovanje tamkajšnjih Nemcev, ki jim je govoril njihov bivši poslanec g. Franz Hamm. Dejal je, da pred volitvami ni treba hoditi med ljudstvo zaradi agitacije, ker je v nemški narodnostni skupini docela jasno, da bo glasovala za svojega kandidata. Nato je govoril o političnem položaju ter o delovanju nemških parlamentarnih zastopnikov. Zlasti je naglasil, da ni nobenega vzroka za kako nervozo. Izrekel je upanje, da bodo postavljene meje izvajenim nekaterih krogov, ker so pristojni imeli priliko prepričati se o lojalnem in discipliniranem vedenju Nemcev. G. Hamm je na koncu pozval Nemce, naj ohranijo enotnost ter medsebojno zaupanje.

Volitve v senat so končane

V nedeljo so se v vseh mestih, kjer je sedež banovin, izvršile senatne volitve v najlepšem redu. Skoraj po vseh krajih je bila udeležba nepričakovano velika, največja pa v Ljubljani, kjer so volili slovenski volivci. Slovenski župani so skoraj do zadnjega moža prišli na volišče. Izjemo je delalo le 5 županov, ki so bili bolni ter so se opravičili, ter 29 takih županov, ki zaradi svoje strankarske orientacije niso prišli volit. V tem pogledu moramo naglasiti dejstvo, da so od volitev izostali trije kočevski nemški župani na čelu z županom mesta Kočevje, ter župana dveh hrvatskih občin Strigova in Radatovići.

Dasí je jasno, da niso vsi župani, ki so v nedeljo volili nove slovenske senatorje, pristali slovenske skupine JRZ, je vendar le treba pribiti, da so prišli na volišče oddat svoj glas za slovenske kandidate. Med njimi, ki so v drugem političnem taboru, pa so vseeno prišli na volišče, naj omenimo zlasti gosp. Ureka, župana iz Globokega. Tako je v nedeljo poleg 50 članov banskega sveta volilo tudi 357 slovenskih županov, ki so res slovenski glasovi, ker so se vsi drugi vzdržali. Od skupnih volilnih upravičencev, ki so vpisani v volivni imenik in ki jih je bilo 441, jih je prišlo na volišče 407, torej 92,29%, kar je znamenje, kako visoko je dozorela politična in narodna zavednost v slovenskih vrstah. Slovensko ljudstvo, ki so ga v nedeljo pri senatnih volitvah zastopali slovenski župani, je pokazalo, da se zaveda, kaj mu je mar. Po svojih županah je v nedeljo s svojo veličastno udeležbo manifestiralo za slovenski narodnopolitični program, ki je obsežen v ideji slovenske samoupravne dežele. S to volitvijo ni bilo le dano zadostno novo senatorjem, ki so že doslej stali v prvih vrstah političnih bojev za samopravo Slovenije, marveč je nedeljsko glasovanje v veliki večini meri bila manifestacija zvestobe svojemu voditelju dr. Antonu Korošču.

Potek volitev v Ljubljani

Volitve so se začele v nedeljo že ob sedmih zjutraj v dvorani mestnega magistrata. Volivna komisija je bila tako sestavljena: Predsednik je bil član državnega sveta dr. Ivan Škarja, člani pa: predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Vladimir Golja, predsednik celjskega upravnega sodišča dr. Ivan Likar, ljubljanski župan dr. Jure Adlešič. Zastopniki edine kandidatne liste so bili: Kamniški župan Nande Novak in radovljiški župan Resman Franc, namestnika teh dveh pa: Juvan Franc, župan v Smarnem pod Smarno goro ter Keber Ivan, župan pri Devici Mariji v Polju. Volivna komisija je takoj začela z volilnim delom. Najprej so oddali svoje glasove tisti volivci, ki so bili člani volivne komisije: ljubljanski župan dr. Adlešič ter kamniški župan Nande Novak, nakar je volil ljubljanski podžupan dr. Vladimir Ravnhirn.

Strumna udeležba

Najprej so prihajali župani iz Prekmurja, ki so takoj zjutraj bili pri sv. maši, da so mogli čim prej opraviti svojo volivno dolžnost, da so se potem mogli še z dopoldanskim vlakom vrniti v svoje oddaljene domove. Za njimi so takoj prišli Dolenjci ter drugi volivci. Volitve so v glavnem bile že dopolne končane, popoldne je prišlo na volišče le nekaj bližnjih volivcev. Zvečer ob 8 je volivna komisija sklenila svoje delo ter razglasila volivni izid, nakar je izvoljenim senatorjem takoj izročila dekrete o izvolitvi, ki jim je gosp. predsednik volivne komisije k izvolitvi čestital.

Komisija je razglasila za izvoljene senatorje kandidatne iz edine liste, ki jo je postavila JRZ, in sicer: Franc Smodej, dr. Franc Schaubach, Janez Brodar, Alojzij Mihelčič. Njihovi izvoljeni namestniki pa so: Bogumil Remec, dr. Jure Adlešič, Ivan Majerišič, župan v Trzinu, Ignacij Hren, župan na Vrhniki.

Kakor rečeno, je udeležba pri teh volitvah bila nad vse sijajna. Osem okrajev je na Slovenskem, ki se lahko ponašajo, da so prišli na volišče vsi njihovi zastopniki. Ti okrajji, ki so iz njih prišli volit vsi župani in banski svetniki, so: Dol. Lendava, Gornji Grad, Kamnik, Konjice, Litija, Murska Sobota, Novo mesto in Škofja Loka.

Tisti, ki so ostali doma

Kakor rečeno, se je pet slovenskih županov opravičilo zaradi bolezni. Drugi se niso opravičili ter je jasno, da so ostali doma zaradi svoje politične zagrozenosti ali pa zaradi svojega nasprotovanja slovenskemu programu. Naštetimo občine, ki so njihovi župani ostali doma:

V hrebiškem okraju so ostali doma 3 župani, in sicer: Brežice-mesto, Sevnica, Velika dolina. — V celjskem okraju sta ostala doma župana občin Griže in Zalec. — V okraju Crnomelj so ostali doma 4 župani, in sicer: Crnomelj-okolica, Metlika-mesto, Radatovići in Vinica. — V okraju Dravo-

grad so ostali doma 3 župani: Crna, Kapla, Mežica. — V kočevskem okraju so ostali doma 3 nemški župani, in sicer iz občin: Kočevje-mesto, Kočevska Reka, Koprivnik. — V kranjskem okr. je ostal doma le župan občine Strazišče. — V krškem okraju je ostal doma župan občine Boštanj. — V okraju Laško so ostali doma župani občin: Hrastnik, Trbovlje, Sv. Krištof. — V ljubljanski okolici sta ostala doma le župana občin Zelimlje in Rudnik. — V okraju Ljutomer je ostal doma zastopnik občine Strigova. — V okraju Logatec sta ostala doma župana občin: Gornji Logatec in Stari trg. — V okraju Maribor desni breg so ostali doma župani treh občin, in sicer: Črešnjevce, Rače, Zgoranja Poljskava. — V okraju Maribor levi breg je ostal doma le župan občine Sv. Križ. — Okraju Ptuj je ostal doma le župan občine Središče. — V radovljiški sta ostala doma župana občin Lesece in Koroška Bela. — V okraju Slovenj Gradec je ostal doma župan občine Razbor. — V okraju Šmarje pri Jelšah pa je ostal doma župan občine Šmarje.

Volitve drugod po državi

Drugod po državi so volitve tudi potekle v najlepšem redu. Skoraj povsod je bila volivna udeležba velika. Razen v Crni gori, kjer sta bili dve listi, je bila povsod le po ena lista vladnih strank: JRZ, HSS, SDS, zemljooradniki.

Najbolj pičila je bila udeležba na Hrvatskem, kjer je bilo vpisanih v volivni imenik 735 volivcev, pa se je volitev udeležilo le 435, kar pomeni 59 odstotkov. Kakor poročajo belgrajski listi, je bilo med glasujočimi volivci največ srbskih županov iz banovine Hrvatske.

V Crni gori ali v zetski banovini, kjer sta

bili dve listi, je vladna lista dobila 224 glasov, opozicijska pa 42 glasov, doma pa so ostali štirje volivci.

V Belgradu, kjer je bilo 75 volivcev, je bil skoraj soglasno izvoljen kandidat vseuč. prof. dr. Jovan Radonjić.

V moravski banovini s sedežem v Nišu je volilo vladno listo 798 volivcev, dva sta glasovala zoper, 19 pa jih ni prišlo volit.

Za donavsko banovino je bilo glasovanje v Novem Sadu. Od 867 volivcev jih je glasovalo 810.

Za vrbasko banovino je bilo glasovanje v Banjaluki. Skupno število vpisanih volivcev je tukaj 172, od katerih jih je prišlo volit 148, med njimi skoraj vsi muslimani ter Hrvatje. Tisti, ki niso prišli volit, so doma zelo daleč.

V vardarski banovini, ki je volila v Skoplju, je prišlo med 440 vpisanimi volivci na volišče 433 volivcev, od katerih so trije glasovali zoper, drugi pa za vladno listo.

Volitve v drinski banovini. Sedež banovine je Sarajevo, kamor je prišlo volit od 467 vpisanih volivcev 428 volivcev, med katerimi pa jih je 24 glasovalo zoper listo.

Belgrad, 13. nov. m. Kakor smo že poročali, so večernje senatne volitve potekle po vsej državi v popolnem redu in miru. Živahnija agitacija je bila samo na Cetinju, kjer je bila poleg vladne liste vložena še lista bivšega poslanca Kurlovića, ki pa je dobila samo 42 glasov. Udeležba pri volitvah je bila povsod velika razen v Zagrebu, kjer se je opazila abstenenca. Značilno je, da so se v zetski banovini abstinirali predvsem volivci, ki pripadajo HSS in pristaji črnogorskih federalistov, katerih voditelj je dr. Sekula Drljević.

Hrvatski romarji v Rimu

Rim, 13. nov. b. Hrvatske romarje so v Rimu sprejeli cerkvene oblasti zelo prično, prav tako pa so jih sprejeli tudi predstavniki jugoslovanskega poslanstva. Naš poslanik pri Vatikanu Mirošević je priredil na čast romarjem svečan sprejem. To je bil prvi sprejem, ki je bil prirejen na čast romarjev. Sprejemu so prisostvovali od Vatikana kardinali Pellegrinetti, Tisserand in Fumasoni ter papeški nuncij v Belgradu Ettore Felice. Sprejemu je prisostvoval prav tako poseben odposlanec dr. Mačka g. Narišič, ki je našel za to prišel v Rim, da bo jutri pri sv. očetu izročil izjavo dr. Mačka. Svečanemu sprejemu romarjev so prisostvovali tudi nadškof dr. Stepinac in dr. Sarić ter škofje dr. Bonafacić, Njarady, Srebrnič, Mileta in Burdić. Navzoč je bil tudi naš poslanik pri Kvirinalu g. Hristić s soprogo ter dr. Ivo Pernar, ki je bil večeraj izvoljen za senatorja.

Rim, 13. nov. b. Za jutri ob 9 je napovedana posebna audienca pri papežu Piju XII. za Hrvate. Pri tej priliki bo hrvatski metropolit dr. Stepinac izročil sv. očetu deklaracijo katoliškega episkopata, nato pa bo papežu izročena še izjava podpredsednika vlade dr. Mačka. Obe deklaraciji sta napisani v latinščini ter sta obe umetniško okrašeni od g. Olga Hacke. Sv. oče bo odgovoril na obe deklaraciji.

Velik požar v Trnovljah pri Celju

Celje, 13. novembra. Ob 8 zvečer je zadonel po celjskih ulicah gasilski rog. Celjski gasilci so hiteli s svojimi avtomobili v Trnovlje, kjer je pred desetimi minutami prišlo goreti gospodarsko poslopje posestnika J. Košute, po domače Škrablja. Ogenj se je bliskovito razširil ter je zajel vse gospodarsko poslopje. Prvi so prihitali na kraj požara gaberski gasilci, takoj za njimi pa celjski in gasilci iz Babnega. Iz gospodarskega poslopja so komaj rešili nekaj strojev in vozov. Ogenj je bil tako hud, da je prešel že na sosednji Škrabljev veliki kozolec, ki je pričel goreti z velikim plamenom. V 30 minutah se je sesedlo gospodarsko poslopje, kmalu za njim pa še sosednji kozolec. Ker je bilo v obeh

poslopih precej krme, so se dvignili ognjeni zubljji zelo visoko in razvetlili okolico, da je bil požar viden po Savinjski dolini vse do Vojnika in Teharji.

Ob času ko to poročamo, je ogenj zajel že tri poslopja, last g. Fazarinca. Gasilci, katerim pomagajo tudi domačini, so se omejili na reševanja dela, da ne bi ogenj zajel tudi sosednjih poslopij, ki se skoraj tišče gorečih objektov. Še vedno je nevarnost, da bi ogenj zajel sosednja poslopja. V skoraj eno uro oddaljeno Trnovlja je prišlo nad 1000 ljudi. Kako je ogenj nastal, zaenkrat še ni znano. Ogenj je izbruhnil iz Škrabljevega gospodarskega poslopja. Na kraj požara so prihitali tudi orožniki, ki poizvedujejo.

Seja zdravniških zbornic

Belgrad, 13. novembra. m. V Belgradu je bil danes sestanek Zveze zdravniških zbornic iz vse države. Na dnevnem redu je bilo vprašanje odnosov zveze zdravniških zbornic nasproti zdravniškim zbornicam na področju banovine Hrvatske, za tem pravniki o zdravniški službi pri bolniškem skladu državnega prometnega osebja, vprašanje odnosov zdravniškega stanu do delavskega zavarovanja ter razna druga stanovska vprašanja. V pogledu odnosov zveze zdravniških zbornic do zdravniških zbornic na področju banovine Hrvatske je bila izražena želja, da bi ostalo še nadalje sodelovanje med zdravniškimi zbornicami v državi. To sodelovanje naj bi bilo predvsem v skup-

nih vprašanjih, ki se nanašajo na zdravniško službo, kakor tudi na delo v organizaciji železniškega bolniškega sklada, v osrednjem uradu za zavarovanje delavcev in drugih takih organizacijah. Glede sodelovanja je bil sprejet sklep, da bo zveza zdravniških zbornic zahtevala uzakonitev ustave med zveznim odborom zdravniške zbornice, ki bi bila zveza med zdravniško zbornico na področju banovine Hrvatske in ostalimi zdravniškimi zbornicami v državi. Na seji je bil navzoč tudi kmetijski minister dr. Branko Čubrilović, ki je tudi član zveze zdravniške zbornice. Jutri dopolne bodo nadaljevali svoje delo.

Cena bencinski mešanici povišana

Belgrad, 13. nov. AA. Na seji odbora za ureditev cen bencinske mešanice ki je bila v carinskem oddelku finančnega ministertva 8., 10. in 13. novembra t. l., so po temeljitem proučevanju sprejeli sklep, da se poviša cena bencinski mešanici za 30 par pri litru. To so sklenili na podlagi točke 1. čl. 5 pravilnika št. 18.673/IV zaradi stalnega naraščanja cen bencina v Romuniji, kar so vsestransko analizirali in nedvoumno ugotovili. Seji je predsedoval dr. Martin Pavlič načelnik carinskega oddelka finančnega ministertva udeležili so se pa med drugimi tudi načelnik davčnega oddelka finančnega ministertva, inspektor trgovinskega ministertva, zastopnik notranjega ministertva predstavniki avtokluba, zveze avtobusnih podjetij in industrijskih rafinerij. Dalje so seji prisostvovala tudi dva zastopnika inspekcije državne obrambe, zastopnik Narodne banke, upravnik zavoda za tekoča goriva in drugi. Glede povišanja odetotka metilalkohola v bencinski mešanici zaradi tehniških zaprek, bodo dokončno sklopali na prihodnji seji.

Belgrajske novice

Belgrad, 13. novembra. AA. Nj. kr. Vis. knez namestnik je danes popoldne ob petih sprejel v audienca na Belem dvoru na Dedinju poljedelskega ministra dr. Branka Čubrilovića.

Belgrad, 13. nov. m. Pri Osrednjem higienem zavodu v Belgradu se je davi pričel tečaj za zdravnike, ki se ga udeležujejo predvsem zdravniki šolskih poliklinik. Predavatelji so sami strokovnjaki iz Osrednjega higienega zavoda in iz ministertva za telesno vzgojo naroda.

Rim, 13. nov. b. Mussolini je izdal naredbo, glasom katere se mora italijanska vojska takoj povečati za 24 tisoč mož, od katerih mora biti 18 tisoč specialistov.

Politično gibanje srbskih strank

Demokratski shodi naglašajo zahtevo, da morajo tudi Srbi dobiti, kar so dobili Hrvati

Belgrad, 13. nov. m. Poleg drugih številnih shodov, ki so večeraj bili po državi, so imeli več zborovanj tudi demokrati. Med drugim so imeli večje zborovanje v Smederevu, kjer je bil glavni govornik član glavnega odbora vseučiliški profesor v pokoj dr. Božo Marković.

V svojem govoru je v glavnem polemiziral s pravosodnim ministrom dr. Lazom Markovičem, kateremu je tudi očital, češ da ni mel vedno takih pogledov na hrvatsko vprašanje kakor jih ima sedaj. Dr. Boža Marković je med drugim poudarjal, da je pravosodni minister imenoval nekdanji delovanje Davidovića in demokratske stranke za dosego sporazuma za izjavo domovine in za rušenje države. Glede odnosov med Srbi in Hrvati je dr. Boža Marković poudarjal, da so bili doslej v glavnem tile zgodovinski datumi: krfska deklaracija, adresa blagopokojnega kralja Aleksandra ob priliki razglasitve Zedinjenja, Vidovdanska ustava in narodni sporazum. Vsi ti datumi so nudili več ali manj možnost za mir in lojalno ureditev srbsko-hrvatskih odnosov. Toda vse te možnosti so se zanemarile in uničile. V nadaljnjih izjavanjih je dr. Boža Marković zagovarjal sedanjo akcijo demokratov ter je med drugim poudarjal, da mora srbstvo najti sedaj tudi sebe. Mora najti moč, da očisti to, kar ni dobro in kar se je objavilo na površini.

Za njim je govoril osebni Davidovičev tajnik sodnik Brana Ivković, ki je prav tako zagovarjal stališče demokratov, ki so se postavili proti sedanjemu sporazumu s Hrvati. Med drugim je izjavil, da nihče ne more tega zameriti Srbom, da tudi za sebe zahtevajo to, kar so dobili Hrvati. Na sestanku je govoril tudi bivši poslanec Milivoj Perić, ki se je pomiril z vodstvom demokratske stranke ter sedaj deluje pod okriljem te stranke.

Drugo večje zborovanje demokratov je bilo v Sopotu. Na tem shodu je bil glavni govornik Boža Vlačić, ki je poudarjal znano odklonilno stališče demokratov do sporazuma s Hrvati. Boža Vlačić je znova poudarjal, da se hrvatsko vprašanje ne bi nikdar smelo reševati kot ločeno vprašanje, ker je to vprašanje sestavni del splošnega vprašanja preureditve države. Vsa ta vprašanja bi se morala rešiti obenem. Nadalje je Boža Vlačić zagovarjal sedanjo akcijo demokratske stranke. Poudarjal je, da pravi interes trajne ureditve srbsko-hrvatskih odnosov zahteva, da se napravim hrvatskemu stališču za notranjo organizacijo države pojavi tudi srbsko stališče.

Belgrad, 13. nov. m. Zadnje čase je skupina bivšega predsednika vlade dr. Stojadinovića znova poskušala navezati stike z glavnim odborom radikalne stranke, kar se ji pa ni posrečilo. Zato je v Belgradu odprla svojo politično pisarno.

Poročila z bojišč

Na suhem

Berlin, 13. novembra. AA. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Ponovni poskus velikih sovražnih oglednih oddeikov da se utrde na vrhovih 11 km južnozahodno od Firmasensa se je izjalovil. Ujeli smo enega častnika in 24 mož. Na obeh straneh Saarbrückna nekoliko živahnije topniško delovanje.

Paris, 13. novembra. AA. Havas. Še zmerom prevladuje na vsej fronti delovanje letalstva. Včeraj je bilo vsega skup le nekaj patrolnih ogledov. V zraku so bila posebno živahna ogledna letala. Nemška letala so prodira precej globoko na francoska tla in so se nekatere izmed njih — koliko jih je bilo, še ni točno dognano — približala davi celo pariški pokrajini. Toda ta letala so se morala vrniti proti severu čez belgijsko mejo. Na fronti sami je bilo najbolj živahno na nekaterih odsekih v Loreni. Med frontama je dan popolnoma mirno minil. Bilo je sicer nekaj patrolnih križarjenj ob reki Saari v okolici Saarbrückna, toda to so bila gibanja brez posebnega pomena. V gozdovih v Vogezih ob meji je neka nemška patrolja zašla v zasado. Glavna karakteristika sedanjega delovanja na fronti bi mogla biti izražena v besedah »patrolnja četaška vojna«.

Paris, 13. nov. b. Semkaj so prispela novice, da namerava Nemčija v času ko na zahodnem bojišču ne bo večjih operacij, 40—50 km izza Siegfriedove obrambne črte zgraditi nov trdnjaviški obrambni pas.

V zraku

Nemški bombniki nad Anglijo

London, 13. nov. t. Letalsko ministristvo poroča, da so nemški bombniki prileteli nad Shetlandske otoke in tamkaj metali bombe. Nekaj bomb je padlo na suho, druge pa v morje. Sipe v oknih ribiških hiš so popokale. Protiletalsko topništvo je nemška letala odpodilo.

V večernih urah je izšlo poročilo angleške admiralitete, ki govori o dveh zaporednih napadih nemških bombnikov na Shetlandsko otočje. Bombe, ki so jih nemški bombniki metali tako pri prvem, kakor pri drugem napadu, niso nikjer napravila škoda. Angleška letala nasprotnikov niso preganjala.

Nemško letalo nad Parizom

Paris, 13. nov. t. Davi rano ob polpetih so zemška letala priletela nad Pariz. Letalski alarm je bil dan takoj in so prevlačili leteli v zaklonišča. Potem se je začel lov za nemškimi letali. Dvignilo se je nekaj francoskih lovcev, ki so začeli nasprotnika preganjati. Protiletalski topovi so zapresketali, da je bilo streljanje slišati celo v zaklonišča. V manj kakor pol ure so bili nemški letalci odgnani. Opozovalci so jih videli, kako so se vrnili v Nemčijo čez neutr. belgijsko ozemlje. Tudi popoldne je protiletalska obramba izdala znake, da se bližajo tuja letala. Letala so res prišla, toda letela so tako visoko, da ni bilo mogoče določiti njihovega porenja. Letala so se v nekaj minutah izgubila proti severu.

Na morju

Angleške vojne ladje potopile nemško podmornico

Kodanj, 12. novembra. AA. Reuter. Po poročilu, ki ga je prejel list »Berlingste Tidende« iz Hawgesunda, sta dve angleški vojni ladji uničili nemško podmornico. To poročilo izvira od posadke norveške ladje, ki je zaplula v luko Hawgesund. Ta posadka izjavlja, da je nemška podmornica hotela napasti skupino trgovskih ladij, ki so se nahajale v spremstvu 2 bojnih ladij. S teh ladij so vrgli več globinskih min, naker se je podmornica dvakrat pojavila na površju s svojim gornjim delom, nato pa izgubila.

Morski tok zahodne smeri so prinesli mnogo min iz Severnega morja v Kategat in Skagerak. Dansko ministristvo za vojno mornarico je poslalo 2 posebni ladji za pobiranje min v imenovanem pasu.

Papeževo pismo ameriškim škofom

Ob 150 letnici katoliške hierarhije v Združenih državah je sv. oče po kardinalu v Bostonu in Filadelfiji in ostalih škofih poslal ameriškem narodu toplo pismo-okrožnico, v kateri mu stavi pred oči pomembnost te obletnice. V začetku svojih besed pravi, da je v nemajhni meri k sedanjemu napredu in visokemu kulturnemu stanju v Ameriki pripomoglo tudi versko življenje v Ameriki, ki se je v teh 150 letih tako sijajno razvilo. Evangelij sicer vodi človeštvo k večni sreči, ki je prava in popolna šela na onem svetu, toda tudi na tem svetu to srečo tako podpira in goji, da bi je bolj ne mogla nobena ustanova in noben nauk, pa naj bi bil namenjen tudi samo tuzemskemu osrečevanju.

Nato sv. oče v kratkih potezah opiše zgodovino Cerkve v Ameriki, odkar tam deluje hierarhično organizirana katoliška duhovščina. Pred 150 leti je Pij VI. posvetil prvega ameriškega škofa Janeza Carolla, ki je imel škofijski sedež v Baltimoru. To imenovanje je bilo naravnost dalekovidni sad previdnosti, ker v takrat globoko razvranih razmerah je bil ta škof z Jurijem Washingtonom, ki je nastopil nekaj let pozneje, glavni stebler, na katerega se je oslonil ves nadaljnji razvoj v urejene in kulturne razmere. Ob 100 letnici tega dogodka je papež Leon XIII. v svojem pismu »Čez daljni ocean« že mogel zabeležiti lep razvoj Cerkve, ki je bil tudi svetnemu blagostanju ameriškega naroda v največji prid. V nadaljnjih petdesetih letih se Cerkve naj tej svoji upopolni poti ni ustavila, ampak je vedno bolj rasla in versko življenje je dobivalo vedno globlje korenine. Nato sv. oče našteva številne verske družbe, ki uspešno delujejo med tako mnogovrstnimi narodi Amerike. Pohvalno se izraža o njihovem delu in jih priporoča vsem, da jih podpirajo. Omenja tudi različne verske organizacije, ki so prav tako živ dokaz na široko razpredene katoliškega delovanja.

Kakor pa je zunanji napredek velik, pa vendar ne more utešiti in popolnoma pomiriti človeka, ki je rojen za še višje. Zato mora človek, ki je ustvarjen po božji podobi, vedno imeti pogled usmerjen kvišku, k svojemu večnemu Izvoru, v katerem šele najde popoln mir in zadovoljstvo. Ako se v tem napredu zunanjega življenja za-

Angleški bombnik napadel nemško podmornico

London, 13. nov. t. Letalsko ministristvo poroča, da je danes popoldne angleški bombnik napadel nemško podmornico, ki so jo izsledili lovci ter prijavili letalskemu oporišču. Bombnik je vrgel na nemško podmornico več bomb. Vreme je bilo zelo slabo, tako, da ni mogoče vedeti, če je bila podmornica zares zadeta in uničena. Toda pilot in strojnik angleškega letala trdita, da je ena bomba zadela nemško podmornico v sredino ter da je potem izginila in je ni bilo več na površje.

Nemška podmornica potopila angleški parnik

Berlin, 13. nov. t. Nemški poročevalni urad javlja, da je nemška podmornica potopila angleški parnik »Ponzano« (1.346 ton) in sicer v biskajskem zalivu. Napad podmornice na angleški parnik je iz daljave opazovala japonska tovorna ladja, ki je najprej opazila podmornico, potem pa kmalu zatem sprejela radioklic: »Ponzano« je sporočila, da je bila napadena od podmornice. Ko je japonska ladja prišla na mesto nesreče, o ladji ni bilo več sledu. Vprašanje je, če je bila posadka rešena.

Žrtve neutrancev

London, 13. nov. t. Admiraliteta javlja, da so nemške podmornice potopile v preteklem tednu samo eno angleško ladjo »Carnarvon« s 960 tonami. Angleška borba proti podmornicam postaja čedalje bolj uspešna in tudi angleške pomorske oblasti, ki preiskujejo vse ladje, ki jih srečajo na morju ali v angleških pristaniščih, sedaj že hitro postopajo, tako, da promet skoraj nima zamud.

Admiraliteta pravi nadalje, da so nemške podmornice čedalje manj učinkovite v boju proti angleškim ladjam in da so se za to sedaj vrgle na potapljanje neutralskih ladij. Neutralske države da imajo visoke izgube. Največje izgube ima Norve-

43 mrtvih nad 60 ranjenih

Strašna železniška nesreča v nemški Šleziji

Berlin, 13. nov. t. V Gornji Šleziji pri Langliebenu se je prijetila grozna železniška nesreča, ki jih zgodovina železniških katastrof ne pozna mnogo enakih. Dva do zadnjega mesta zasedena potniška vlaka sta trčila drug v drugega ter je bil sunek tako strahovit, da sta lokomotivi zlezli druga v drugo, med tem ko je vozove vrglo visoko v zrak, tako da so zadnji

zlezli vrh prednjih. Pod ruševinami se je razlegalo strašno vpitje. Pomoč je bila takoj na mestu, toda šele po dolgem času se je posrečilo sešteti žrtve in odpeljati ranjence. Mrtvih so našli 43, medtem ko znaša število ranjenih nad 60. Oblasti sedaj preiskujejo, če ne gre za zločinsko roko.

Vladarja Anglije in Francije odgovarjata na mirovni poziv iz Haaga

Kralj Jurij

Mirovni pogoji v šestih točkah bolj splošnega značaja

London, 13. novembra. AA. Havas. Vsebinska odgovora kralja Jurija VI. na ponudbo belgijskega kralja in nizozemske kraljice se glasi:

1. Z največjo pozornostjo proučujem s svojo vlado in z vladami zedinjenega kraljestva, Kanade, Avstralije, Nove Zelandije in južnoafriške zveze poziv, ki sta mi ga Vaši Veličanstvi poslali 7. novembra.

2. Spominjam se poziva, ki sta ga vaši veličanstvi naslovili 23. avgusta v imenu državnih

vladarjev sil ekupine Oslo in v katerem ste zahtevali, da se vsi spori in zahteve rešujejo s pogajanjem, ki naj bi se vodila v duhu tovariškega sodelovanja. Moja vlada in francoska vlada sta poslali zadovoljive odgovore na ta apel.

3. Spominjam se prav tako, da sta Vaši Veličanstvi ponudili svoje dobre usluge moji vladi in vladam Francije, Nemčije, Italije in Poljske, dne 23. avgusta. To ponudbo je ugodno sprejela moja vlada, kakor tudi vlade Francije, Italije, in Poljske. Nekaj dni kasneje je nemška vlada začela z neizvzanim napadom na Poljsko.

4. Moje vlado globoko cenijo duh, ki je vodil Vašini Veličanstvi in so zmerom pripravljene proučevati in razmotrivati razumne in sigurne temelje pravičnega miru. Zmerom je bila in ostane moja želja, da vojna ne traja niti enega dneva več, kakor pa je brezpogojno potrebno. Še tem v zvezi morem takoj odgovoriti na poziv Vaših Veličanstev, v katerem izjavljate, da želite olajšati pripravljane elementov za morebitni sporazum.

5. Bistveni pogoji, katere smo sklenili vpostaviti za zagotovitev častnega miru, so bili že večkrat jasno prikazani in povedani. Dokumenti, ki so bili objavljeni, odkar je vojna nastala, jasno dokazujejo njen izvor in ugotavljajo, na kom leži odgovornost za izbruh vojne. Moji narodi so zgrabili to orožje šele potem, ko so bili izčrpani vsi napor, da se reši mir.

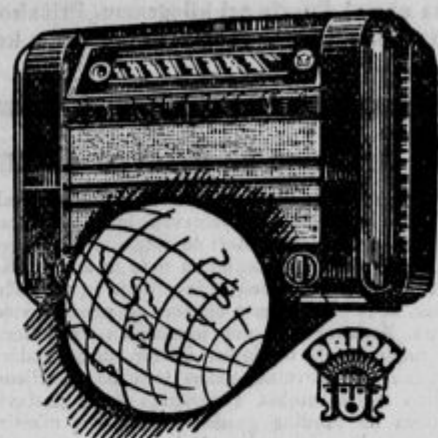
6. Neposreden povod za naš vetov v vojno, je bil napad Nemčije na Poljsko. Toda ta napad pomeni samo nov primer nemške politike proti njenim soedom in glavni cilj zaradi katerega se bore danes moji narodi, je v tem, da zagotovimo Evropi kakor je to že večkrat izjavil moj ministrski predsednik zedinjenega kraljestva, da bo svoboda lahko prosta stalnega strahu pred ponovnim napadom od strani Nemčije. Drugi cilj je, da bi narodi Evrope mogli ohraniti svojo neodvisnost in svobodo in da bi se v bodoče preprečilo izrabljanje sile namesto porabljanje mirnih sredstev za reševanje mednarodnih sporov. Ti naši cilji so bili prikazani in poudarjeni večkrat, zlasti

NOVICE

iz celega sveta in najboljše razvedrilo nudi luksuzni super

055

ker tudi podnevi sprejema evropske in izvenevropske postaje glasno in čisto
Prodaja tudi na obroke

Razen tega prinašamo
ORION 5-čevni
popularni super na mesečne
obroke od **Din 150**—

RADIO r. z. o. z., Ljubljana, Miklošičeva 6
RADIOVAL, Ljubljana, Dalmatinova ul. 13
ANTON BREMEC, Celje, Miklošičeva c. 2
G. LUŠICKY, Maribor, Koroška c. 11

pa je ministrski predsednik 12. oktobra v spodnjem domu to poudaril, kakor tudi moj zunanji minister 2. novembra v lordekem domu.

7. Osnove, ki po prepričanju mojih vlad morajo biti glavni del vsakega mirnega urejanja, se vidijo jasno in točno iz omenjenih političnih izjav in veljajo tudi za primer, ako bi Vaši Veličanstvi imeli možnost, da mi sporočita predloge Nemčije, ki bi bili takega značaja, da bi nudili stvarne temelje za doseg cilja, katere sem gori poudaril. Lahko rečem, da bodo moje vlade takim predlogom najhitreje in takoj posvetile največjo pozornost.

Predsednik Lebrun

zahteva obnovo Avstrije, Poljske in češkoslovaške

Paris, 12. novembra. AA. Havas. Besedilo odgovora predsednika francoske republike Alberta Lebruna na mirovno posredovanje belgijskega kralja in nizozemske kraljice se glasi:

Vlada francoske republike in francoski narod eoglasno izražata priznanje čustvom, s katerimi je prežeta poslanica, katero ste mi poslali. Francoska vlada in francoski narod v polni meri upoštevata velikodušnost in plemenita sporočila. Noben narod ni dal večjih žrtv za stvari miru, kakor francoski. Francija poudarja to in tudi danes poudarja, da je bila in da ostane trdno odločena, do sprejeme vsako možnost, ki bi mogla zagotoviti pravičen in trajen mir med vsemi narodi. Mir, ki sloni na pravici, je dejanske edini in trajni mir. Francija je prišla za orožje, da bi enkrat za vselej naredila konec uporabi sile, ki je v teku zedinjenih let šla zmerom na škodo posameznih narodov v Evropi in ki sedaj ogroža varnost vseh narodov. Trajen mir se more vpostaviti samo na ta način, če se popravijo krivice, storjene Avstriji, Češkoslovaški in Poljski. Do takega miru ne more priti razen v primeru, če se dobe jasna političnega in gospodarskega značaja, ki bodo za bodočnost zagotovila spoštovanje svobode vseh narodov. Človeštvo ne bo rešeno nemirov in strahu, če ne bo z gotovostjo vedelo, da se sila v bodočnosti ne bo več uporabljala. Rešitev, ki bi pomenila zmagovalni krivice, ne bi pripeljala do zaželenega miru, zlasti pa ne do stalnega mira za katerim težita Vaši Veličanstvi. Zdej se mora izjaviti Nemčija in ne Francija, za tak mir ali pa proti njemu, kajti tako čutijo vse države, ki se boje za svojo varnost in neodvisnost.

Preiskava v Monakovem

Aretacije

München, 13. novembra. AA. DNB. Posebna komisija, ki ima nalogo izvesti preiskavo glede atentata 8. novembra, dela neprenehoma noč in dan. Veliko število ljudi je dalo komisiji podatke v zvezi z zasledovanjem »onega delavca«, ki so ga pred nekaj časa opazili v prostorih mestne pivnice. Ta sled postaja čedalje zanimivejša in to tem bolj, ker se je moglo ugotoviti, da ta oseba, ki jo zasledujejo, ne pripada osebnju pivnice. Prav tako je bilo ugotovljeno, da ta delavec ni opravljal posloj po predpisih, niti se ni o njegovem delu vedelo kaj podrobnejšega. Dalje je preiskava ugotovila, da se ta človek ni samo enkrat pojavil, pač pa večkrat in sicer od začetka avgusta dalje. Posebna komisija, ki vodi preiskavo, je posebno odločno stikala za tem, da bi dobila čim več podatkov o osebnosti tega človeka. V tehničnem oziru se je med tem časom posrečilo ugotoviti dve tvrdki, ki prihajata v poštev in o katerih sumijo, da sta izdelali posamezne dele ure pri tem peklenskem stroju. Ni še točno ugotovljeno, ali sta prav ti dve tvrdki izdelali te dele peklenskega stroja. Kar se tiče materiala in ostalih delov peklenskega stroja, se še vedno pregledujejo in preiskujejo.

Dunaj, 13. novembra. t. V zvezi z monakovskim atentatom na Hitlerja je bilo na Dunaju in po nekaterih podeželskih mestih nekaj ljudi zaprtih. Podrobnosti ni mogoče izvesti. Verjetno pa velja tudi za bivšo Avstrijo isto, kakor za ostalo Nemčijo, kjer je policija preiskovala najbolj pri Judih, monarhistih, komunistih in katoličanih, da bi izsledila monakovske zarotnike. Iz Češke in Moravske ni mogoče zvedeti ničesar, toda brez dvoma so bile tudi tamkaj primerne policijske preiskave. Ker je bila preiskava tudi pri nekaterih nekdanjih uglednih narodnih socialistih, se je razširilo po Dunaju mnenje, da je morda policija prišla na sled delovanju gotovih ljudi v narodno-socialistični stranki sami, posebno tistih, ki ne oglašajo a sedanjim prevratom in zunanji politiki, ko je Nemčija sklenila prijateljsko pogodbo s Sovjetsko Rusijo. Ti ljudje so menda odkrito izrazili svoje mnenje, da so jim nove razmere izpodjedle tla pod nogami, ko morajo hvaliti sovjetski režim, proti kateremu je bilo pri osvojenju Nemčije, Avstrije, sudetskih Nemcev, naperjeno vse njihovo delo.

Silen dvig cen pšenice in moke

Ze dalj časa opažamo stalno naraščanje cen pšenice in koruze, v zvezi s tem pa tudi moke, tako da bo prišlo do ponovne podražitve kruha. Notacije novosadske borze v ponedeljek, dne 13. t. m., izkazujejo, da je cena za nekatere provenience pšenice prišla že na 200. Cena pšenice je v primeri s petkom narasla za 20 din pri metr. stotu. Tudi cena koruze je v primeri s preteklim petkom narasla za 10 din pri 100 kg. Podobno kot pšenica se je na novosadski borzi podražila moka za 20 dinarjev pri 100 kg.

Vesti iz Vojvodine pa pravijo, da nam je pričakovati še nadaljnega zvišanja cen, ker se je pojavilo na tržišču kot kupec tudi ravnateljstvo za prehrano.

Iz Belgrada poročajo nadalje, da so peki zvišali zaradi dviga cen pšenice in moke cene kruha za pol dinarja pri kilogramu. Pričakovati je, da bodo tudi v drugih krajih cene kruha zvišane.

Rude in kovine za državno obrambo

V svrhu zavarovanja potreb državne obrambe z rudarskimi in topilniškimi proizvodi je bila uzakonjena tozadevna uredba, po kateri se ustanovi pri Inspekciji državne obrambe komisariat za rude in kovine. Komisariat je poseben oddelek te inspekcije in mu načeljuje komisar, ki je postavljen z ukazom na predlog vojnega ministra. Komisar ima dva pomočnika, od katerih je eden rudarski ali topilniški inženir, drugi rudarsko-komercialni strokovnjak, razen tega bo dodeljeno še potrebno število osebja. Pomočnika boeta postavljena z ukazom na predlog gozdno-rudarskega ministrstva pomožno osebje: delovodjo, strokovne referente in pomožno pisarniško osebje postavljajo sporazumno: vojni, finančni, gozdno-rudarski ter Narodna banka.

Osebam, ki niso državni uslužbenci, se da ustrezajoča nagrada za njih delo. Kredite bo dalo ministrstvo gozdov in rudnikov, če pa ti ne bodo zadostni, bo dalo finančno ministrstvo izredne kredite. Prostore in ostala materialna sredstva bo dalo vojno ministrstvo.

Ministrski svet ima pravico odrediti v soglasju z gozdno-rudarskim in trgovinskim, katera rudarska in topilniška podjetja spadajo v pristojnost komisariata. Za ta podjetja bo komisariat sporazumno z obema zainteresiranimi ministrstvi izdelal načrt dela in pospešitve proizvodnje po izkazani potrebi. Vsa ta podjetja se morajo strogo držati določenega načrta in bodo odgovorna za njihovo izvrševanje. Kazenska odgovornost je dana v zakonu o državni obrambi. Komisariat ima pravico pri teh podjetjih postavljati strokovne delegate za nadzorstvo.

Minister vojske in mornarice bo razdeljeval proizvodnjo teh podjetij in bo komisariat izdal naloge, kateri osebni ali ustanovi v državi ali v inozemstvu, kdaj in na katerem kraju morajo dobaviti določene količine proizvedenega blaga.

Blago, ki je naročeno za vojno ministrstvo, bo vojno ministrstvo plačevalo po Narodni banki takoj po dobavi.

Vsa podjetja, ki bodo prišla pod komisariat, se bodo obrnila do komisariata za vse nabave, katerih ne morejo izvršiti v državi, ki so jim pa potrebna za delo, komisariat pa se bo zavzel za opravičenje potreb.

Prav tako se bodo dala dotičnim podjetjem na razpolago na zahtevo komisariata potrebna prenosna sredstva (zasebna in javna) za dobavo blaga. Tudi bo komisariat izvršil oprostitve delavstva od vojaške službe.

Komisariat za rude in kovine ima pravico zahtevati od rudarskih in topilniških ter ostalih podjetij, ki niso pod njegovo neposredno pristojnostjo, da celo ali del svoje proizvodnje odstopijo pod istimi pogoji kot podjetja, ki jih navaja uredba. Zahteve komisariata morajo biti izvršena prvenstveno pred vsemi ostalimi dobavami.

Gospodarstvo

Naše tujskoprometno delo

V zadnjih časih je v nekem slovenskem dnevniku izšlo več kritik naših tujskoprometnih organizacij in predlogov za njih reformo. Da bi naši čitatelji videli, kako veliko delo vršita obe tujskoprometni zvezi, ki sta potrebni z ozirom na različne razmere našega turizma in njih območjih, navajamo nekaj zanimivih podatkov, katere nam je dal na razpolago znan tujskoprometni strokovnjak.

Predvsem Tujskoprometna zveza v Mariboru.

Dne 26. septembra je dotični list najprej napadel Tujskoprometno zvezo v Mariboru, ki je v zadnjih 10 letih res vzorno uredila tujskoprometno službo v severni Sloveniji. Biro Tujskoprometne zveze v Mariboru, v sedaj renoviranem gradu, velja za najlepši turistični biro v Jugoslaviji in slovi tudi preko meja naše države. Ravnatko uživa obsejna moderna stavba v št. lju najboljši glas v mednarodnem mototurističnem svetu. Pa tudi vse ostale poslovalnice Tujskoprometne zveze v Mariboru poslujejo v največje zadovoljstvo inozemskih in naših turističnih interesov. Vse to je priznaval, kljub temu pa je v svojem članku prišel do zaključka, da je mariborska Tujskoprometna zveza popolnoma odveč in da zadostuje za celo Slovenijo ena sama zveza v Ljubljani. To stališče je utemeljeval s tem, da je dobila Ljubljana z ustanovitvijo banke uprave eno edino upravno središče.

Nimamo namena spuščati se v kritiko takega stališča, pripominjamo le, da se delokrog tujskoprometnih ustanov nikjer ne krije z upravno političnimi mejami, kar je naravno, ker so za določitev delokroga posameznih tujskoprometnih zvez merodajni povsem drugi razlogi, pred vsem čisto tujskoprometni. V sedmi Hrvatski banovini obstojajo na primer sedaj kar štiri zveze, in sicer v Zagrebu, Sušaku, Splitu in Dubrovniku. Listi so celo poročali, da se sedaj snuje še nova zveza v Šibeniku za področje severne Dalmacije do delokroga zveze na Sušaku. Namestu združitev se torej ustanavljajo nove zveze, ker je tudi razumljivo, ker za uspešno in podrobno delo tujskoprometnih zvez njihov delokrog ne sme in ne more biti preveč obsežen, posebno ne pri nas, kjer vodijo zveze obenem tudi turistične biroje. Celotna, kjer so tujskoprometne zveze financirane od države, tako da se lahko bavijo izključno s centralno propagando in jim ni treba vzdrževati številnih tujskoprometnih poslovalnic, vidimo, da deluje več zvez na enem in istem političnem področju. Tako imamo v obsejnem ozemlju Italije na primer kar štiri zveze (Trst, Gorica, Reka in Pulj). Stališče v tem pogledu je torej popolnoma zgrešeno.

Kdo financira zveze.

Očija se, da zahteva obstoj dveh tujskoprometnih zvez prevelike subvencije iz javnih sredstev. Tudi ta trditve je brez podlage in očitno namenoma neresnična. Iz tiskanih letnih poročil obeh slovenskih tujskoprometnih zvez, ki so vsem dostopna, je jasno razvidno, od kod črpata zvezi izredno visoke zneske, ki so potrebni za vzdrževanje naših tujskoprometnih pisarn ter za obsežno in vsestransko propagandno delovanje v korist našega tujskega prometa. Medtem ko gredo v drugih državah vsi izdatki za propagando in tujskoprometno organizacijsko delo v breme javnih sredstev, kar je tudi edino pravilno, saj ima od tujskega prometa poleg države (železnica, monopol, davki, pošta itd.) tudi sleherni panoga našega gospodarstva (hoteli, restavracije, kavarni, trgovine, obrtniki, industrija itd.), vidimo,

da si morata naši tujskoprometni zvezi z najrazličnejšimi komercialnimi posli (prodaja vozovnic, prirejanjem izletov itd.) v prosti konkurenci in z največjimi naporu uprav in uradništva šele priboriti sredstva, potrebna za svoje delovanje, ki gre v korist splošnosti. Iz poslovnih poročil naših zvez je razvidno, da znašajo izdatki za vzdrževanje vseh tujskoprometnih pisarn v Sloveniji, katerih je skupno 16, dalje za propagandne publikacije, tujskoprometne razstave, za obsežno informacijsko službo potom dopisovanja, za tiskanje in razpošiljanje propagandnega materiala in za splošno skrb na polju pospeševanja našega tujskega prometa okrog 2.400.000 dinarjev letno za obe zvezi. Iz proračuna kraljevske banke uprave pa nam je znano, da dobi vsaka tujskoprometna zveza za svoje občeukoristno propagandno delovanje subvencije v znesku komaj 60.000 din letno. Iz teh števil in iz gornjih izvajanj mora vsak

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri izredno napet špionski film poln razkošja in veličastnega sijaja:
Rdeče orhideje
Prelepe operne arije, razkošen balet in ognjemet
Na najboljši nemški filmaki igralci:
Olga Čehova - Camilla Horn - Albrecht Schönhals
KINO SLOGA telefon 27-30

Odpis dolga do drž. rezervnega sklada. Belgrad, 13. novembra. AA. Na podlagi čl. 1 uredb o spremembah sedanjih določil in o sprejetju novih, je ministriki svet na predlog kmetijskega in finančnega ministra izdal uredbu o odpisu dolgov zadružnih ustanov do bivšega rezervnega sklada sklada, ustanovljenega po zakonu o zavarovanju setve z dne 31. junija 1923 in ukinjenega z zakonom o posepeševanju kmetijstva z dne 6. septembra 1929. Po tej uredbi se imajo dolgovi zadružnih ustanov do bivšega rezervnega sklada odpisati, morebitni ostanek sredstev tega sklada, se ima pa po odpisu prenesti na račun sklada za podpiranje zadružništva, sklada, ki je naložen pri PAB-u. Kmetijski minister ima po uredbi pravico, da s svojim odlokom odredi odpise odnosno prenos ostanka.

Konferenca zavarovalnih združ. Belgrad, 13. novembra. AA. Danes dopoldne se je v trgovinskem ministertvu vršila konferenca zastopnikov zavarovalnih združ o spremembi odnosno o sprejetju posebne uredb o nadzorstvu nad zavarovalnicami. Konference so se udeležili zastopniki vseh prizadetih ustanov, končne sklepe bodo pa sprejeli na prihodnjih konferencah.

Povišanje odkupnih cen za tobak. Minister za finance je odobril sklep monopolске uprave, da se še letos povečajo odkupne cene za tobak. To povečanje je različno po kakovosti in vrsti tobaka. V Južni Srbiji bodo zvišane cene za 11,2 do 45%, v Hercegovini, Dalmaciji in Crni gori za 8 do 50%. Povišane so tudi cene za severnosrbski tobak za 12,8 do 50%, za vojvodinski pa za 9,1 do 33,3% v primeri z lanskimi cenami.

Pogajanja s Francijo. Po prejšnjih vesteh bi se morala že v prvi polovici t. m. začeti gospodarska pogajanja s Francijo, toda pogajanja so bila odložena in sedaj je napovedan prihod francoske delegacije v Belgrad za 27. november. Francoska delegacija ne bo razpravljala samo o naši trgovini e Francijo, ampak tudi o uetavitvi transfera za naše dolgove v Franciji. V ta namen bo prišlo tudi posebno odposlanstvo francoskih upnikov v Belgrad.

Pred novim povišanjem cen bencinske mešanice. Iz Belgrada poročajo, da je s 15. novembrom pričakovati nadaljnega zvišanja cen bencina in sicer za 30 par pri kg. Nadalje je pričakovati tudi, da bo odbor za določitev cen zvišal tudi odstotek mešanja alkohola z bencinom in sicer od 0,6 na 2%.

Razširjenje kontrole izvoza. Lista kontroliranih predmetov je bila s odlokom finančnega ministertva razširjena z veljavnostjo dne 8. novembra še na tele predmete: car. št. 93 les za celulozo, bukev les (okrogli in cepanice), car. tar. post. št. 97 smrekovo lubje in ostali les, plodov, rastline in del rastlin za strojenje kož. Pooblašeni zavodi bodo prošnje za izdajo deviznih potrdil doetavljali Narodni banki — odesku za kontrolo izvoza po predpisih, ki veljajo za izvozno kontrolo.

Premišljanje izvoza suhih jabolk, hrušk in orehov. Devizni odbor je na predlog komiteja za izvoz sklenil razširiti listo proizvodov, katerih izvoz ee premišra z internimi dinarji, na suha jabolka, suhe hruške in sušene orehe v luskinah in brez luskin. 25% vrednosti izvoza v neklirinske države se lahko plača v svobodnih devizah. Poraba transernih dinarjev velja od 1. oktobra 1939 dalje.

Naše osrednje ognjišče:
Slovenski dom
naloga letošnjega leta!

Iz trgovinskega registra. V Zagrebu so bile vpisane v trgovinski register tele izpremembe: Pri texor, d. d. za promet e tekstilnim blagom je vpisan, kot vodja vsega poslovanja g. Bela Löwy. Pri Jadranski zavarovalni družbi je vpisan prokurist Barlovič Josip, pri Tvornici za bombazno industrijo pa prokurist Lucijan Kovatič. Pri tvrdki Jugotanin, d. d. s sedežem v Zagrebu in tvornici v Svecnici so izbrisani člani upravnega sveta Fischer Maks, Maurice Rey, Ziga Stern, Robert Drucker in Hinko Calloud.

Svicaarska zunanji trgovina. V mesecu oktobru je znašal švicarski uvoz 171,5 milij. frankov (septembra 1939 98,4. lani oktobra 145,6 milij.), dočim je izvoz znašal 94,6, septembra 1939 55,2, oktobra 1938 134,0 milij. frankov. Kaže, da je švicarski uvoz že dosegel normalno stanje, dočim je izvoz še vedno paraliziran vkljub izboljšanju v oktobru.

Slovaška zunanje-trgovinska družba. V Bratislavi so sklenili merodajni slovaški gospodarski krogi osnovati posebno družbo za uvoz in izvoz, ki bo delniška družba z glavnico nekaj milijonov kron. Svrha družbe bi bila podpiranje zunanje trgovine, zlasti pa zamena blaga z balkanskimi državami

Kino Kodeljevo tel. 41-64
Danes, jutri in v četrtak ob 8. uri glasbena komedija v kateri parodira Šarmantra Simone Simon
Josette
ZNIŽANE CENE

objektivni opazovalec te kampanje priti do zaključka, da morajo biti za omenjene članke merodajni posebni razlogi. Vsakdo bo moral priznati, da so javne subvencije naših tujskoprometnih zvez naravnost smešno nizke v primeri z ogromnim delom, ki ga opravljata zvezi na polju našega tujskega prometa.

Najbrž so ti očitki in napadi v zvezi z revijo »Turizem«, ki jo subvencionirata obe zvezi, prej pa ji je dajala tudi podpora banška uprava. Toda zaradi nekih žaljivih člankov je banška uprava ustavila subvencijo. Poleg tega je bila reviji odvzeta pravica, da se proglašajo za oficilno glasilo obeh zvez. Pisec člankov v dotičnem dnevniku in urednik revije sta gotovo v najboljših odnosih, če ne celo ista oseba. Zaradi tega je prav, da presojamo delovanje naših tujskoprometnih zvez povsem nepristransko in objektivno, ker ne gre zamenjavati zasebnih interesov z javnimi interesi.

Borze
Dne 13. novembra 1939.
Denar
Ameriški dolar 55.—
Nemška marka 14.30

Devizni promet na zagrebški borzi je znašal 2.803.465 din, na belgrajski pa 7,9 milij. din. Prometa v efektih je bilo na belgrajski borzi 0,9 milij. din.

Ljubljana — Uradni tečaj

London 1 funt	170.90—174.10
Pariz 100 frankov	96.95—89.85
Newyork 100 dolarjev	4425.00—4485.—
Zeneva 100 frankov	995.00—1005.—
Amsterdam 100 goldinarjev	2348.00—2386.—
Bruselj 100 belg	714.00—726.—

Ljubljana — Svobodno tržišče.

London 1 funt	211.12—214.32
Pariz 100 frankov	119.33—121.63
Newyork 100 dolarjev	5480.00—5520.—
Zeneva 100 frankov	1228.18—1238.18
Amsterdam 100 goldinarjev	2389.93—2397.93
Bruselj 100 belg	881.88—893.88

Ljubljana — Zasebni kliring.

Berlin 1 marka	14.20—14.40
--------------------------	-------------

Zagreb — Zasebni kliring.

Sulon 100 drahem	36.60—37.30
----------------------------	-------------

Belgrad — Zasebni kliring.

Solum 100 drahem	36.08—36.78
----------------------------	-------------

Curih. Pariz 9.80, London 17.80, Newyork 446, Bruselj 72.00, Milan 22.50, Amsterdam 236.70, Berlin 177.50, Stockholm 106.25, Oslo 101.80, Kopenhagen 68.12, Atene 3.40, Helsingfors 8.85, Buenos Aires 103.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:
v Ljubljani 436.50—437.50
v Zagrebu 436 —440
v Belgradu 435.75—436

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. pos. 96.50 do 98. agrarji 52—53, voj. šk. pr. 48.50—497.50, begl. obv. 80—82, dalm. agr. 75.50—77.50, 8% Bler. pos. 93—95, 7% Bler. pos. 89—91, 7% pos. Drž. hip. banke 97—99, 7% stab. pos. 92—95. — Delnice: Narodna banka 7000—7100, Trboveljska 200—210.
Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 97 bl., agrarji 53 blago, voj. šk. pr. 486—440, begl. obv. 81.75 blago, dalm. agr. 75.50 blago, 4% sev. agr. 50 blago, 6% šum. obv. 75 blago, 8% Bler. pos. 94—95, 7% Bler. pos. 89 denar, 7% pos. Drž. hip. banke 99 denar, 7% stab. pos. 91—94. — Delnice: Nar. banka 7000 denar, Priv. agr. banka 200 denar, Trboveljska 206—220, Gutmann 45—55, Sladk. tov. Osijek 97—120, Osj. livarna 150 denar.
Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 99 denar, agrarji 53.50 denar (53.50, 53.75), voj. škoda pr. 435.75—436 (436.50, 436), begl. obv. 80.76—81.80, 80.50, dalm. agr. 75.50—76 (75.75), 6% šum. obv. 73—74 (74.50), 8% Bler. pos. 93.50 denar, 7% Bler. pos. 89.75—90.50 (90), 7% pos. Drž. hip. banke 98.50 denar. — Delnice: Narodna banka 7050—7150 (7100), Priv. agr. banka (207, 208).

21tni trg

Novi Sad. Pšenica: bač. okolica N. Sad 198—200, srem. 194—198, slav. in baranjska 197 do 199, ban in bač. ladja Tisa 200—202. — Rž.: bač. 145—150. — Ječmen: bač. in srem. 64 do 65 kg 155—157.50. — Koruza: bač. in bač. paritela Indija 144—145, ban. 141—143 — Moka bač. in ban. Og Ogg 290—300, 270—280, 250—260, 230—240, 200—210, 180—140. Srem. slav. Og Ogg 285—295, 265—275, 245—255, 225—235, 195—205, 180—140. — Fižol: bač. srem. beli brez vrče 360—370 — Otrubi: bač. in srem. 117.50—120, ban. 115—117.50. — Tendenca čvrsta. — Promet srednji.

21vinski sejmi

V Lendavi, dne 6. nov. 1939. Biki I. vrste 4.50—5.50, II. vrste 3.50—4.50 din, telice I. vrste 5—6, II. vrste 4—5 din, krave I. vrste 3—3.50, II. 2—3 din, teleta I. vrste 5—50, II. vrste 4 do 4.50 din, prašiči: špeharji 10—11, pršutarji 6—8 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso: I. vrste 10, II. vrste 8 din, svinjina 12—14 din, slanina 17, svinjska mast 20 din, čisti med 16—17 din, goveje surove kože din 9, telečje 12 din za 1 kg. — Pšenica din 160, ječmen 180, rž 130, oves 130, koruza 120, fižol 300—450, krompir 100—110, seno 70 din, slama 20 din, jabolka I. vrste 150, II. vrste 100 din, pšenična moka 325 din, koruzna moka 150, ajdova moka 400 din za 100 kg.

Samo še danes! Rusko-poljski velefilm **Ne zamudite!**
»ZNACHOR«
Film je zavzet že drugič, zato ne odlašajte z ogledom, ker je nepreklicno — kljub velikemu zanimanju — samo še danes na sporedu
Kino Matica 21-24 Ob 16., 19. in 21. uri

Stanje naših kliringov

Po poročilu Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 8. novembra naslednje (v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 31. oktobra):
Aktivni kliringi: Nemčija 6.735.000 (+163.000) RM, češkomoravski protoktorat 48.947.000 (+2.609.000) kron, Slovaška 3.457.000 (—317.000) kron, Madžarska 20 milijonov 999.000 (—762.000) din, Bolgarija 1.366.000 (+204.000) din in Španija 2.935.000 pezov.
Pasivni kliringi: Italija 129.215.000 (+10.696.000) dinarjev, Romunija 34.770.000 (+1.022.000) din, Poljska 26.896.000 din, Belgija 1.425.000 belg. Švica 455.000 (—183.000) frankov, Turčija 2.128.000 (—1.181.000) din.
Izkaz kaže, da se je nemški in češki kliringi dolg naši državi zopet povečal. Med pasivnimi kliringi se je povečala naša pasivnost v prometu z Italijo, nadalje tudi z Romunijo in Turčijo. V drugih kliringih ni bilo znatnejših izprememb.

Posestne izpremembe v Ljubljani in okolici

Korenin Josip, posestnik v Črnučah, je prodal po podatkih zemljiške knjige okrajnega sodišča v Ljubljani Juvana Franu, posestniku in trgovcu v Sred. Garmeljnah, posestvo vl. št. 237 k. o. Črnuče za 45.000 din.
Kogovšek Ivan, zidar v Logu šte. 53, je prodal Franciški Mavsarjevi, delavčevi ženi v Plešivici št. 55, parc. št. 936, njiva k. o. Brezovica v izmeri 471 kvadr. metrov za 1.500 din.
Kamnikar Anton, posestnik v Javoru št. 10, je prodal Lovrenču Habiču, posestniku na Besnici 13, gozdno parcelo št. 1240-12 k. o. Javor za 2.000 din.
Matjan Josip, posestnik in gostilničar v Vižmarjih šte. 31, je prodal Pisk u Karlu, tehničnemu vodji v Škofji Loki, Meštni trg 14, parcelo šte. 158-6 k. o. Vižmarje v izmeri 600 kv. m za 10.000 din.
Pukelstein Josipina, posestnica, in Logar Štefanija, soproga železniskega uradnika, obe stanujoči v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 46, sta prodali Edvardu Pungartniku, trgovcu na Planici pri Raketi, posestvo vl. št. 825 k. o. Petrske predmestje I. del, obstoječe iz dveh zemljiških parcel št. 448-13 v izmeri 678 kv. m in parcelo šte. 448-14 iste k. o. v izmeri 685 kv. m za 256.240 din. Kvadratni meter je bil ko 188 din.
Pavšek Marija, Ljubljana, Cesta na Loko št. 18, je prodala posestniki Jira s Mariji, stanujoči na Cesti na Loko št. 4, svojo hišo št. 18 na omenjeni cesti z vrto, spadajočo pod zemlj. vl. št. 201 k. o. Trnovsko predmestje, za 200.900 din. V bližini se nahaja zavod za pasji kontumac.

Angleški certifikati za uvoz blaga

Trgovinska zbornica v Zagrebu obvešča vse interese, da je v interesu vseh jugoslovanskih uvoznikov neobhodno potrebno, da čim zaključijo kakšno poročilo v inozemstvu s prevozom po morju, takoj zahtevajo od bližnjega angleškega konzulata na osnovi dokumentov, odnosno osebne izjave »certifikat«, s katerim se potrjuje, da je dotična pošiljatev namenjena porabi v Jugoslaviji, t. j. da se blago ali proizvodi ne bodo prodajali v državi, ki je v vojni z Anglijo in Francijo. V tem certifikatu je navesti ime ladje, na kateri je blago vkrcano.

Za blago, ki se prevaža iz Anglije, obstoja poseben formular, za blago, ki se prevaža iz ene v drugo nevtralnno državo, drugi formular. Ti formulari ee dobe pri pristojnih angleških konzulatih, ki dajejo tudi vse potrebne informacije za vsak posamezni primer. Izstavljeni certifikat se mora poslati na ministrstvo za gospodarsko vojno v Londonu.

Obenem je ležlo tudi opozorilo, da ima nedostatek tega certifikata za posledico, da bo blago v dotični kontrolni postaji enostavno izkrcano. Na osnovi konosmana pa lahko parobrodna družba lahko smatra prekinitve vožnje v teh razmerah za konec poti in ni obvezno brigati se nadalje za odpravo tega blaga. To more povzročiti sprejemniku znatno škodo, ker gredo vsi stroški do jugoslovanske luke na breme tovara. Naknadno dokazovanje je vedno zvezano z izgubo časa in s težavami.
Kontrolna pristanišča so: Haifa za pošiljate iz Avstralije, Indije, Kitajske, Japonske, iz Afrike za eno proge, ki skozi Suez vodijo v Sredozemsko morje; Gibraltar za pošiljate iz Anglije, Belgije, Holandije in severnih držav kakor tudi za Severno in Južno Ameriko in iz Afrike, v kolikor ladje plovejo mimo Gibraltarja v Sredozemsko morje.

Ukinitev prepovedi kunccev v Nemčijo. Belgrad, 13. novembra. AA. Nemško notranje ministertvo je ukinilo prepoved uvoza zajcev in kunccev iz bivše CSR in iz Turčije, in ukinilo omejitve uvoza teh živali iz Madžarske, Jugoslavije, Romunije, Albanije, Bolgarije in Grčije, ker v teh državah pri prideju v glavnem v poštev za uvoz zajcev in kunccev, že leto dni niso opazili nobenega primera tularanemije.
Pospeševanje gojitve bombaža v Romuniji. Romunska vlada je objavila, da je gojitve bombaža nacionalna potreba ter je zaradi tega oprostila gojitve bombaža vseh davkov in dajatev za čas 5 let.

Iz življenja Slovencev v Argentini

Posledice vojske - - Lepe slovenske prireditve - - Slovenski dom v Rosariju

Buenos-Aires, 29. sept.

Čudne reči se gode. Pa je vendarle res, da pod soncem ni nič novega. Saj je kazalo, da do tega mora priti. In kako je danes svet majhen. Oni dan, 1. septembra, ko se je ob petih zjutraj sprožila vojna, smo že isto uro vedeli tudi tukaj. Ob 1 zjutraj so že drveli po mestu s klicem: je že vojna, tedaj, ko je bila v Gdaneku ura sedem, smo že tukaj vedeli, da so Nemci prestopili mejo.

Znano je, da je tukaj Poljakov zelo mnogo. V mestu samem jih je kakih 50.000, v državi kakih 300.000. Zunanji in deželi imajo v nekaterih pokrajinah kar strnjene naselbine, tako zlasti v deželi Misiones, kjer delajo poljska dela. V Buenosu pa imajo lastnega duhovnika, eden pa je za bližnjo okolico. Oba sta redovnika »Božje besede«. Prav sedaj so začeli dobro gibati, pa je prišla ta strašna nesreča nadnje. Ne vem, kaj bi sedaj, mi je tožil njihov duhovnik. Že smo nabrali 15.000 pesov za zidavo lastne cerkve, sedaj ne kaže drugega kot poslati ta denar za naše ranjence domov.

Gotovo vas tam močno zanima, kaj pravi tukaj javno mnenje k evropski vojni. Dejstvo je, da je javnost v celoti proti Nemcem. Vsi tukajšnji veliki listi so se postavili na poljsko stran. Pa tudi v javnosti se je dejansko pokazala napetost. Tukaj je velika mesna industrija, ki izvažata silne množine argentinskega mesa, ki se imenuje »Anglo« in je v rokah angleškega kapitala. Zaposlenih pa je imela tudi mnogo Nemcev, ki so bili posebno v boljših službah. Ko se je začela vojna, so jih postavili kar na cesto, menda kakih 500, jim dali odpravnino, ki jim po zakonu pristoj, in... z Bogom. — Podobno se je zgodilo tudi z nasprotno strani. Neko etabljeno podjetje, ki je v nemških rokah, je odpustilo vse Poljake.

Pa se posledice čutijo tudi že drugače. Tukaj se zelo veliko gradi. Saj so naši ljudje večinoma zidarji. Železni gradbeni material (za beton) je prihajal iz Nemčije. Kar naenkrat se je vse ustavilo. Ustavile so se ladje, trgovske firme so dvignile cene takoj za 20%, podjetniki seveda s podraženim materialom ne morejo dela nadaljevati. Tako je zastalo več kot tisoč del, ki bi dala delo in zaslužek stotisočim, ki sedaj z negotovostjo gledajo v bodočnost in se nam obetajo tukaj skrajno slabi časi.

Tudi papirju je cena zrastle, posebno finjšemu, zlasti ker je zanj potrebna celuloza, ki je material za izdelovanje razstreliva.

Tako so tukajšnji voditelji postavljeni pred hudo nalogo, kako ohraniti deželo pred usodno krizo, kakršno je povzročila tudi vojna leta 1914.

Proslava 400 letnice Svete gore

Kaj pa mi Slovenci. V politiki modrujemo, kar kdo ve in zna, a v našem delovanju gremo svoja pota. Zelo lepo smo praznovali v avgustu festival v proslavo 400 letnice Svete gore, ki je bila prireditev z mešanin programom. Povabili smo namreč tudi Slovence in smo jim postregli s španskim programom, da so tako bolj potrpežljivo počakali, medtem ko je bilo na odru kaj po slovensko. Zbralo se je 1200 oseb.

Za tieto priliko je pa bila izdana tudi posebna izdaja Duhovnega življenja, naše revije, v španskem jeziku. V njej smo hoteli predstaviti tukajšnji javnosti, kdo smo Slovenci, in je zato v njej pisano o vseh najvažnejših zadevah našega naroda. Pa tudi en drobec iz našega kulturnega bogastva smo podali v španskem prevodu, namreč Prešernov sonet Vrba. Žal se je vrnila tiskovna napaka, ki zelo moti. Naročniki bodo že iz oktobrske številke razvideli, kaj je napak.

Malo aliko slovenskega idiličnega življenja pokaže prevod Erjavčevega božičnega večera. Tudi Ivana Cankarja smo predstavili z malo črtico »Ministrant«. Brez »Martina Krpana« seveda tudi ne bi bili Slovenci, zato smo objavili klasični del one najlepše slovenske povesti.

Ni, da bi se hvalili s to stvarco, toda nekaj pa je in je v vsakem prvi poskus, podati v španskem jeziku nekaj iz našega kulturnega bogastva.

Svoje vrste in lepo uspela je bila tudi prireditev Slovenskega doma, na kateri so sodelovala vsa slovenska društva.

Rojstni dan kralja Petra II.

Cela vrsta raznih prireditev pa je bila letos v proslavo rojstnega dne kralja Petra. Najbolj značilen je bil »prvi jugoslovanski koncert« v prid jugoslovanskega doma. Bil je to koncert na umetniški višini. Organiziral ga je v glavnem virtuoz na violini Ljerkko Spiller, ki uživa tukaj zelo dober glas. Solo je pela Klara Ivančič, ki je pred kratkim prišla v Argentino, da tudi tukaj nekaj doprinese k že tepe vrsti krasno uspešnih koncertov, ki jih je imela po raznih evropskih mestih, tako zlasti na Dunaju.

Letočinje leto je posebno značilno za slovensko naselbino v Rosariju. Otvorili so si že to leto lastni dom, kar je bilo nad vse pomemben dogodek. Sedaj v oktobru pa bo še lepa verska slovesnost: sveta birna, na katero so se dolgo časa vneto pripravljali, in ki upamo, da bo nekaj zelo lepega. Slovesnost sama bo

Lov na morju:

Pasti za podmornice

Iz New Yorka poročajo: Zaradi živahnega delovanja nemških podmornic po vseh delih morja, pričakujejo vsi, kdaj se bodo pojavile angleške pasti za podmornice. V svetovni vojni so imele te pasti jako važno vlogo. Nastopale so z imenom »Q-ladje« (nemško »Q-Boot« v nasprotju z nemško »U-Boot« [podmornica]). Poslednja bitka v svetovni vojni med pastjo za podmornice in podmornico je bila 9. novembra 1918 v Gibraltarški morski ožini in se je končala s tem, da je bila nemška podmornica »U 34« potopljena. Odelej so redno prihajala poročila iz Anglije, ki po njih spoznamo, da britska vojna mornarica ni štedila ne z denarjem ne s trudom za nabavo teh pod-

na dan 12. oktobra, ki je tukaj državni praznik, je namreč spomin dneva odkritja Amerike.

V katoliško Cerkev se je vrnil

Se en dogodek je prav, da ga omenim. Ob priliki občinskih volitev v Svetem Lovrencu na Dravskem polju je bilo seveda zelo veliko razburjenja. V politični pleš se je spustil tudi Jože Emeršič, ki je v svoji vni misl tako daleč, da je bil kaznovan zaradi nekkih medklicev na zborovanju. Iz vneme je prišlo razburjenje in je pod vplivom cerkvi sovražnih elementov prijavil svoj izstop iz katoliške Cerkve. Oblast je njegovi zahtevi ugodila in je bila seveda velika žalost za vse njegove, ko je stvar prišla v javnost. A tudi za Emeršiča samega je stvar kmalu dobila drugo lice. Saj je mož zelo dober, in ko je zadevo trezno premislil, mu je bilo silno žal storjenega koraka. Že prej je bil nekaj let tu v Argentini. Po istem dogodku je se spet umaknil zdoma. Prišel je sem. Kar takoj je prišel do mene in mi je zadevo razložil ter me prosil, naj pomagam, da se stvar prav uredi. Pa ni lahka stvar popraviti take korake. Toda vse se naredi in tako se je uredilo potom škofije in smo imeli 10. septembra ganljiv obred sprave s katoliško Cerkvijo, pri kateri je Jože Emeršič dal prelep zgled prave ponižnosti in je tako spet postal vreden in pravi katoliški kristjan. Nič ne more popisati veselja, katero je občutil mož, ko je spet dobil nazaj, kar je po neprevidnosti zapravil: pravo vero. Saj je stara resnica, da vsako stvar človek šteje zna pravi, ko je nima več.

Kakor je bilo javna stvar njegov odpad, tako je tudi potrebno, da javnost zve, da je bil ta napačni korak pravilno popravljen in je s tem dana tolažba njegovim domačim, vsem pa dober zgled, iz katerega naj vsak spozna, kako dragocena stvar je zaklad prave svete vere.

S tem pa naj zaključim in pošlem pozdrave vsem známim in nezámim bralcem Slovenca.

Janez Hladnik.

Jeli potrebno

neprestano opozarjali na »Bayer«-jev križ na Aspirin-tabletah? Pač, kajli vedno znova se pojavljajo patvorbe z nakano, odkrili se s svetovnim slovesom Aspirin tablet.

ASPIRIN

TABLETE

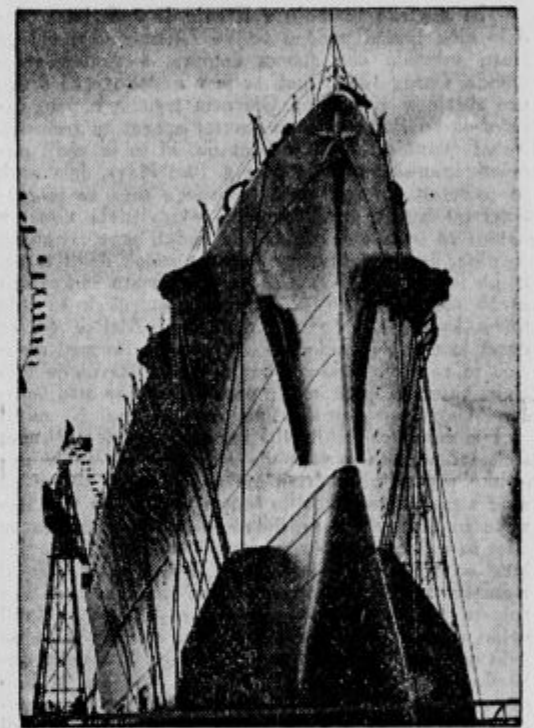
Oglas reg. pod 5. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

Smrtna nesreča pri spravljanju stelje

Sv. Lenart pri Vel. Nedelji, 12. nov.

Včeraj se je na Bresnici pri spravljanju listja primela nenavadna nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtve.

Pri posestniku Jožetu Munda na Bresnici so spravljalji steljo. Med drugimi delavci je bila tudi Petek Marija iz Bresnice. Ko so nagrabili listja, so se za šalo začeli metati. Nesreča je zahtevala, da je Petek padla Mundi na trebuh, da se mu je pretrgala črevesna mreža. Začel se je zvijati v silnih bolečinah. Prinesli so ga v hišo in poklicali zdravnika iz Ormoža, ki je Mundo takoj peljal v ptujsko bolnišnico. Vendar mu tudi tam niso mogli pomagati: ter je v silnih bolečinah danes umrl. Prepeljali so ga na dom ter ga bodo v torek pokopali na tukajšnjem pokopališču.

Najnovejša italijanska bojna ladja, 35.000-tonska križarka »Impero«.

V nedeljo, dne 19. novembra 1939 daruje vsak Slovenec in Slovenka za uboge otroke naše severne meje pod geslom:

»Trdna meja — varna domovina! Slovenska straža v Mariboru.

11.000 Italijanov, ki so kot naseljenci prišli v Libijo; ob prihodu jih pozdravljajo Italijani, ki so že lani prišli semkaj.

CISTEK

Narte Velikonja:

Pot v Slovenske gorice

Ali mislite, da sem šel sam? Ni bolj dolgočasnega opravila, ko ne moreš nad nikomur stresati sitnosti. Meni se je posrečilo, da sem slučajno našel spremljevalca, ki ga bom koj razžalil, ker ga ne bom imenoval s pravim imenom, temveč bo njegovemu duševnemu nastroju in opravlju poskrbel tudi pravi priimek. Naj se imenuje Nerga. Do Maribora se je peljal sam naprej, da je vse ovohal in obgodrnjal na železnici. Toda v Mariboru me je čakal na kolodvoru. Sitneži sitni je imel na pasu svojo aktovkco, češ, da ga preveč žuli v desnici, a je imel v njej samo krtačko za zobe. Na kolodvoru mu ni bilo prav, ko je videl, da ljudje čakajo na avtobuse kar na pločniku brez vsake strehe in brez klopi.

»Zakaj ne bi čakali v kolodvorskem postopju in v kolodvorskih čakalnicah? Ali naj mestna občina mariborska za vsakega potnika naroči še črno kavo in baldahin z nosilnico?« sem ga podražil. Da bi ga ne bil!

Da držim s kapitalisti, je zagal, da ne vem, kaj je tujski promet, da ne vem, kaj je človek, da zelo naivno gledam vsako vprašanje. Skoraj je postal žaljiv.

Od brzovlaka do avtobusa v Slovenske gorice je treba čakati dve uri. Kam se dati? In tudi njsva točno vedela, odkod vozi avtobus. Prav za prav tako je: jaz sem v Ljubljani vedel, a moj prijatelj, ki sem ga bil določil v duhu, da bo vse sitnosti odnesel in da se bom sam prav zaradi tega nad njim veselil, ker bom radoveden, kaj bo

rekel, je pred kolodvorom začel trdit, da gre avtobus izpred postaje. Beseda je dala besedo, dokler mi ni začel očitati, da nič ne vem, da sem čisto zastarel in ni čudno, da sem zastarel, ker se toliko časa nisem bavil s tujskim prometom in so se mi pojmi zmešali. »Kajti odkar se nisi utegnul pečati s to stvarjo, ki jo zdaj zna vsak človek pri nas...«

»Misli, samo misli, da zna...« sem hotel ugovarjati.

»Zna, sem rekel!« je zarohnel. »Zdaj se vidi, kako si zastal.«

»Pa naj bo!« sem dejal, ker je začel vpiti. Da moram z njim k Putniku v tisti stari mariborski grad.

»Da se boš prepračal!« je rekel.

»Lačen sem!« sem rekel, da sem mislil obrnil.

»K, Orlu! grem!«

»Le pojdi!« je dejal. »Zdaj je grozdn teden in gotovo imajo na mizi grozdje — šmarnico — tisto, ki smrdi po steniceh in zaračunali ti bodo štiri dinarje porcije. Slab četrtil kile! Le pojdi!«

»Ti pa z menoj!« sem dejal. »Če bodo tebe videli, bo golovo manj!«

»Manj? Kako si to predstavljaš? Manj!«

»I, zato, ker vidijo, da ne moreš plačati!« sem ga zbodel. »Saj lahko greva drugam! Drugod je morda ceneje!«

»Kaj, kaj misliš? Ali misliš, da jaz beračim po svetu? Toliko že imam, kakor ti! Če si ti lahko privoščiš »Orla«, zakaj bi si ga ne jaz?«

Vlek me je v restavracijo.

Bil sem za eno spoznanje bogatejši; dobro sem videl: če hočem kaj, moram želeči nasprotno!

svojeja imena zaradi šmarnice, »ki po steniceh smrdi!«

»Če ni šmarnice, jaz sploh ne jem!« je nazadnje izdaval moj prijatelj. »In boš videl, to bo šele drago! Saj lahko izračuniš: že četrtil šmarnice je štiri dinarje, šmarnice, ki je sicer niti pes ne povoha, to lepo grozdje pa bo gotovo deset!«

»Vzemil!« sem mu mirno dejal.

»Če boš plačal, jaz ne maram dajati potuhte!« je odvrnil.

In sva vzela in jedla, da bi naju bili mati veselil! Pospravila sva vse porcije, ki so bile v sobi. Umivala sva pa grozdje zato, da ne bi mislili, da sva prišla s hribov in ne veva, kaj se spodobi, če preganjaš aktivno tujski promet.

»Zdaj pa plačaj!« je rekel.

Veste, da sem se šundil! Najprej Nerga, ki je to vzel tako samoumevno, potem račun. Natakarna ma je zaračunal tako poceni, da je bilo grozdje po isti ceni kakor na trgu: porcije po dinarju!

Prijatelj Nerga je bil iz sebe.

»E, gotovo naju je spoznal, da sva plačala samo toliko. S teboj je res težko. Spoznajo te, potem pa računajo, da imajo izgubo, ti vobče ne moreš videti, kako je s tujskim prometom. Opažijo te in potem imaš vse skoraj zastoni, mi režeji naj pa plačujemo in plačujemo tudi tvoj zapitek.«

»No, no,« sem se branil, »povsod me pa le ne poznajo!«

»Boš videl! Ne vem, ali bi te vzel s seboj k »Putniku« ali ne!«

»Putnik!« vendar ne more spremeniti voznega reda danes!

In sva šla oba. Nisem mu privoščil, da bi mogel brez prič napraviti svoj dolgi obraz.

Nisva mogla dobiti drugega obvestila kakor pravega. Toda Nerga se je znašel kakor maček, če ga vržeš s stolpa. Mislite, da je bil v zadregi? Figo!

»Saj nisem trdil, da gre s kolodvora, boljše je, če sedež na Glavnem trgu! Ali nisem rekel, da

gre z Glavnega trga, tudi je mnogo bolje in tam ni take gneče. In zdaj je začel še dež. Veš, toda to bo pa novost zate: denar jemlje šofer sam in mora paziti na vozilo. Na kolodvoru na primer je gneča, ti pa moraš čakati v dežju in mrazu, da prideš na vrsto. Kar se pa tiče Glavnega trga, sem zmerom trdil, da gre avtobus od tam.«

Hotel sem reči, da sva prav zaradi tega šla h Putniku, da izveva, če je resnična njegova trditev, a spomnil sem se, da morda le ne kaže izgovarjati, in sem molčal.

Ko je zabrnal motor, je vstopil tudi blagajnik in Nergo sem pogledal tako zmagovalno, da je zardel.

»Zdaj je pa drugače,« je mrmral. »V avgustu tega ni bilo!«

»Se julija je to bilo!« sem mu odvrnil. Nekoliko sem pa že postajal jezen.

»Je pa bila samo izjema, jaz vem, da ne. Toda boš videl, kakšna gneča! En sam avto, pa toliko ljudi. Pa dež, da kar lije. Boš videl, da bomo stali! In celo dolgo pot stali!«

Na čakališču sta bila dva avtobusa. Ko se je napolnil avto za Ljutomer, je voznik, ki je bil namenjen samo k Sv. Trojici in imel pet potnikov, kar na svojo roko odločil, da bo vzel one, ki so silili v gnečo na Ljutomerčanu. Tako smo res vsi sedeli, dasi je pisano, da je deset stojšč v vozu.

In če bi stali,« je vedel Nerga, »potem bi prav toliko plačali kot oni, ki sede. Ali misliš, da si v teatru, kjer je razloček med stojščmi in sedežji?« Že smo vse zasedli, ko je prisopihal zadnji potnik in ker je bil prvi voz poln in že odpeljal, češ da bo pri Sv. Lenartu videl, če bo treba pomoči, je moral došlec stati.

»Zdaj boš kot videl!« je vedel Nerga.

Toda blagajnik ga je ljubeznivo vprašal, če bo stal, ker potem bo plačal samo polovico. Take ljubeznivosti nisem pogosto videl in bi bilo prav, če bi grobi šoferji in blagajniki videli, kaj je ljubeznivost.

(Dalje.)

Drobne novice

Koledar

Torej, 14. novembra: Jozafat Kunč, škof; Veneranda, devica.
Sreda, 15. novembra: Jedert; Leopold; Albert V., cerkveni učenik.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal zasebni uradnik gospod Karel Medved. Zapuška soprogo g. Franjo vd. Stefe. Pogreb bo danes ob 2 popoldne iz hiše žalosti Groharjeva ulica 16 na pokopališču g. Sv. Križu.

† V Ljubljani je umrl gospod Ivan Zore, nadzornik drž. železnice v pokoji. Pogreb bo danes ob 2 popoldne iz Suvovorske ulice 14 na pokopališču k Sv. Križu.

† V Kostanjevici je po daljšem bolehanju umrl gospod dr. Franc Lozar, sodni starešina. Pokopali ga bodo v sredo zjutraj na pokopališču v Kostanjevici.

† V Stožicah pri Ljubljani je umrl gospod Ivan Jakin, pekovski mojster in hišni posestnik. Pokopali ga bodo v sredo ob 4. popoldne.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim naše globoko sožalje!

Osebne novice

— Strokovni izpit za pooblaščenega inženirja strojne stroke je opravil pred izpitno komisijo gradbenega ministrstva g. inž. Viktor Müller-Petrič, rodom iz Ljubljane. — Cestitamol!

— Odlikovana sta bila z redom jugoslovanske krojne 3. stopnje višja svetilna 3. skup., 2. stopnje v pok. gg. inž. Ivan Müller-Petrič in Karlo Zupanič.

— Poročil se je g. Hribar Jože z gđ. Košak Fani. Obilo sreče!

— Poročil se je preteklo nedeljo v Ljubljani g. Korenčan Mirko, lesni trgovec, z gospodično Simončič Rado, učiteljico. Bilo srečno!

Gasilska tombola v Kranju

Za gasilsko tombolo v Kranju je tudi letos vladalo med ljudmi izredno veliko zanimanje, ki sta ga zlasti vzbujala oba glavna dobitka, elegantna avtomobila. Okrog 12.000 ljudi se je v nedeljo pred drugo uro zbralo v Kranju na Glavnem trgu in napeto čakalo, da bo Bidovec Anton zavrtel aparat za žrebanje. Nekaj minut po dveh je komisija, ki jo je vodil načelnik kranjske gasilske čete g. Rici Mayr, dala znak za pričetek. Zategel zvok gasilskega roga se je razlegel po trgu in med množico je zavladala tišina, v katero so pričele iz zvočnikov padati prve izžrebane številke. Že po petih številkah so pričeli deliti terne, ki jih je bilo 200. Potem je prišlo na vrsto 98 kvatern in 55 činkvinov. Po 22 izžrebanih številkah so bile terne, kvaterne in činkvini pri kraju. »Zdaj se igra za deset tombol!« je zadonelo iz zvočnikov in med množico je zavladalo kakor v panju. Še 31 številka je bilo treba potegniti in že je bilo opaziti, kako se med množico hlastno rinejo proti tribuni prvi srečniki. Naenkrat je bilo na odru kakih 10 oseb s polnimi tablicami, toda tri od njih je komisija zavrnila, ker so le nekoliko preveč hitro črtali številke. Ostalih sedem pa si je z žrebanjem razdelilo sedem tombol. Še štiri številke so zadonelo iz zvočnikov, nakar je pridrvelo na oder še sedem srečnikov s polnimi tablicami. Toda dobitki so bili le še trije in spet je med njimi odločal žreb. Prvi štirje so potegnili in so razočarani odšli s tribune. Pri ostalih je šlo pa le še za to, kdo bo dobil veliki avto. Naključje je hotelo, da je številka za veliki avto ostala prav do zadnjega v vrečici. Srečnemu dobitniku avtomobila »Opel-Kapitan« torej ne bi bilo niti treba seči v mošnjček. S tem je bila tombola končana in kakor se zmerom dogaja pri tombolah, je tudi to pot množica dala svojemu razočaranju nad srečo duška s tem, da je pričela s kartoni, na katere je imela nalepljene tablice, bombardirati tribuno. Po končanem bombardiranju pa se je množica hitro pomirila in se pričela razhajati.

Srečni dobitniki, ki so si razdelili deset glavnih tombol, pa so naslednji: Glavni dobitek, avto znamke »Opel-Kapitan«, vreden 59.500 din, je zadel Franc Kalan, delavec pri »Jugobruni« v Kranju, iz Mavčič pri Kranju; avto »Opel-Kadeti« delavec Janez Pogačnik iz Rovt pri Podnartu, spalnico posestnikov sin Debeljak Pavel iz Podbrezja, motorno kolo »Phaenomen« zidar Arhar Franc iz Hrušice pri Jesenicah, motorno kolo znamke »Java« šivilja Knežič Točka iz Primsko-veča pri Kranju, moško kolo in štedilnik Milka Gril, brezposelna šivilja iz Strazišča, moško kolo in vrečo moke trgovka Požgaj Vida iz Kranja, damsko kolo in vrečo moke tkalski mojster Novak iz Tržiča, otroški avto in obleko mizarški pomočnik Jakob Eržen iz Lesc, otroško kolo in obleko pa posestnik Jakob Burger iz Podreče.

Organizacija tombole je bila prav dobra. Da je bil dobitnikom omogočen dostop na tribuno brez gneče, so bili urejeni med množico številni dohodni. Po obširnem prostoru so raznašali številke večje postavljene zvočniki, ki jih je montiral znani strokovnjak radio-tehnik g. Franc Šetina iz Ljubljane.

— Duhovniški tečaj v Ljubljani in v Novem mestu. Kakor je bilo že javljeno bo Duhovniški tečaj Zveze fantovskih odsekov v Ljubljani dne 15. novembra t. l. ob 9 popoldne v dvorani Rokodolskega doma, Komenskega ulica 12 za vse gg. duhovnike v ljubljanski podzvezi in iz gorenjskih okoliš. Za gg. duhovnike, ki delujejo na področju novomeške podzveze bo enak tečaj dne 22. novembra t. l. v Prosvetnem domu v Novem mestu, ki se bo pričel pri prihodu ljubljanskega vlaka. Seveda se gg. duhovniki iz dekanij, ki gravitirajo na Novo mesto, udeležijo lahko tudi tečaja v Ljubljani, če jim to čas dopušča.

— Gospodinje, ki ue ljubije krpanja nogavice, naj kupijo za svoje SANOPED. Glavna zaloga: drogerija Jančigaj, Ljubljana, Krekov trg.

— Duhovne vaje za može bodo letos v »Domu duh. vaj« v Ljubljani, Zrinskega 9 še enkrat in sicer od 11.—15. decembra 1939. Začetek 11. decembra. Zvečer ob 7. Može pridite v obilnem številu. Prosimo vse, zlasti gg. duhovnik, da na te vaje opozore može v svoji župniji in jim na vse načine pomagajo, da se duhovnih vaj res udeležijo. Vodstvo »Doma duh. vaj«.

Fižol, zelje in krompir dobite poceni pri Kmetijski družbi, Celje.

— Strokovna šola Delavske zbornice. K naši objavi pod gornjim naslovom z dne 11. t. m. emo od Delavske zbornice prejeli: Prijavni rok kandidatov za redne učence strokovne šole DZ ni do 15. decembra t. l., temveč do 1. decembra. Zakasnele prijave se bodo le izjemoma upoštevale.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi, vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Namesto venca na grob pokojne hotelirke g. Ogrizek Roze je učiteljski zbor slatinske šole daroval za krub revni šolski mladini v Rog. Slatin znesek 200 din. Iskrena hvala!

— Soferski izpiti poklicnih šoferjev in samovozačev motornih vozil, bodo za okraje Kranj, Radovljica in Škofja Loka v petek 17. 11. 1939 ob 8 pri okrajnem načelnstvu v Kranju. Interesenti naj svojo pravilno opremljeno prošnjo vložijo pri okrajnem načelnstvu v Kranju.

KOSTUMI JOVICE

Ljubljana, Šelenburgova 6

— Vrhovno sodišče delavskega zavarovanja v Ljubljani. Vse zavarovane člane opozarjamo, da posluje vrhovno sodišče delavskega zavarovanja od novembra 1939 dalje v Ljubljani, Prešernova ulica, palača Mestne hranilnice, II. nadstropje, soba št. 14. Vse pritožbe proti razsodbam sodišča delavskega zavarovanja je tudi za naprej vlagati po sodišču delavskega zavarovanja v Ljubljani.

— Martinovanje na deželi — krvave glave. Ljubljanska bolnišnica je sprejela v ponedeljek štiri bolnike, ki so vsi postali žrtve vročevrskih praznovalec Martinove nedelje. Tako je dobil 22 letni sin delavca Andrej Remec, doma iz Bobovka v Predosljah pri Kranju, globok sunek z nožem v pljuča. Triindvajsetletni posestnik Viktor Zdošek iz Jabranec pri Litiji pa je dobil globok udar z nožem po glavi. Hudo sta jo staknila tudi 36 letni kajzar Alojzij Vidmar in 22 letni delavec Jože Pucelj, oba doma v Selih pri Zumberku. V pretepu sta dobila hude poškodbe po glavi.

— Z odra je padel 46 letni tesar Franc Debevec doma iz Laz in zaposlen pr igraditvi stavbe v Dolenjem Logatcu. Pri padcu je dobil veliko zevajočo rano na glavi, tako da je njegovo življenje v nevarnosti.

Brat ubil brata

Celje, 13. novembra.

V Belem potoku živi Kresnikova družina. Lepo posestvo vodijo še starši, domača fanta, 18letni Alojz in 26letni Ivan pa pridno pomagata pri delu. Kakor mnogokje v naših družinah, tako je tudi v Kresnikovi družini užival mlajši sin Lojze večjo ljubezen. Vse to je bilo starejšega brata Ivana. Čutil se je zapostavljenega in vse to je vžgalo v njegovi duši veliko mržnjo do mlajšega brata, ki so mu domači bolj zaupali, mu dejali kletke ključne in drugo. Fanta sta se začela pripraviti in včeraj-

nja Martinova nedelja je bila usodna za Kresnikovo družino. Lojze in Ivan sta bila pred hišo in pila. Med pogovorom pa sta se močno sprla. Zagrenjeni Ivan je v vinjenosti in razburjenosti zagrabil nož in ga zasadil Lojzetu naravnost v prsa pod srce. Bilo je okrog 5 popoldne, ko se je že mračilo. Lojze je padel z nožem v prsih na tla in močno zakričal, nakar se je onesvestil. Nesrečni brat je po groznem dejanju zbežal in se skril. K Lojzetu so prihitali domači in sosede, a vsaka pomoč je bila zaman. Čez eno uro je izdihnil.

V Beli potok je prišla komisija in ugotovila dejanski stan. Lojzeta so položili na mrtvaški oder, jutri pa ga bodo pokopali.

Danes popoldne so orožniki aretirali Ivana. Ivan se je streznil šele danes in se zjokal nad svojim dejanjem, ki ga je pijan v razburjenosti storil. Pred odhodom je še stopil k mrtvaškemu odru in se zjokal ob truplu svojega brata, nakar so ga odvedli v zapor.

Alkohol terja žrtve

Maribor, 13. novembra.

Ni se še poleglo razburjenje med prebivalstvom zaradi uboja, ki se je odigral v Bojtni, že je prišlo snodi do nove bitke v Klopcah pri Slov. Bistrici. V gostilni Slamberger na Klopcah je bila večja družba fantov iz Klope. Ko so fantje zapustili gostilno, so imeli že precej alkohola v glavi. Z druge strani so prišli fantje iz Pokoš in Zgoranje Polskave. Na cesti pred gostilno je nastal med fanti iz treh vasi prepir. Zabliskalo so se noži in orbežal je 22 letni kmečki sin Simon Dobnikar mrtve, dočim je bil en delavec hudo ranjen, dva pa lažje. Dobnikar je na poti v bolnišnico izkrmel in umrl. Orožniki iz Slov. Bistrice so takoj pričeli preiskavo na licu mesta. Aretiranih je več osumljencev. Truplo pokojnega Dobnikarja je bilo po sodniškem ogledu prepeljano v mrtvašnico pokopališča v Slov. Bistrici, kjer je bila izvršena danes popoldne obdukcija. Pretep in pokolj je bil v nedeljo ob 22 zvečer. Nedolžno žrtev, ki je enoči spet padla v okolici Slov. Bistrice, je pripisovati prevelikemu uživanju alkohola kmečkih fantov.

Ujetniki v Belgiji

V Belgiji ni v poslednjih tednih mnogo stotin novih skrbi, naslednje tudi še 17 raznih ujetnikov: 11 Nemcev, 4 Angleži in 2 Francoza. Angleži in Francozi so prileteli z letali, a Nemci so se pripeljali s tovornim avtomobilom čez belgijsko mejo; peš doslej ni še nihče prišel. Belgijci imajo zdaj posebno komisijo, ki mora skrbeti za ujetnike.

Po državah

* Direktor Mednarodne skavtske organizacije v Somboru. V četrtek popoldne je prispel v Sombor direktor Mednarodne skavtske organizacije g. John Wilson s svojim spremstvom. Na postaji so visoke goste sprejeli številni zastopniki vojvodinskih skavtskih organizacij. V petek si je Wilson ogledal razne skavtske naprave v Somboru in okolici. Wilson bo obiskal še druge skavtske organizacije v Vojvodini in bo v nekaj dneh prispel tudi v Zagreb.

* Zagrebški stanovanjski najemniki so v nedeljo zborovali in sprejeli več resolucij, v katerih zahtevajo znižanje najemnin, izboljšanje zdravstvenih razmer v stanovanjih itd. Svoje težnje so navedli tudi v pozdravni brzojavki, ki so jo z zborovanja odposlali podpredsedniku vlade dr. Vladku Mačku.

* S četrtega nadstropja je padel. Na Barthoujevem trgu v Zagrebu se je v nedeljo v popoldanskih urah primerila huda nesreča. Čuvaj na novi stavbi srbske pravoslavne občine Edo Vrbanec se je vozil s tovornim dvigalom. V četrtem nadstropju pa se je veriga dvigala utrgala in Vrbanec je zgrmel z dvigalom vred v globino skoraj 20 metrov. Začuda pa je Vrbanec pri padcu dobil samo hujše poškodbe po nogah. Prepeljali so ga v bolnišnico, vendar ni po mnenju zdravnikov nobene nevarnosti za njegovo življenje.

* Muslimani v Hrvatski banovini morajo imeti svojo džamijo v Zagrebu, tako je izjavil podpredsednik vlade in predsednik HSS dr. Vladko Maček v nedeljo zaustopnikom muslimanov, hi žive v hrvatski banovini in katerih deputacija ga je obiskala ter mu pri tej priložnosti razložila še druge svoje želje.

* Kot »slepa« potnika sta hotela potovati v Ameriko. Dva mlada fanta iz Zenice v Bosni, katerih domišljija je bila zagreta od pustolovskih romanov, sta sklenila odpotovati v Ameriko, da bi si tam poiskala svojo srečo, katero sta si predstavljala kot debele listnice, polne dolarskih bankovcev. Brez dokumentov in denarja sta se priberačila od Zenice do Sušaka, kjer sta se na skrivnem vkrcala na neki nemški parnik, ki je odhajal v Ameriko. Skrila sta se nekje na dnu parnika, toda lakota ju je prila kmalu prignala na dan. Ze v Pulju so ju mornarji izkrcali na suho in potem so ju oblasti po odgoju poslale domov v Zenico. Mlada pustolovca sta zdaj gotovo ozdravljena za vse življenje pred podobnimi podvigi.

* Trdovraten samorilec. 60 letni kmet Miloš Slikovič iz neke vasi v bližini Sombora si je na vsak način hotel sam upihiti luč življenja. V zadnjem času je že najmanj petkrat poskusil na različne načine napraviti samomor, toda zmerom so ga pravočasno rešili. Te dni se je spet vlegel na tračnice, po katerih je prihajal osebni vlak. Toda strojevodji se je posrečilo ustaviti vlak tik pred ležim samomorilnim kandidatom. Stari kmet se je nato ujezil. Odšel je na beg Donave, si privezal okrog života težek kamen in se vrغل v valove. To pot je uspel. Ze čez dva dni je Donava v bližini Sombora naplavila njegovo truplo.

* Tudi v Zagrebu sramem je še mnogo nepismenosti. O tem nam zgovorno priča boj, ki ga vodijo hrvatski prosvetni krogi proti nepismenosti v Zagrebu. V zadnjih dneh se je pričelo na raznih zagrebških osnovnih šolah kar 31 tečajev za nepismene ljudi.

* Strašna smrt neprevidnega kmeta. Nedaleč od kolodvora v Slavonskem Brodu je v soboto zvečer prišlo do hude prometne nesreče, ki jo je zakrivila neprevidnost. Kmet Mihajlo Glumčević iz vasi Zenice je hotel prekorčiti progo, čeprav so bile zapornice na prelazu spuščene. Kretničar je preprečil njegovo namero in ga zadržal pred progo. Toda Glumčević se je postavil tako blizu proge, da ga je prihajajoča lokomotiva zgrabila in ga vlekla vse do brodeškega kolodvora. Truplo nesrečneža je povsem raztrgano in razmesarjeno.

* Smrtna kazen za zverinska roparska morila. V noči na 1. aprila letos eta vdrla v hišo posestnika Aleka Novakoviča v Manastircah pri Požarevcu dva zakrknana roparjnika in zahtevala od gospodarja denar. Novakovič jim je dal ves denar, kar ga je imel pri hiši, to je 600 din. Roparja pa mu nista verjela, da ima pri hiši samo toliko denarja in eta ga pričela na nečloveški način mučiti. Zvezala sta ga, ga zbadala po vsem telesu z noži in mu žgala meso z baklami. Med trpinčenjem je Novakovič v silnih mukah podlegel. Nato sta roparja mučila še ostale prebivalce v hiši. Šele proti jutru eta odšla. Orožniki so ju kmalu prijeli in

Ljubljana, 14. novembra

Gledališče

Drama: Torek, 14. novembra: zaprtlo. — Sreda, 15. novembra: ob 15: Antigona. Predstava za ljubljanske gimnazije. — Četrtek, 16. novembra. Striček Vanja. Red Cetrek. — Petek, 17. novembra: zaprtlo. (Generalka). — Sobota, 18. novembra: George Dandin. Premiera. Premierski abonm.

Opera: Torek, 14. novembra: Kjer škrljanček žrvgoli. Red A. — Sreda, 15. novembra: Sabška kraljica. Red Sreda. Gostuje Josip Gostič. — Četrtek, 16. novembra: Boris Godunov. Red B. Gostuje Josip Križaj. — Petek, 17. novembra: zaprtlo.

Radio Ljubljana

Torek, 14. nov.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11 Šol. ura: Nenavadne šole v Švici, Alžiru, na Laponskem itd. (g. N. Pirnat) — 12 Po svetu (glasbene slike, plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.05 Spored slov. glasbe. Sodeluje g. M. Armič in Radij. orkester — 14 Poročila — 18 Priljubljani napavi (plošče) — 18.40 Vera zameta usodnost (g. Fr. Terseglav) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Mihajlo Grbič ob priliki 40 letnice smrti (dr. N. Radojičič, Bgd) — 19.40 Objave — 19.50 Deset minut zabave — 20 Pevski koncert Delavskega glasb. društva v Ljubljani — 20.45 Operetna glasba (Radij. orkester) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Citraški dueti (gg. E. Mezgolits in M. Hebein).

Drugi programi

Torek, 14. nov.: Zagreb: 20 Igra — 20.30 Klavir — 21 Pihala. — Bratislava: 20.15 Ruske romance — 21.30 Večerni koncert. — Solija: 20 Kom. koncert. — Beromünster: 20.15 Igra — 21 Ork. konc. — 22.10 Orgle. — Budimpešta: 19.25 Ork. konc. — 21.10 Violončelo — 22.05 Ork. koncert. — Bukarešta: 19.15 Francoske narodne — 20 Ork. konc. — 21 Klavir — 21.50 Baletna glasba. Hilversum: 20.15 Simf. konc. — 22.05 Kvarlet. — Stockholm-Hörby: 21.45 Vok. konc. — 22.15 Nar. konc. — Trst-Milan: 17.15 Pianino — Simf. konc. Rim-Bari: 21.30 Moderna gl. — 22.30 Madrigalisti. Florencia: 20.30 Opereta. — London: 19 Ork. koncert — 20 Igra — 21.30 Ork. konc. — 22.15 Variete — 23 Mozartov konc. — Reykjavik: 21.40 Večerni konc. — Sottens: 20.30 Čehovljeva igra »Galeb«.

Prireditve in zabave

Anton Trost, naš priznani klavirski virtuoz, profesor dunajske glasbene akademije, nastopi v petek 17. t. m. na simfoničnem koncertu ljubljanske filharmonije. Izvajal bo Rahmaninov klavirski koncert v e-molu. Trost spada v starejši rod slovenskih glasbenikov izpred vojne, svoje umetniške sile pa je uveljavil in dosegel priznanje po vojni. Za koncert je izšel obširen tiskan spored, ki podaja poleg slik tudi življenjepisje izvajajočih umetnikov. Zaradi boljšega razumevanja izvajanih skladb prinaša spored popis del. Dobi se v predprodaji vstopnic v kinu Unionu.

Predavanja

Sadjarška in vrtnarska podružnica Ljubljana-mesto ima redno svoje predavanje v sredo, dne 15. novembra t. l. ob 19 v kemijski dvorani I. drž. realne gimnazije (realke) v Vegovi ulici. Predaval bo g. Kregar Jože: O vzimljenju cvetic s predavanjem naravnega materiala. Po predavanju vprašanja in odgovori. Vstop prost. Člani in gostje vabljeni.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakurčič, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Poizvedovanja

Zgubil sem očala na Resljevi cesti. Najditelja prosim, naj jih odda v upravi »Slovenec«. Izbujljena je bila ročna torbica z železniško legitimacijo na ime Sevek. Prosim najditelja, naj jo odda v upravi »Slovenec«. Dobi nagrado. Najdena je zlata damska zapesna urica v Trnovem. Dobi se pri Gorenc, Mencingerjeva ul. 19. Včeraj, v nedeljo 12. t. m. sem zgubil rožni venec na Vodovodni cesti. Prosim najditelja, da ga odda pri Sv. Krištofu cerkovniku.

mesec dni za tem sta že stala pred požarevskim okrožnim sodiščem, ki ju je oba obsodilo na dosmrtno ječo. Državni tožilec pa se je pritožil proti preizkušni kazni in kasacijsko sodišče v Belgradu je zdaj izpremenilo dosmrtno ječo v smirno kazen za oba storilca. Tako bosta zverinska roparja Čedomir Vidanovič in Radovan Paunovič plačala svoj strahotni zločin s smrtjo na vesalih.

Anekdoti

Ameriški multimilijonar in človekoljub Andrew Carnegie se je v neumorno pridnostjo in delavnostjo dvignil iz najbogatjši človek na svetu. Carnegie pa ni bil navaden lovec za bogastvom, marveč velik prijatelj in dobrotnik človeštva. Ko je nekoč potoval po Kavkazu, se je udeležil tudi službe božje. Na koncu službe božje je dal cerkveniku, ki je po cerkvi pobiral miloščino, bankovec za sto dolarjev. Kakor navadno je duhovnik objavil uspeh pobiranja miloščine s temi besedami:

»Nabranih je bilo dva rublja in petnajst kopejk. Če pa je bankovec, ki ga je daroval gospod v skrajni desni klopi, pravi, se nabrana vsota poviša za eto dolarjev. Ljubi verniki, prosimo, da bi bil bankovec pravi.«

Pri zdravniku: »Je že vse v redu, gospod doktor! Ko sem vas čakal, sem pa dognal, kaj mi je!»

Zopet premija. — Tudi v II. razredu žrebanja državne razredne loterije je dobila premijo srečka št. 56.910. — Od te srečke je bila ena četrtinka prodana v znani srečni in v državi največji slovenski kolekturi

Milana Lavriča, Beograd, Pašičeva ul. 20

poštni predal 450. To je sedaj že 9. premija, ki jo je razen mnogih drugih dobitkov v kratkem času izplačala srečna kolektura Lavriča. — Vsi, ki še nimajo srečke od te srečne kolekture, jih lahko sedaj naroče ozir. kupijo.

Prihodnje žrebanje bo 12. decembra 1939.

V prepad je padel in se ubil

Celje, 13. novembra. V soteski Boben pri Trbovljah se je snodi okrog 10 pripetila nesreča, ki je zahtevala življenje 42-letnega rudniškega poduradnika Grozdnika Stanja iz Trbovelj. Včeraj je bil lep sončni dan in Grozdnik je šel s svojo ženo k svaku k Sveti Katarini nad Trbovljami. Tu je bil ves dan in šele proti večeru se je z ženo vračal proti svojemu domu. V soteski Boben blizu gostilne Plaznik se je nekoliko ustavil in se s hrbtom naslonil ob cestno ograjo, ki naj bi varovala potnike

in voznike pred prepadom, ki zija pod cesto. Nesrečen slučaj je bil, da je ograja odpovedala in se zrušila in prepad. Grozdnik je strmoglavil v prepad, padel na skalo in si prebil lobanjo. Priča temu dogodku je bila njegova žena. Na pomoč so prihitali delavci, ki so se vračali z dela v rudniku. Nezavestnega Grozdnika so potegnili iz prepada, ga močili z vodo in takoj poklicali zdravnika, da je prihital na pomoč ponesrečencu. St. Grozdnik je čez nekaj minut umrl. Odpeljali so ga na njegov dom in ga položili na mrtvaški oder.

LJUBLJANA

Oster nastop proti navijalcem cen

Zadnja dva meseca smo imeli kupel v Ljubljani priložnost preprečiti se, da se cene premnogim življenjskim potrebščinam dvigajo. Dviganje cen v celoti ni mogla preprečiti uredba vlade o pobujanju draginje in brezvestne spekulacije, ki določa za najrazličnejše prekrške in prestopke v zvezi z draginjo precej hude in ostre kazni. Uprava ljubljanske policije je sama prevzela nadzorstvo nad cenami in nad izvrševanjem odredb, ki jih določa uredba vlade. To delo samo je težko in tudi zelo kočljivo, saj je težko ugotoviti vsa potrebna dejstva, ki morejo služiti za jasen dokaz, da se je kdo pregrešil zoper uredbo. Kljub temu pa je v zadnjem času bilo že več trgovcev in gostilničarjev kaznovanih z denarnimi globami, ker so neopravičeno zvišali cene za nekatere življenjski potrebščine. Še precej večje število takih grešnikov pa je bilo prijavljenih sodišču, ki bo gotovo postopalo proti njim s vso ostroostjo zakona.

Preiskave policijske uprave pa so dognale to, kar je tudi že javnosti bilo precej očito, da leži namreč največ krivde za povišanje cen na veletrgovcih in prekupčevalcih na debelo. Znano je, da trgovine na drobno nimajo tako velikih zalog, da bi mogle z njimi shajati dalj časa. Večinoma sproti kupujejo pri veletrgovcih, ki imajo v resnici ogromne zaloge živil in drugih potrebščin. In tako so se zgodilo, da so sedaj mnogi mali trgovci, ko so prvič morali nadoknaditi svoje zaloge, morali že plačati pri gostilniških višje cene, čeprav so bili sami dobro prepričani, da so veletrgovci prodajali še iz starih zalog, ki so jih morda imeli že pripravljene po več mesecev, ko še zdaleka ni bilo niti govora o kakih možnostih zvišanja cen. To niso le domneve, ampak se je ljubljanski policiji posrečilo take prestopke dokazati veletrogovcem v več primerih in bo zadnje besede o teh brezvestnih spekulacijah imelo sodišče. Prepričani smo, da bo sodišče v vseh takih primerih, ko bo ugotovljena krivda brezvestnih spekulativov, ki hočejo izrabiti težke razmere v Evropi in z lahkoto zaslužiti težke tisočake na račun prebivalstva, ki itak že dovolj trpi, uporabilo najstrožje kazni. Prav tako je pravilno, da se tudi pri nas kakor v Belgradu in Zagrebu objavijo imena vseh tistih, ki so se umazali s tako skrajno nesocialnim postopanjem.

Pri nas seveda nepoznamo le veletrogovcev, ki

bi povišali cene svojim starim zalogam, ampak tudi druge, ki so enostavno svoje zaloge poskrili. V nekaterih trgovinah se je na primer zgodilo, da so kar čez noč postale velikanske police, ki so bile še na večer do stropa zložene z blagom, recimo z manufakturo, volno in drugim, prazne. Ponekod se je zgodilo, da so čez noč napravili nekakšne inventure in so vse zaloge opremili v naglici z novimi cenami. Take trgovine so potem naslednji dan prodajale staro blago po novih cenah, in kupci so bili trdno prepričani, da kupujejo iz stare zaloge po starih cenah. Policijska uprava je težko zasleduje vse take prikrite postopke in naj zato občinstvo samo pazi in vse sumljive primere prijavi.

Tudi prekupčevalci so letos mnogo bolj živahni kakor druga leta. To morda najlepše dokazujejo cene krompirja. Po deželi hodijo po kmetijah kupci in kupujejo krompir od kmetov, kolikor ga le morejo dobiti. Sicer je krompir letos res dražji in od srca privoščimo kmetom tisto malenkostno razliko. Ni pa prav, da kmetje krompirja sami ne vozijo na trg. Upoštevajo naj, da prekupci po deželi še vedno plačajo za krompir precej manj, kakor bi kmetje mogli dobiti, če bi sami prodajali krompir naravnost kupcem na drobno. — Pa tudi kupci greše v marsičem in tudi med njimi so mnogi, ki skušajo v malem začenjati z verižniškim poslom. To so vsi tisti, ki sedaj nakupujejo recimo zlasti kolonialno blago po različnih trgovinah in napravljajo doma zaloge, ki zdaleka ne odgovarjajo njihovim potrebam. Taki kupci hodijo od trgovine do trgovine in povsod kupijo precejšnje količine. Spekulirajo pa s tem, da se bodo spomnili za to blago cene še zvišale in da bodo lahko razprodajali svoje zaloge z dobičkom svojim sosedom. Prav glede na to bi bilo umestno izpeljati odlok, naj trgovine na drobno nekatere vrste kolonialnega blaga prodajajo le svojim stalnim odjemalcem. S tem bo preprečeno kopičenje zalog na drobno, zaradi česar bo takega kolonialnega blaga šlo le toliko, kakor je v resnici potrebno in bo s tem tudi preprečeno preveliko povpraševanje in dviganje cen. Zavedajmo se, da smo vsi skupaj dolžni storiti vse, kar se le da, da preprečimo porast cen, ki bo vedno zadel najhujše le malega človeka, med tem ko bodo redki bogati veletrogovci in prekupci od nesmiselnega nakupovanja imeli le dobiček.

I Katehetsko društvo v Ljubljani bo imelo redni letni občni zbor danes ob pol 5 popoldne v društveni sobi v Semeniški ul. št. 2. Na zboru bo poročilo o društvenem delu in dopolnilna volitev.

I Mirna in lepa Martinova nedelja. Martinova nedelja je v Ljubljani v lepem vremenu potekla izredno mirno, lahko bi skoraj dejali v znamenju časa. V mnogih gostilnah je bilo več zasebnih prireditev in skoraj povsod je bilo dobiti gosjo pečenko. Tudi številna društva so ta dan porabila za prijetne družabne prireditve. Posebno lepo martinovanje pa so si pripravili Bežigrajci, ki zbirajo za novi prosvetni dom. Njihova Martinova zabava, katero sta pripravila predsednik Jože Langus in podpredsednik Tone Jagodič, je bilo v soboto zvečer. Na prireditvi je prišlo okrog 500 Bežigravcev v veliko veselje blagajnika, ki je po prireditvi lahko zabeležil lep dohodek v prid fonda za zgraditev novega prosvetnega doma. — Značilno je za mirno razpoloženje vseh ljubljancov na Martinovo nedeljo dejstvo, da policija ni imela nobenega posla s kakimi rogovileži.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Reg. po mfa. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.483. 25. V. 35.

I K novi tržnici. Prejeli smo: V časopisu se pojavlja v zadnjem času vest, da dobimo na spomlad lepo in moderno tržnico, kar je treba le pozdraviti. Ne bo odveč, ako omenimo pri tej priložnosti novo in lepo tržnico v Trstu poleg trga Gol-doni. Morda bi ravno ta tržnica dala arhitektu dobro in pravilno zamisel pri ustvarjanju načrta za ljubljansko tržnico. Tržaška tržnica je zidana v velikosti trinadstropne hiše z velikimi steklenimi okni. Vhod v tržnico pelje v nekaj predstopih, iz katerega je izpeljan vhod in izhod ter poseben prostor za stranišča. Nato stopiš iz predstopa skozi steklena vhodna vrata v veliko prodajno dvorano. Ta je zelo visoka in opremljena z dobro ventilacijo, tako da ne čutiš nobenega smrada. Nekako v polkrogu se vrste prodajne stojnice, ki pa zavzemajo tudi sredino prostora. Na eni strani so razvrščeni mesarji, na drugi pa sadjarji. V sredi se vrste perutninarji itd. V ozadju tržnice je poseben prostor za cvetličarje. V I. nadstropju tržnice so nameščeni sejmarji. Ker ima Trst posebno tržnico za ribe, bi kazalo v naši tržnici oskrbeti poseben prostor za prodajo rib morda tako, kot ga imajo cvetličarji in tržaški tržnici. Dobro bi bilo, da bi se vprašanje naše tržnice vsestransko premotrilo, kajti taka ustanova je namenjena tudi bodočim generacijam našega mesta. Že obstoječe tržnice v drugih mestih nam lahko nazorno kažejo kaj je dobrega na njih.

I Tečaj o nezi in prehrani dojenčeka se prične ob 17. uri dne 21. novembra t. l. v dr. Z. zavodu za zdravstveno zaščito mater in otrok (Dežji dom kralj. Marije) v Ljubljani, Lipičeva ulica ter bo ob torkih in četrkih od pol 17 do 18. Tečaj traja 12 ur in je brezplačen. Prijave se sprejemajo do 21. novembra t. l. dnevno od 8 do 12 tudi telefonsko na št. 44-71.

I Vedenje po ulicah. Prejeli smo: V zadnjem času se po ljubljanskih ulicah ponavljajo primeri neprimerne vedenja ljudskošolskih otrok iz sokojske organizacije nasproti mirnim pasantom. Vljudno prosimo odgovorne skrbnike, da počue mladino o vedenju na ulicah.

I Jersey obleke, Karničnik, Nepotičnik.
I »Rdeče orhideje« v kinu Slogi! Ljubljansko filmsko občinstvo moramo prav posebno opozoriti, da predvaja kino Sloga danes zanjkratni film »Rdeče orhideje«. Ta film se odlikuje po izvrstni vsebini, ki je izredno napeta, po odlični in razkošni inscenaciji in prav dobrih igralcih. V filmu nastopijo Camilla Horn, Olga Cehova, ki odlično poje, nadalje A. Schönhals in drugi prvovrstni igralci. Vsak, ki bo film videl bo priznal, da so »Rdeče orhideje« zanimiv prvovrsten film.

I Smrtna žrtev prometne nesreče. V soboto popoldne je služitelj davnice uprave 63 letni Jernej Milavec iz Ljubljane vozil s kolesom mimo tramvajске remize proti Šiški. Prav v trenutku, ko ga je hotel prehiteti zmerno vozeči osebni avto inž. Li-

karja, pa je zavil na levo. Pri nenadnem karambolu je dobil Milavec hude poškodbe. Avtomobilist je takoj odpeljal ponesrečenca v bolnišnico, kjer mu pa niso mogli rešiti življenja. V nedeljo popoldne ob 9 je Milavec izdihnil.

I V jarek je padel kleparski pomočnik 54 letni Toplikar Avgust na dvorišču vseučiliške knjižnice v Ljubljani, kjer je tudi zaposlen. Poškodovan si je nogo.

I V počastitev spomina pokojnega glavnega univerzitetnega arhivaria Albina Beveca so poklonili Jugoslovanskemu akademskemu podpornemu društvu na univerzi v Ljubljani: gospodje uradniki na univerzi v Ljubljani 705 din. g. tehn. viš. svetnik, ing. Ladislav Bevc 500 din. g. univ. prof. dr. Kral Alojz 100 din. Dalje g. univ. prof. dr. E. Kantsy namesto venca na grob pokojnega univ. laboranta J. Lužarja 200 din. — Vsem plemenitim darovalcem iskrena zahvala.

I Prijateljev psov dela veliko preglavico prepoved, da njih ljubljenci ne smejo skakati in divjati po mestnih nasadih in gozdovih. Mestni lovski in gozdni čuvaji imajo namreč pravico ubiti vsakega psa, ki v kompleksu šišenskega vrha, Rožnika, Tivolija in Gradu pohaja in preganja divjačino, prav tako so lovskim in gozdnim čuvajem izročene na milost in nemilost tudi vse mačke več kot 200 m od najbližje hiše. Pse je dovoljeno voditi samo po potih; lastniki jih lahko vodijo po javnih potih privezane ali ne, vendar tako, da jim ne uhajajo s pota in ne pade divjačine in ptičev. Če pes uide svojemu gospodarju s pota, ne da bi preganjal divjačino, je lastnik psa sicer kazniv, vendar pa čuvaj ne sme ubiti takega psa. Po tivolskih nasadih pa je dovoljeno voditi pse samo na vrvič! Kdor se pregreši proti temu predpisu, mu preti globa od 30 do 300 din ali pa celo zapor od 1 do 10 dni. Tako namreč zahteva zakon o lovu, a naš narodni park je še mnogo bolj zavarovan, ker vanj nikakor ne smejo niti lovci niti drugi preganjalci živalstva, ki naj se na tem zaščitenem ozemlju razmnoži in živi popolnoma svobodno. Pravi lovci so itak sami veliki prijatelji prirode in sami skrbijo za varstvo živalstva hkrati z dobro dresuro svojih ubogljivih psov. Dobro dresirani psi torej niso v tivolskih in grajskih gozdovih v prav nobeni nevarnosti, neubogljivih in podivjanih ščenet pa nič škoda ni!

Kranj

Praznik Kmečke zveze v Šenčurju. Krajevna Kmečka zveza v Šenčurju je letos skupno a svojo mladino imela zahvalno slovesnost iz hvalečnosti do Boga za letošnje poljske prideleke. Popoldne se je zbralo več sto mladine, formiral se je sprevod, katerega so se udeležili tudi g. senator Brodar Janez in g. župan Umnik. Zahvalno mašo je daroval g. župnik Gnidovec iz Vogelji. Ob sklepu cerkvene pobožnosti je g. župnik Gnidovec slovesno blagoslovil vse prideleke. Iz cerkve se je razvil sprevod v Prosvetni dom, kjer so nastopili govorniki g. Umnik in g. Vavpotič. Akademija je zelo lepo uspela.

G. okrajni glavar Lipovšek Gašper odhaja iz Kranja. Te dni je bil imenovan za inšpektorja na bankski upravi in premeščen v Ljubljano okrajni načelnik g. Lipovšek Gašper. Na njegovo mesto v Kranj je imenovan okrajni načelnik iz Ptuj g. dr. Vidic.

Družabni večeri JRZ. Člani in prijatelji JRZ v Kranju so prišli z družabnimi večeri, na katerih se bodo dobile točne informacije o vseh vprašanih. Pretekli teden se je na takem družabnem večeru mudil g. ban. dr. Marko Natlačen. Družabni večeri bodo dvakrat mesečno.

Osebnost vest. Vpokojen je bil e 1. novembrom upravitelj OUZD v Kranju g. Cvar Jože.

Kino Smartinski dom je te dni dobil novo aparaturo, ki velja za eno najboljših v Sloveniji in daje odlične, plastične slike in naraven, nepovržen glas, ki bo zanimal vse poslušalce. Na to novost opozarjamo vse obiskovalce kina »Smartinski dom«.

Grabnja počte. Te dni so začeli s podiranjem stare hiše za zgradbo novega poštnega poslopja. Stara hiša, ki jo podirajo, je rojstni dom univerzitetnega profesorja g. dr. Viktorja Korošca. Hiša je bila znana pod domačim imenom »pri Pisklezu«.

Še Vi se pridite smejat ... k odlični, duhoviti burleski ob 16., 19. in 21. uri

Jamčimo Vam, da se boste pri tej filmki komediji izvrstno zabavali in od vsega srca, do solz nasmejali! — V glavni vlogi kot pomožni sodni sluga h. c. v svoji **Hans Moser** in s njim najboljši vlogi **Hans Moser** najboljši komiki **Lucie Englisch, Ida Wüst, R. Carl in Fritz Imhof.**

Na okrajnem sodišču
KINO UNION Tel. 22-21

MARIBOR

Tatvina ukradenega kovčega pojasnjena

Maribor, 13. novembra. Kakor smo že v današnjem »Slov. domu« poročali, da se je mariborskim kriminalnim uradnikom posrečilo izslediti drznega tatu, ki je v sredo, dne 8. t. m. popoldne trgovskemu zastopniku veletrgovljarni Lelik iz Celja Rusu ukradel kovčeg z raznimi nakiti in urami v vrednosti okoli 100.000 din.

Policija je v zvezi s to drzno tatvino aretirala pet oseb, ki so vse zapletene v to tatvino. Kovčeg je ukradel 19letni brezposelni delavec Ivan Maček z Meljske ceste 60, za pomagače pri razpečavanju pa je imel 34letnega mesarskega pomočnika Ivana Klavžu, 32letnega hlapca Antona Weissa, 29letnega hlapca Janeza Lazarja in 33letnega brezposelnega delavca Ivana Peklarja. Slednji je rodom iz Jarenina, pristojen pa v Duplek, pač pa je brez stalnega bivališča. Klavž, Weiss in Lazar so zaposleni pri dveh mesarskih mojstrih v Mariboru.

Arretirani Maček je priznal, da je 8. novembra okoli štirih popoldne s hodnika nekega tukajšnjega hotela ukradel kovčeg z zlatino in ga takoj odnesel h Klavžu in Weissu v Vetrinjsko ulico. Tema dvema je kovčeg prodal za 400 dinarjev, zase je vzel 3 ure, eno zlato in 2 pokromani. Klavž in Weiss sta si odbržala levji del plena, nekaj pa sta ga dala v razpečevanje tudi Peklarju, ki je blago skušal prodati raznim strankam. Tako je neko zlato uru prodal za 360 dinarjev. Peklar je Lazarju izročil 5 ur, od katerih je do aretacije le eno prodal. Pri Lazarju so policijski uradniki našli dve moški uri, dve pa je imel skriti v hlevu svojega delodajalca. Trdi, da je vse ure kupil od Peklarja za 60 dinarjev.

Prazen kovčeg so našli v nekem gozdu pod Meljskim hribom v Koških, kjer ga je Maček razrezal in posamezne dele po gozdu razmetal.

Pri Klavžu in Weissu, ki skupaj stanujeta v eni sobi, so našli še nek kovčeg, v katerem so shranili plen, vsega skupaj 281 raznih ur, zapestnice. Pri razpečavanju so jima varnostni organi prišli na sled in tako se je drzna tatvina v najkrajšem času razjasnila.

Od ukradenih 541 komadov, ki so bili v kovčegu, je policija do sedaj našla 353. Ostale stvari policija še išče.

Volna - ročna dela

pri „LAMA“, Jurčičeva ul. 4. (prost ogled)

m Inšpekciji v Mariboru. V Mariboru se mudita inšpektor iz ministrstva pravde dr. Ivan Bizjak in pomočnik komandaanta draveškega žandarmerijskega polka podpolkovnik Franjo Knežević. Prvi inšpicira državno pravdnštvo, drugi pa mariboreko orožniško četo. Podpolkovnik Knežević je obiskal tudi predsednika okrožnega sodišča in prvega državnega pravdnika.

m Smrtna kosa. Umril je v starosti 53 let višji svetnik državnih železnic inž. Franjo Debevec. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

m Vstopnice za ponedeljski koncert »Maribor« dobite v predprodaji v Cirilovi knjigarni na Aleksandrovi cesti 6.

m Posesna sprememba. Na okrajnem sodišču je bila danes dražba hiše slikarskega mojstra Jurija Jurtnika v Jeroškovi ulici 34. Na dražbi se je pojavilo sedem interesentov, najnižji ponudnik je znašal 169.129 dinarjev. Hišo je izdralil Karl Brezner iz Koroške ceste 40 za 303.500 din.

m Smrt starke pod kolesom. Poročili smo že v Slov. domu o kolesarski nesreči v Mariboru, katere žrtev je postala neka starica. Sedaj so ugotovili, da gre za 70 letno prevzihtkarico Nežo Kaiser iz Bresterne 137. Preiskava bo ugotovila, kdo je povzročil nesrečo. Ali kolesar raznašalec kruha Andrej Zunko, ali pa je nesrečo zakrivila starica sama. Državno pravdnštvo je odredilo obdukcijo starihkega trupla.

m S tako silo ga je vrigel v posteljo, da si je zlomil rebra. V prepiru je 22letni delavec Ivan Gamser iz Celestrine prevzihtkarja Ivana Mačka, pri katerem je bil v službi, s tako silo vrigel na posteljo, da se je ta podrla, stari možakar pa si je zlomil roko in nekaj rebra.

m Dva huda razgrajča, 18 letnega Stanka Korenjaka in 21 letnega Franca Gobca iz Selnice ob Dravi so orožniki prijavili sodišču, ker sta razgrajala pred nek gostilno in deloma razbila tudi gostilniška vežna vrata in okna. Orožnikom sta povedala, da sta hotela dobiti iz hiše gostilničarjevega sina, bi se nad njim zneela, ker jima je grozil, da ju bo razsekal v klobase. Pač huda grožnja!

m Vlom v barako. V barako zidarskega mojstra Vrabla, ki jo je imel postavljeno pred neko hišo v Bernekerjevi ulici, je vlomil neznanec in iz nje odnesel nekaj zidarskega orodja.

m S kolesa so ji ukradli ročno torbico. Vkljub velikemu prometu, ki vlada v večernih urah v Gosposki ulici, se je nekemu tatu posrečilo, da je Sonji Kešucevi ukradel s kolesa, ki ga je pustila pred neko trgovino, ročno torbico, v kateri je imela 200 dinarjev gotovine in nekaj drugih malenkosti.

m Mlad napadalec. Orožniki pri Sv. Barbari so dobili prijavo, da je komaj 13letni raznašalec kruha P. J. z nožem zabodel v hrbet 73 let starega posestnika Jurija Zorka. Orožniki so mladega napadalca prijeli. Neka priča je izpovedala, da je fant z nožem zamahnil, ker ga je mož hotel udariti e fizičkovko.

m Brezposelen krušni oče. Orožniki so nekega brezposelnega mesarja iz Slov. gorice prijaviili sodišču, ker je v jabolčnik natočil lizola in potem silil svoje pastorko, da bi mešanico izpil, kar pa otroci k areči niso hoteli storiti. Mešanico je nato zlijl v 300 litrski sod poln jabolčnica. Orožnikom je povedal, da je to storil zato, ker se je hotel maščevati nad ženo, ki ga baže večkrat pretepe.

m Če se dekle družil z neznanci. 24letna Jojepina Jovanovič iz okolice Požarevca, ki je v Maribor prišla iskat službe, se je na cesti seznanila z nekim moškim, ki jo je povabil v neko gostilno na Tržaški cesti. Ko sta že sedela v gostilni, se ji je opravičil, da stopi na cesto pogledat če bo kmalu prišel avtobus. Mož se v gostilno ni

več vrnil, z njim vred pa je izginila tudi pletena košara s perilom, ki jo je Jovanovičeva pustila pred gostilniškimi vrati.

m Tatvina. Zidarskemu pomočniku Martinu Kobanu je bila v neki gostilni ukradenka aktovka, v kateri je imel nekaj ještin, trgovki Budefeld pa je na trgu nekdo ukradel iz žepa denarnico e 170 dinarji gotovine. Kolo so ukradli delavcu Ivanu Kunu izpred nekega bifeja v Koških.

m Dva nasilneža. Felike Lasbaher iz Maribora je prijavil policiji dogodek ki se mu je pripetil na cesti od Kapele do Radencev. Peljal se je s kolesom in dohitel dva moža, ki sta na njegove znake, da bi se mu izognila, prišla, ga pretepla in vrgla v obcestni jarek. Poškodovana sta mu tudi kolo. Na kolodvoru na Radencih je izvedel, da sta oba možakarja hotela napasti tudi dva druga potnika. Ker je v tem kraju bilo že več sličnih napadov, bo treba storiti energične ukrepe.

m Z lovsko puško je hotel ustreliti. 24 letni delavec Josip Rajšp je prijavil orožnikom posestnika Franca Kirbiša iz Korene, ki ga je hotel ustreliti z lovsko puško. Rajšp mu je pravočasno iztrgal puško iz rok in na ta način ni prišlo do najhujšega. Orožniki so Kirbišu puško zaplenili in ga prijaviili sodišču. Kirbiš se zagovarja, da je bil nekoliko vinjen in da je mislil, da je Rajšp oba mrtva zajca, ki jih je ob tej priliki nosil, ustrelil v njegovem lovišču.

Gledališče

Torek, 14. novembra: »Hinavci«. Premiera.
Sreda, 15. novembra: Zaprt.
Četrtek, 16. novembra ob 20: »Navihanka«. Red C.

Celje

e Dr. Korošec v Celju. V nedeljo okrog pol 12 se je pripeljal v Celje z avtomobilom predsednik senata g. dr. Anton Korošec. V njegovem spremstvu so bili ban g. dr. Natlačen s soprogo, rektor univerze g. dr. Slavčič in glavni urednik »Slovenec« g. dr. Ahčin. Občinstvo je priljubljene voditelja prisrčno pozdravljalo.

e Iz kapucinskega samostana v Celju so premeščeni p. Gustav Mavrič v Karlobag, dr. p. Arhangel Drolc v Škofjo Loko, fr. Justin Pristovnik pa v Studence pri Mariboru. V celjski samostan so se vrnili iz Švice, po končanih študijah: gg. p. Rudolf Štrukelj, Boleslav Litrop in Cijan Avguštin.

e V podružnici »Slovenec« v Celju dobite srečke za veliko loterijo v Petrovčah. Pohitite!

e Razburljiv dogodek pri Glaziji. V soboto ob pol 11 ponoči se je dogodil v dvorednu pri Glaziji primer posebne vrste. Neki moški je spremljal 23-letno uslužbenko Ido Šimenko s Krekove ceste v Celju proti domu. Pri trafikii, kjer je že precej temno, sta Ido in spremljevalec zaslišala za sabo sumljive stopinje. Medtem je že potil strel in zadel v hrbet Ido Šimenko, da je padla. Kroglja jo je zadel na desni strani in ji občila pod kožo. Spremljevalec je najprej dvignil Ido, nato pa skočil za znanim moškim, ki je bežal pred njim in se zatekel v neko hišo na Dečkovem trgu. Ranjeno dekle so reševalci spravili v celjsko bolnišnico. Preiskava je dognala, da je dekle iz ljubosumnosti obstrelil Stanko Milič iz Celja. Ido je bila do selitve tovarne Welta v službi v Celju, nato pa se je s trdko vred preselila v Ljubljano. Ob sobotah je prihajala v Celje k svojim staršem in se shajala tudi z Miličem. Še preteklo soboto je Milič spremljal Ido na kolodvor. O podrobnostih ne moremo poročati.

e Ljudsko vseučilišče priredi drevi ob 8 v risnici doške meščanske šole zanimivo predavanje »O otroku, ki vstopa v šolo«. Predaval bo g. Roš.

e V Celju je zmanjkalo bencina. Včeraj je zmanjkalo v Celju bencina in ga dobe potniki in avtomobilisti le še v kakih trgovini po 5 litrov ali še manj. Javne črpalke so prazne, kar je zelo razburilo številne avtomobiliste — osebne in tovarne, ki so morali ostati v Celju, ker niso dobili potrebne količine bencina. Celjsko mestno avtoBUSNO podjetje ima še sicer v zalogi nekaj nafte, a kljub temu je nevarnost, če ne dobi novih pošilk, da bo moralo zmanjšati promet, kar bi zelo zadelo nekatere kraje, ki so edino navezani na avtoBUSNI promet iz Celja — zlasti Savinjska dolina in Obsoletjska dolina — šmarnski okraj in tudi drugi kraji. Celjski avtotaksu so si, kakor izgleda, pravočasno poskrbeli vsaj za nekaj dni bencina.

e Ob oko! Martinova nedelja v Velikih Hramšah pri Piročici je bila letos zaradi obilne prijače, ki jo je Bog dal tem krajem, preživahna in za 20-letnega sina posestnika Matevža Lešnika tudi nesrečna. V neki gostilni blizu Smartnega so se fantje tako napili, da so se zaželi pripraviti in pretepa. V pretepu je neki fant napadel Lešnika in ga z nožem sunil v desno oko ter mu ga skoraj popolnoma razrezal. Lešnik se je zatekel v celjsko bolnišnico. Fant bo najbrž osepel.

e Godbene društvo poštnih nameštencev v Celju priredi meseca marca veliko loterijo v korist društva. Loterija obsega 20 glavnih dobitkov, med temi avtomobil, kompletno spalnico itd. Zrebanje bo 3. marca pod dr. nadzorstvom.

e Kurja tatova so zasačili. V zapore okrožnega sodišča v Celju so pripeljali včeraj iz Loke pri Zidanem mostu Feliksa Stauta in Ljudevita Dobovška. V tem kraju niso imeli miru pred tatovi in skoraj ni bilo noči, da ne bi kakšnemu posestniku bila ukradena kokoš, meso, slanina in druga živila. V petek zvečer sta prišla ob mraku k posestniku Mariji Lapornik na Bregu omenjena aretiranca. Posestnico sta prosila, da jima da pijače. Ker pa ni imela svetilke, jima ni mogla ustreči. Fanta sta odšla, čez nekaj časa pa sta se prikladla do shrambe in vilmolita ter začela daviti kure. Ropot so slišale ženske in so takoj poklicale nekega moškega, da je prihitel na pomoč. Ko sta zaslišala, da prihajajo ljudje, sta še bolj zapahnila vrata. Domači pa so vdrli v kaščo in ulovili Stauta, dočim se je Dobovšku posrečilo uiti. Včeraj so orožniki aretirali oba in ju izročili sodišču.

e Preiskava zaradi ukradene zlatnine je zaključena. Celjska policija je tatove dobila in dobila tudi skoraj vso zlatnino. Manjka le še 80 gr zlata. Tatove so na željo delodajalca izpustili na svobodo. Arretirani pomočniki niso bili pomočniki g. Oehsa, ampak drugi.

KULTURNI OBZORNIK

Revija „Čas“

Izšel je prvi dvojni zvezek znanstvene revije Leonove družbe »Čas«, ki stopa z njo v 34. leto. Ta častljiva revija, ki ima svoje predhodnike že v Mahničevem Rimskem katoliku in Ušeničnikovem Katoliškem obzorniku, izhaja sedaj pod uredništvom prof. dr. Janeza Fabijana, doc. dr. St. Gogale ter dr. Ivana Ahčina. Letošnji prvi zvezek je izredno zanimiv, sodoben in važen za vsakega, ki se hoče orientirati v današnjih razmerah. Kronist je na čelo revije postavil dejstva, ki pričajo o mirovni prizadevanjih sedanjega papeža Pija XII. za evropski mir. Po teh dejstvih, vzetih po vatikanskem uradnem glasilu se vidi, koliko se je očiščena sv. Cerkev trudila, da reši človeštvo še zadnji hip iz rok krvavih vojsk, v katere smo padli letošnjo jesen. Kakor Benedikt XV. se tudi sedanji papež trudi za mir in ljubezen med narodi in glasi resnico, da je treba prenovitve sveta v ljubezni in pravičnosti. Najzanimivejša razprava v sedanjem zvezku in obenem osrednji članek pa je razbor filozofskih osnov Rosenbergovega nazora, kakor ga podaja univ. prof. dr. J. Janžekovič na podlagi uradnih izdaj Rosenbergovih knjig ter poročil njegove biografije. Toda ne zadovoljuje se pisatelj samo z oznako tega ideološkega novega evangelija, novega mita, temveč ga podvrže tudi kritiki s katoliškega stališča ter stališča pameti. Bogoslovni prof. dr. Anton Trstenjak pa obravnava v članku »Filozofski smrtonosne bolezni, tako imenovane »ekstremni filozofije«, ki da odgovarjajo zahtevi nove stvarnosti in umetnosti. Je to poglavje iz njegovih, tudi v drugih revijah, obravnavanih genezah in vrednostih novih filozofskih struj ter njihova kritika. Publicist Ruda Jurčec je napisal politično kroniko zadnjih mesecev in dni pred vojno med Nemčijo, Poljsko, Francijo ter Anglijo, diplomatski boj v tistih par dneh, v katerih se je začela nova morija. Nariše kot uvod diplomatski položaj Poljske ob razpadu ČSR, dalje poljske in nemške zahteve ter poizkuse posredovanj, ter izbruh vojnih sovraštvi. V Obzorniku pa je natančen popis Akademsko kulturno socialnega tedna SKAD Zarje v Bohinju ter vsebina glavnih referatov kakor tudi debat ob njih. Dr. Mal polemizira pod naslovom »Svoboda ali sužnost« s prof. dr. Hauptmannom o svoji najnovejši knjigi »Probleme aus Frühgeschichte der Slowenen«. Več ocen novih knjig vsebuje oddelek »Ocene«. Zaključuje pa to številko ideološka ocena Wellsove »Zgodovine« (dr. Fajdiga).

Ob tej priliki se je oglašil naš urednik pri glavnemu uredniku »Čas«, univ. prof. dr. Janezu Fabijanu, dekanu bogoslovne fakultete, ter ga prosil za nekaj odgovorov, s katerimi bi razjasnil širšemu občinstvu smer in pomen revije, ki stopa sedaj v 34. leto, pa s svojo direktno tradicijo sega še davno nazaj v Mahničev čas.

»Da, posredni predhodnik našega »Čas« je bil Mahničev »Rimski katolik«, dasi je sedaj naša revija močno razlikuje od Mahničeve. Pa saj je tudi vmes že petdeset let — in čas prinese s seboj nove metode in nov razvoj v vseh panogah življenja. Ne spuščam se v presojo ocenjevanja Mahničevega dela. Gotovo pa je to, kar priznavajo tisti, ki brez pridržkov zagovarjajo in sprejemajo vse Mahničeve nazore, kakor tudi tisti, ki podčrtajo sicer nesprejemljivost njegovih preveč enostranskih literarno-kritičnih aplikacij estetskih načel, gotovo je, pravim, če hočemo biti objektivni, da je bil Mahničev nastop za celotno katoliško občestvo potreben in koristen. Zavrj je vdiranje svobodomiselnosti in iz njega izvirajočih pojavov v vse verske in kulturne panoge našega življenja. Za Mahničevim Katolikom je nastopil Ušeničnikov »Katoliški obzornik«, ki je bil več let vodilna revija ne samo v razčenjuvanju pojavov sodobnega življenja, temveč tudi usmerjevalec naših duhovnih in kulturno političnih dejanj. Katoliški obzornik je bil postavljen in je rasel že iz širših vidikov kakor Rimski katolik ter je priznaval že tudi relativno samostojnost posameznim kulturnim panogam ter je že dobro ločil svet nadnaravnega od naravnega. Tako je Katoliški obzornik prinašal ne samo načelno važne analize, temveč je prispeval tudi že posameznim znanstvenim panogam veliko gradiva in pomagal k njihovem razvoju. Od Mahničevega integralizma je prehajal v priznavanje relativne avtonomnosti posameznih kulturnih področij. Vse to se je še razširilo in medsebojno razmerje poglobilo s »Casom«, ki je nasledil »Katoliški obzornik« in s tem tudi »Rimski katolik« ter se razvijal pod uredništvom Ušeničnika, Srebrnič, Lukmana, Mala in Steteta v sodobno kulturno katoliško revijo, ki jo zdaj že devet let urejamo dr. Ahčin, dr. Gogala in jaz. Tako ima »Čas« za seboj že lepo tradicijo in lep razvoj, kakor ga prinašata s seboj čas in razmere, toda vedno rastoče iz istega namena: obravnavati čas v vseh panogah duhovnega udejstvovanja s katoliškega svetovnega nazora.

Kakšna vodila Vas vodijo pri urejanju »Čas«?

»Čas« je katoliška znanstvena revija. To pomeni, da je zatočišče in izhodišče za gledanje in obravnavanje vprašanj, katerih reševanje je odvisno od nazora o zadnjem smislu in namenu svetovnega dogajanja in človeškega življenja, izvestna načela pameti, osvetljena in izpolnjena s razodetimi resnicami in dejstvi. Zato tudi objavlja okrožnice in izjave najvišje cerkvene avtoritete (okrožnice o socialnem vprašanju, o zakonu in družini, izjave o miru, o različnih idejno političnih gibanjih naše dobe). A obenem čestito tudi vso negotovost stvarnih razmer naše dobe, ves nemir sodobnega človeštva glede ocenjevanja in razporejanja vrednot. Ne moremo prezreti iskanja za nova ureditvijo razmer in novim človekom. Zato smo mnenja, da se uprav katoličani ne smemo zadovoljiti s tem, da poudarjamo naša načela in jih apologetično zavarujemo, v ostalem pa udajamo mislim, da se bo drugo že samo uredilo, marveč moramo skušati s svojimi idejami posegati v to življenje in ga oblikovati. Prav tako pa se pri tem delu ne smemo držati mnenja, ki se večkrat sliši, češ teorija je brezplodna, le praksa velja. Če kakšno, mora vprav delo katoličanov zavestno voditi ideja. In to nalogo skuša po svojih močeh »Čas« izvrševati. Res je, da zahteva branje takih razprav večših precej navora in vztrajnosti. Mislim pa, da je zelo potrebno, da bo vedno večji krog inteligentov, ki bodo osebno samostojno znali polegati v vse panoge življenja, ne da bi jim zaradi idejne revščine zmanjkalo enkrat tal.

Tu zadenemo tudi na vprašanje neodvisnosti in svobode naše revije. Nekateri naročniki bi radi videli, da bi Čas v vseh vprašanih dajal popolnoma enoumno določene odgovore in smernice, češ: tako je in nič drugače. Vemo pa, da je vprav s katoliškega stališča v oblikovanju različnih konkretnih kulturnih, socialnih, gospodarskih, politi-

skih razmer mogoče imeti različna naziranja. Tu velja načelo svobode. Proglasiti tam, kjer Cerkev pusti svobodo, neko določeno gledanje ali obliko za obvezno, se pravi islovetiti ali vsaj neopravičeno povezati naravno z nadnaravnim, prigodno in spremljivo z nujnim. »Čas« hoče ostati neodvisen od raznih določenih konkretnih gledanj ali struj med katoličani. To seveda ne pomeni, da bi se za to problematiko ne zanimal, le obravnavati jih želi brezstrastno in zavesti njihove svobodnosti, tehtajoč dokaze in jih vrednotiti po njihovih dokazih in njihovi pomembnosti za katolicizem, slovenski narod in njegovo kulturo.

Čas je slovenska revija. Zato smo in želimo objavljati razprave o perečih razmerah in težnjah slovenskega narodnega občestva in njegovega razvoja, ne da bi nam že vnaprej določevala smer in cilj neka apriorno določena ideologija.

Čas hoče biti resna, znanstvena revija. Zato se skuša vedno držati objektivnosti in stvarnosti. Nimamo nobenega strahu za svoj katoliški nazor pred resnično znanostjo in njenim napredkom. Nemočemo soditi, le svoj občut podajamo, da v našem slovenskem življenju — drugod bo najbrže podobno — le ideološka nasprotja preveč vplivajo na osebno sožitje, pravtako pa osebne simpatije ali antipatije vplivajo v ocenjevanju znanstvenih ali kulturnih izsledkov in trditvev. To ustvarja duha nestrpnosti, krivdovitosti, nestvarnosti, in vodi čisto v pretiran individualizem ali celo do surovosti v obravnavanju raznih znanstvenih ali kulturnih vprašanj.

Lahko bi ob tej priliki govoril še o različnih težavah, ki jih prinaša s seboj urejanje take sodobne revije. Dotaknil bi se lahko načina polemike, ki se uvaja v naše revije, in ki ne izbirajo ravno besed, če je treba nasprotnika osmešiti. Prav tako tudi pošiljanja knjig v oceno, ki jih nekatere založbe ne pošiljajo, ali pa ne prenesejo strokovnih ocen, želeče samo reklamnih slavo-spevov itd. Toda naj bo dosti o tem.

»Kako pa je s sodružniškim zborom, gospod urednik, in z naročniki?«

»Sodružniški zbor se vedno bolj množi; posebno med mlajšimi znanstveniki, ki so zrastle že z naše univerze, je vedno več delovnega zagona. Seveda bi uredništvo revije kakor tudi založnica Leonova družba hotela nuditi še več, kar se tiče obsega in notranje vsebine, toda to je odvisno od — naročnikov. In tu se mi zdi potrebno poudariti, da se slovensko katoliško izobraženstvo vse premalo zaveda važnosti take sodobne življenjske revije, kakor skuša biti ravno »Čas«. Duhovniki kakor laični izobraženci bi morali čutiti potrebo po čim tesnejši zvezi z revijo, ki kaže najnovejšo izsledke vseh kulturnih panog, osvetljuje in luči katoliškega nazora. Tradicija naše revije kaže nježno potrebo in njeno moč, sodobno obravnavanje časa in vsega, kar prinaša s seboj, pač pa bi morala mikati vsakega duhovno na viško duha stroječega izobraženca. Da je vsebina časovno izredno aktualna, se vidi že iz vsebine te prve letošnje številke. Gradivo prihodnjih zvezkov obeta biti prav tako važno in potrebno za pravo orientacijo v današnjem zmedenem času.«

Ce zaključim ta pogovor z urednikom »Čas« s tem, da našim bravcem poudarim še nizko ceno, za katero dobiva letno deset zvezkov revije (60 din!), se mi zdi, da pač ne bo slovenskega katoliškega izobraženca, ki bi se okleval z naročbo. id

† Ivan Vuk

Umril je v Ljubljani pisatelj Ivan Vuk, star nekoliko čez 50 let, Pisatelj Vuk, doma iz okolice Sv. Jurija ob Ščavnici, se je pridno udeleževal v slovenski književnosti kot ploden potopisec ter pisatelj manjših novel in črtic. Sodeloval je pri različnih listih, prevajal tudi iz tujih literatur ter imel tudi dobre zveze s slovenskimi izseljenci v Ameriki. Literarno se je udeleževal tudi in zlasti v »Mladiki«, kjer je še pred kratkim priobčil nekaj črtic, ki so budile pozornost s svojim klenim jezikom in plastičnim gledanjem na kmečke tipe. Bil je tudi sodružnik našega lista, kamor je rad pisal svoje potopise zlasti po naši širni domovini. Nekaj potopisov je potem izdal tudi v ponatisu. — Naj bo skromnemu pisatelju lahka slovenska zemlja!

L. Mav: Zdrava Marija, 3 pesmi za sopran-solo, mešaniki zbor in orgle. Ljubljana 1939. Part. 16 din, zbor 4 din. Dobiva se v Jugoslov. knjigarni in pri skladatelju v trgovini Kocutarjevi v Stritarjevi ulici. — Mav je cerkvenim zborom dobro znan kot skladatelj poln čustva in mehke nežnosti. Tudi pričujoče skladbe to njegovo glasbeno lastnost močno očitujejo, pa naj že gledamo čustveno vzneseni solistični del, ki s svojim patetičnim žarom povzema celo recitativil, ali pa mestoma žarko dehteče harmonične tvorbe, ki je skladbe z njimi bogatili. Solisti se bodo skladb veselili; zbor, ki je spretno vpleten, pa ne bo nikjer našel omevne vrednih težav, tako da bo pevovodja imel lahko delo. Pesmi so primerne za razne Marijine pobožnosti (zornice, šmarnice, cerkvene koncerte). Skladbe so na široko razpletene, tako da bodo solistu v zadoščenje, saj se v vseh legah lahko mogočno razmahne. — Besedilo bi bilo pa dobro, če bi si skladatelji novejših, cerkvi namenjenih skladb, malo bolj ogledali — tudi cenzura naj bi ne ocenjevala samo glasbene, ampak še bolj vrednost ali nevednost besedila. Z enakovrednim besedilom — koliko bi sicer lepa glasba pridobila. — Cena partituri 16 din, glasovom (zboru) 4 din. K.

Novembrsko šahovsko prvenstvo v Ljubljani

Št.	November	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	Točke
1.	Vidmar Milan jun.	■ 1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
2.	prof. Gabrovšek Ludvik	1/2	■	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	10 1/2
3.	Sorli Jože	1/2	1	■	1	0	1	1	0	1/2	1	1	1	1	1	10
4.	Preinfalk Anton	1/2	0	0	■	1	1	1/2	0	1	1	1	1	1	1	9
5.	Vidmar Ciril	0	0	1	0	■	0	1	1	1/2	1	0	1	1	1	7 1/2
6.	Šiška Jože	1/2	0	0	0	1	■	1/2	1	1	0	1/2	1/2	1	1	7
7.	Puc Stojan	0	1	0	1/2	0	1/2	■	1	1	1/2	0	1	1	0	6 1/2
8.	Hren Lado	0	1	1	0	0	0	1/2	1/2	0	1	1	1	1	1	6
9.	Požar Danilo	0	0	1/2	0	1/2	0	1/2	0	1/2	1	1	1	1/2	1/2	5 1/2
10.	Kumelj Ivan	0	0	0	0	1	1/2	1/2	0	1/2	1	1	0	1	1	5
11.	Slokan Vlado	0	0	0	1	1/2	1	1	0	0	1	0	1/2	0	4	
12.	Furlani Ljudmil	0	0	0	0	1/2	0	0	0	0	1	1	1	1/2	3	
13.	Sikošek Boris	0	0	0	0	0	0	0	1/2	1	1/2	0	1	1	3	
14.	Mlinar Janez	0	0	0	0	0	1	0	1/2	0	1	1/2	0	1	3	

O bivšem avstrijskem kanclerju

Praden je izbruhnila sedanja vojna, je neki duhovnik, prijatelj družine Schuschniggove, prišel z Dunaja v London in je ondi sporočil londonskemu listu »Catholic Herald« naslednje vesti o nekdanjem kanclerju:

Vesti o njegovi smrti niso resnične. Do izbruha te vojne je bil omenjeni duhovnik v stikih z družino Schuschnigg. Schuschnigg biva še zmeraj v majhni kamri v petem nadstropju dunajskega hotela »Metropol«. Sobica nima na cestno okna, in dnevna svetloba prihaja le od zgoraj. Dva detektiva sta dan in noč na straži pri vratih.

Zjutraj dobi Schuschnigg kavo in kruh, opoldne zelenjavo. K službi božji doslej še ni smel hoditi. Njegova žena, grofica Czernin-Fugger, ga sme obiskati po enkrat na teden, a ne za delj ko za pet minut. Nobene druge stvari mu ne sme prinesiti s seboj kakor le knjige, ki jih pa prej cenzurira tajna policija. Schuschnigg najboljši boli to, ker še ni videl svojega 12-letnega sina Kurta, odkar je v ječi. Vendar se tolaži s tem, da je njegova druga žena dobra z njim. Vsak petek gre njegova žena z njegovim sinom na grob dedkove matere, prve Schuschniggove žene. Vsak dan gre deček k sv. maši in večkrat tudi ministrira.

Priprave za 1500 letni jubilej škofije Armagh

Kakor poročajo irski listi, se irski katoličani že zdaj pripravljajo za leto 1944 na pravo 1500-letnega jubileja škofije Armagh. Armagh, ki je na meji med Eiom in Ulstrom, je ustanovil irski apostol, sveti Patrick, in je ena

najstarejših škofij na severu Evrope. Mesto, ki vsebuje 17.000 prebivalcev, ima mimo katoliške stolnice tudi anglikansko stolnico, ki stoji danes ondi, kjer je stala v predreformacijski dobi katoliška cerkev.

Sedanje preseljevanje narodov

Nemško govoreče prebivalstvo južne Tirolske je bilo zaradi italijansko-nemške pogodbe pozvano, naj se izseli v Nemčijo. Nemško govoreče ljudstvo v baltskih državah se poziva, naj se preseli v Nemčijo, oziroma, na njeno noo zasedeno ozemlje in naj preplavi domače, poljsko in češko ljudstvo. Za nemške manjšine na Madžarskem, Romunskem in v Jugoslaviji so baje pripravljene isti načrti. Ves svet govori o teh »orjaških« načrtih, ki da jih še nikoli ni bilo na svetu. Resnica pa je vendar drugačna. Saj niti še ni dolgo odtlej, ko je bilo organizirano prav tako izseljenje manjšin, pa še v veliko večjem obsegu in z bolj težavnimi pogoji. Ta izmenjava narodov se je izvršila na podlagi in pod nadzorstvom Zveze narodov. Izmenjevanje je trajalo od 1924 do 1930; preselejevala se je turška manjšina v Grčiji in dosti večja, grško govoreča manjšina v turški Mali Aziji, zlasti v Smirni. Več milijonov ljudi se je izmenjalo. Grška, ki ni mogla sama nositi stroškov tega preseljevanja, je dobila posojilo Zveze narodov, in poseben odbor te Zveze je nadziral vse: preseljevanje, naselitev in uporabo denarja za podporo.

In po tem velikem činu, ki more biti nanj Zveza narodov ponosna, so se odnošaji med Turčijo in Grčijo stalno boljšali, in nevarno ognjišče sporov je s tem z Balkana temeljito in dokončno odstranjeno.

ŠPORT

Šport zadnje nedelje

Zadnja nedelja je bila še vedno precej bogata na športnih dogodkih, četudi že trka zima na vrata. V Ljubljani smo imeli motorne dirke, za katere je vladalo v vseh športnih krogih zelo veliko zanimanje in se nabralo lepo število dirkačev in veliko število gledalcev na Večni poti, kjer so brzeli hitri motorji. Organizacija dirke, katero je imel prireditelj avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana, je bila odlična. Vse je šlo v najlepšem redu, le proti koncu je odličnega dirkača, evropskega prvaka Karla Abartha s svojim sovozačem Trobecem odneslo s proge in so morali oba prepeljati v bolnišnico.

Doseženi so bili tile rezultati:

Turna kategorija do 125 ccm:
1. Fantini Valter, Moto Hermes, DKW 4.23;
2. Blatnik Jože, Moto Hermes, DKW, 4.41 4/5;
3. Šimenc Hinko, Moto Hermes, DKW, 4.45 2/5.

Turna kategorija do 250 ccm:
1. Puhar Franc, Moto Hermes, PUCH, 3.50 1/5;
2. Kaučič Virgilije, Moto Hermes, MG, 3.54 3/5;
3. Podberšček Drago, Moto Hermes, PUCH, 4.21 4/5.

Turna kategorija do 350 ccm:
1. Zihert Miloš, Auto-klub, DKW, 33.44;
2. Pengov Marjan, Auto-klub, DKW 3.45;
3. Bar Vinko, I. Gor. Moto-klub, DKW 4.06 2/5.

Športna kategorija do 350 ccm :
1. Šiška Janko, MK Ilirija, NSU, 3.23 4/5 (najbolji čas dneva — povprečna brzina 94.800 kmj);
2. Breznik Dušan, Auto-klub, DKW, 3.32 3/5;
3. Trampuž Emil, MK Ilirija, AJS 3.51 2/5.

Športna kategorija do 500 ccm:
1. Čihlar Jože, Auto-klub, BMW 3.24 2/5.

Izven konkurence:
Karl Abarth v eno smer 1.46.

Najhitrejša voznje v eno smer:

Smer Zgornja Šiška—Področnik:
Šiška Janko 1.41 3/5 — to je 95.500 km na uro.
Obratna smer Področnik—Zgornja Šiška:
Čihlar Jože 1.42, t. j. 95 km povprečne brzine.

Lahkoatletski miting SK Korotana na Stadionu

Na Stadionu so danes zaključili ljubljanski lahkoatletski svojo letošnjo sezono na mitingu SK Korotana. Kljub temu, da so nekateri atleti že pred časom odložili šprinterice, so bili doseženi nekateri prav lepi rezultati, katere podajamo v naslednjih vrsticah?

Sen. tek. 100 m: I. Lupine I. »Korotan« 13.
Jun. C tek 100 m: I. Mravlje I. »Planina« 12.3. II. Gunde M. »Planina« 12.3. III. Gorše I. »Korotan« 13.1.

Sen. tek 3000 m: I. Dolinšek I. Korotan 10.22.
Omlad. tek. 3000 m: I. Kien A. »Primorje« 9.41.8. II. Jerman J. »Planina« 10.49.8. III. Kocutar I. »Planina« 10.50.2.

Sen. skok v višino: I. Dr. Časny »Planina« 1.65. II. Jeglič Fr. »Planina« 1.55. III. Beranek I. »Korotan« 1.50.

Omlad. skok v viš.: I. Lužnik I. Maraton 1.55.
Jun. C skok v višino: I. Gunde M. »Planina« 1.55. II. Mavsar D. »Planina« 1.45.

Skok v daljavo:
Seniorji: I. M. Skušek »Primorje« 5.07. II. Dr. Časny »Planina« 5.03.

Omald. I. I. Lužnik »Maraton« 6.04. II. A. Lupinc »Korotan« 5.09.

Juniorji C: I. A. Urbančič »Planina« 5.47. II. J. Mravlje »Planina« 5.42. III. I. Gorše »Korotan« 5.19.

Met krogle:

Seniorji: I. Hlade A. »Zelezničar« 12.81 m. II. Jeglič Fr. »Planina« 12 m. III. Beranek I. »Korotan« 9.45 m.

Omladinci: I. Lužnik I. »Maraton« 11.14 m. II. Koser I. »Ilirija« 10.78 m. III. Pirč I. »Primorje« 10.30 m.

Izven: juniorji C (kg 7.25): I. Mavsar D. »Planina« 10.72 m. II. Gunde M. »Planina« 9.79 m.

Met diska:

Seniorji: I. Jeglič Fr. »Planina« 37.63 m. II. Hlade A. »Zelezničar« 33.78 m. III. Zerjav I. »Korotan« 31.45 m.

Omladinci: 1. Lužnik I. »Maraton« 37.20 m. 2. Koser I. »Ilirija« 36.32 m. 3. Pirč I. »Primorje« 28.63 m.

Juniorji (kg 1.50): 1. Mavsar D. »Planina« 40.30 m. 2. Urbančič A. »Planina« 36.60 m. 3. Rus J. »Planina« 32.99 m.

Nogomet doma in drugod

Madžarska : Jugoslavija 2 : 0 (1 : 0)

Oči vseh naših športnikov so bile obrnjene v nedeljo na Belgrad, kjer sta se srečali naša in madžarska reprezentanca. Optimisti so bili sigurni zmage in tudi marsikdo drugi je na tihem upal na uspeh domačih. Toda zmagali so Madžari, ki so bili v prvem polčasu mnogo boljše od naših, ki so se v drugi polovici močno popravili, vendar jim klub vsem naporom ni uspelo, da bi dali vsaj časten gol. Pa drugič.

Švica : Italija 3 : 1 (1 : 1)

Italijanska nogometna reprezentanca je izgubila v Curihu nasproti švicarski z gornjim rezultatom, česar ni nihče pričakoval, najmanj pa seveda Italijani, katerih nogomet je na zelo visoki stopnji in ne podleže zlepa kacki enajstorici.

Češko-Moravska : Nemčija 4 : 4 (4 : 2)

Gradjanski : Hajduk 6 : 0 (3 : 0)

V slovensko-hrvatski ligi sta se pomerili gornji dva enajstorici in je podlegel Hajduk — kakor je bilo pričakovati — s prav visokim rezultatom. Igral pa je samo z desetimi igralci. Tabela v slovensko-hrvatski ligi izgleda sedaj takole:

Gradjanski	10	9	1	0	47:3	19	(1)
Hašk	10	6	2	2	23:17	14	(6)
Sašk	10	6	2	2	18:14	14	(6)
Hajduk	10	5	1	4	23:19	11	(9)
Concordia	10	4	1	5	21:21	9	(9)
Slavija (O)	9	3	3	3	19:26	9	(9)
Ljubljana	10	2	3	5	20:32	7	(13)
Split	9	2	2				

A svet se še vrtil ...

Prerokovanje o koncu sveta

Kadar je vojna, takrat je tudi mnogo prerokov. Krivi preroki vseh vrst se pojavljajo in dobijo svoje pristaše. Ljudje se polašča zmedenost, da nastajajo dogodki, kakršnih v mirnih časih nikdar ni bilo. A navzlic vsemu se svet le nemoteno vrtil dalje...

Malo prej, preden so Rusi prišli na Estonko, so bili ljudje v Tallinu, estonskem glavnem mestu pričali čudnemu prizoru. Na cerkvenem zvoniku je sedel možki in je zbrani množici pridigoval, da bo skoraj konec sveta. Precej truda so si prizadejali ljudje, da so čudaka spravili z njegove zračne višave. Res je, da je bilo kmalu nato mnogo čudnih dogodkov v Estoniji, vendar, konca sveta pa le še ni bilo — in če bi bil, nemara da ne bi mnogo ljudi žalovalo za njim.

Ce se nam bo posrečilo preživeti dan 31. decembra 1939, pa se ne bo uresničilo prerokov znanega nemškega zvezdoslovca dr. Viljema Meissnerja, nekdanjega ravnatelja velike frankfurtske zvezdarne. Dr. Meissner je dejal, da bo še to leto velikanska zvezda repatica pokončala svet in da bo mimo tega uničil to zemljo potres in podnebne motnje. K temu pa je dostavil angleški astronom dr. Crommelin, da je tisti komet, ki ga je Meissner napovedal, oddaljen še milijon milj od zemlje, in da se nam njega res ni treba bati.

A Meissner je vsaj znanstvenik in njegova prerokba temelji na številkah. A zasebni preroki imajo spričo njega dosti več sreče, saj postavljajo konec sveta kar poljubno sem in tja. Tako, na primer, neki mr. Voliva, bogat Američan, ki je konec sveta napovedal že za leto 1922. Ko je bil leta 1925 še zmeraj na svetu, je spet napovedal konec sveta za leto 1927, nato še za leto 1930 in 1937. Njegova zadnja prerokba pa imenuje leto 1945 kot zadnje leto sveta.

To je zdaj smešno slišati, a mr. Volivu je v Združenih ameriških državah leta 1922 verjelo na sto tisoče ljudi. Stvar je bila tem hujša, ker je dr. Harding, brat predsednika Hardinga, prerokoval, da bo konec sveta prej, preden bo njegov brat zapustil svojo službo. Njegov brat predsednik je umrl l. 1923, in njegov brat je bil po vsej Ameriki osmešen.

Amerika se sploh dozdeva, da je pravi pravcati paradiz za ponesrečene preroke. Lani si je neki Greenwood v državi Washington zgradil posebno barko, ker je napovedal vesoljni potop. Dejal je, da bo tedaj uničenih 30 milijonov Kanadčanov in Američanov, ker bo neskončen vesoljni potop preplaval vso obal Atlantskega oceana od Aljasko do mehiške meje. Novi Noe je izjavil, da so ga pred 15 leti nadzemski glasovi opozorili, naj si zgradi barko, ker da sicer ne bo preživel leta 1939. Njegova barka se zmeraj čaka, na tisoče ljudi jo je že videlo in se ji smejala.

Zgodovina pozna neštete take ponesrečene prerokbe. Tako je konec 18. stoletja živel v Angliji verski slepar Brothers. Kar mahoma je izstopil iz mornarice, kjer je bil poročnik, in se je kot prerok ustanovil v Londonu. Pred njegovo hišo so se v dolgih vrstah ustavljali

vozovi bogatih ljudi, in Brothers si je s prerokovanjem prislužil veliko premoženje. Leta 1800 je kralju sporočil, da bo v zbornici predaval o svojih nazorih. Zares je predaval in je imel več stotin poslušalcev. Brothers je izjavil, da mu je sam Bog razodel, da bo London kmalu porušen. Da bo neznanca povodenj poplavila mesto in ga 70 m globoko pokopala v morje. Ko te nezdode le ni bilo, je Brothers izjavil, da je njegova goreča molitev rešila mesto. To je bilo pa Londončanom le preveč: sleparja so zaprli v blaznico.

Najbolj značilno in tudi usodno prerokovanje pa je bilo l. 999 po Kr. Ves krščanski svet je tedaj pričakoval konca sveta. Kakor plamen so se širile najgroznejše vesti in vse je trepetalo v strahu pred smrtjo. Kralji so vstopali v samostane, knezi in plemiči so odlagali orožje, odpravljali so se na romanja. Ko se je približal konec leta, se je strah ljudi še bolj povečal. Mrličev niso pokopavali, kmetje niso sejali žita, čemu — saj bo itak konec sveta! Posledica je bila, da je bila v letu 1000 po več deželah Evrope huda lakota in je na tisoče ljudi od lakote pomrlo.

Vransko

Preteklo soboto smo položili k večnemu počitku odločnega krščanskega moža Andreja Pečovnika iz Klokočevca, očeta našega priljubljenega župana Franca Pečovnika. Rajni je bil daleč na naokrog znan kot markantna osebnost po svoji odločnosti in energiji. Bil je dolgo vrsto let cerkveni ključar podružničnih cerkva sv. Jeronima, sv. Katarine in Marije Čretenske. Kako je bil priljubljen, je nalepše pokazal njegov pogreb, ki se ga je udeležil med drugimi tudi senator g. Alojzij Mihelčič. Dobri Bog mu bodi za njegova dobra dela obilen plačnik. G. županu in njegovi družini naše iskreno sožalje!

Ljutomer

Ljutomeraki okrajni glavar dr. Anton Farčnik je prostavljen v Ptuj. Šest let je bil pri nas ter si je v dobi svojega težkega službovanja pridobil naklonjenost vseh in ugled pri vseh. V njegovi novi službi v Ptujmu mu iz srca želimo takih uspehov kot jih je doživel pri nas.

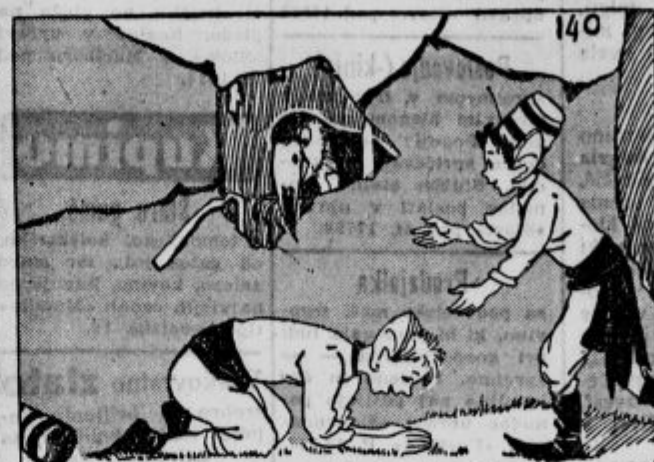
Vajenci v Ljutomeru. Ljudje se v mestu Ljutomeru nekam neprijetno izražajo, ko vidijo mlade in šibke trgovske vajence, 15—17 letne mladeniče, ko morajo mnogokrat mesto drugih močnih hlapcev ali delavcev prenašati iz skladišča na voz ali avto ali obratno od 80—100 kg težke vreče, polne žita ali moke. Uboгим vajencem se šibijo kolena in komaj jih je videti pod velikimi in težkimi vrečami. Kaj bi rekli njihovi starši, ko bi videli njihove sinove — učence —, da jih tako mačehovsko trpinčijo in zlorabljajo za ona dela, ki ne spadajo v njihov pouk, marveč so za hlapce in težke delavce, ki jih imajo ti ravnotako na razpolago. Čudimo se, da se še do sedaj nihče ni zganil od onih, ki bi morali to videti, pa ne vidijo.

Otroški kotček

SLON SAMBO

(139) Gorski duh je zdaj odvrnil, da je nedavno videl dve taki živali, a da so bili ljudje zraven. Pa kakor da bi mu bilo žal, ker je prijazen, ju je koj nahrulil: »Zdaj pa kar marš!« Fanta sta delala, kot da gresta urno proč v resnici sta se pa skrila v skalo, dokler ni odšel duh na svoj večerni pohod, saj nista bila pozabila, da je Tukan čakal na njuno pomoč.

(140) Komaj je bil gorski duh odšel, sta se oba odpravila k ječi. Dolgi Jan je s svojima močnima rokama zlomil rešetko na okencu, in je počenil pod okence. »Stopi čez moj hrbet ven, ti do bri ptič, prost si!« A Tukan ni razumel Jana in je le s težavo zlezal ven.

Litija

Solske vesti. Na ljudsko šolo v Litiji sta bili nameščeni Stegu Jožica in Majšperga pri Ptuj in Cezan Nada od Zg. Sv. Kungote pri Mariboru. Seveda ne bosta zaposleni na ljudski šoli, temveč na meščanski šoli v Gradcu. Tako je vendar končno učiteljski zbor meščanske šole popoln. Obema gospodičinama želimo obilo vzgojnih in učnih uspehov. Litijska ljud. šola je dobila novega upravitelja Trošta F., ki bo gotovo posvetil vse svoje odlične zmožnosti prospehu naše šolske mladine! — Dosedanji upravitelj litijske ljudske šole Rostohar Drago je v novembrom prevzel nadzorniške poste za šolski okraj Litija I. Pisarna obeh nadzornikov Litija I in II je zdaj v Gradcu, hiša notarja dr. Grašiča, ki ima dohod z okrajne ceste mimo hiše brivca Ulage. — Hotiški šolski upravitelj Goršek Simon je po službeni potrebi premeščen v Dramlje pri Celju.

Ptuj

Na pomoč Dijaški kuhinji! Vedno več je dijakov, ki morajo zaradi gospodarske šibkosti svojih staršev prositi za hrano v Dijaški kuhinji na drž. realni gimnaziji. Letos je bilo število prošenj še prav posebno veliko. Res je, da se je ptujsko občinstvo vedno zavedalo svojih dolžnosti in napravilo dijaški mladini. Tudi oblasti so redno dajale svoje prispevke. Vendar je moral odbor Dijaške kuhinje na letošnjem občnem zboru ugotoviti, da so potrebe mnogo večje kakor pa sredstva, ki so na razpolago. Ako ne bo izdatne pomoči od strani občinstva v mestu in v okolici, bo morala Dijaška kuhinja mnogo revnih dijakov odeloviti. Zato opozarjamo in prosimo vse, ki jim je vsaj skromno preživljanje velikega števila naših dijakov pri srcu, da po svojih močeh pomagajo tej prevažni ustanovi k novemu dvigu. V prihodnjih dnevih bo potrkal na vaša vrata nabiralec prispevkov za Dijaško kuhinjo. Ne odelovite ga z malenkostjo, ki bi ne odgovarjala vaši zaskrbljenosti in strahu pred bodočnostjo toliko mladih ljudi. V času velikih žrtev in težkih borb za lepšo podobo sveta naj bo vaša požrtvovalnost v skladu z velikimi dolžnostmi, katerim se tudi naš narod ne more in ne sme odtigniti.

Telovadba pri ptujskem Fantovskem odseku je odlede redno po sledečem urniku: Člani vsako sredo in soboto od pol 20 do pol 22, mladci I vsak ponedeljek in četrtek od 18 do 20, mladci II vsak četrtek od 13 do 14, naraščaj vsak torek od 12 do 14. Vaditeljska telovadba je vsak torek od 18 do 19 in vsak petek od 19 do 20. Podmladek ZFO na državni realni gimnaziji in meščanski šoli v Ptujju ima telovadbo: člani vsak ponedeljek od pol 16 do pol 18 in vsako soboto od 16 do pol 18, mladci vsak torek in četrtek od pol 16 do pol 18 in vsako soboto od pol 14 do pol 15. Telovadba se v vseh

primerih vrši v telovadnici deke ljudske šole pri okrajnem glavarstvu. Fantovski odsek Ptuj ima poleg tega vsako drugo erodo pred telovadbo črnaški sestanek, vsak drugi ponedeljek pred telovadbo mladčevski sestanek. Gornje sporočamo v vednost vsem članom in mladcem Fantovskega odseka in Pomladka ZFO na gimnaziji in meščanski šoli!

Royal-kino Ptuj. Od 14. do 16. t. m. predvajamo film po gled. komadu Tebi na ljubo... V glavni vlogi mlada umetnica Luiza Ullrich in Viktor de Kova. Pride: »Hotel Sacher«.

Iz Julijske krajine

Vpoklicani samci ne plačajo samskega davka. Finančno ministrstvo je odredilo, da samski vojak-rezervisti, ki so vpoklicani za delj kakor za en mesec, lahko prenehajo s plačevanjem samskega davka, če so se doma preživljali samo s svojim vsakodnevnim zaslužkom in nimajo posestva ali drugih dohodkov. Prošnjo je treba vložiti na pristojno davkarijo. Plačevanje preneha s prvim dnem po vpošklicu in se zopet prične s prvim dnem po odpustu iz vojaške službe.

Knjige goriške Mohorjeve družbe. Goriška Mohorjeva družba je za leto 1940 poklonila svojim udom sledeče knjige: 1. »Blagovest«, življenje našega Gospoda Jezusa Kristusa, opisano z besedami štirih evangelijev; knjigo je zamislil in skrajda dovršil pok. msgr. dr. Josip Ličan, ustanovitelj goriške Mohorjeve družbe, ki ob 10-letnici njegove smrti s to knjigo časti njegov spomin. — 2. »Testament«, povest, spisal Janko Kernsik, s šestimi slikami opredelili akad. slikar T. Kralj. — 3. »Poredni Bobic«, vesela zgodba s slikami, spisal T. Rotman. — 4. »Napoleon«, življenjepis, spisal Matija Novak. — 5. »Koledar« za leto 1940. — 6. »Z Bogom«, molitvenik, ki ga je treba posebej naročiti. Knjige so se že začele razpošiljati in so jih člani zelo veselili.

Nov zvonik. V Ferdelu, občina Prapотно v Slovenski Benečiji, so 22. oktobra pri tamošnji podružni cerkvi blagoslovili nov zvonik. Pred leti je strela udarila v cerkveno in razbila nizke line nad vhodom, v katerih sta visela oba zvona, ki sta padla na streho lopi pred vratj ter ostala nepoškodovana. Naselje šteje samo sedem hiš, vendar so dobri in verni ljudje sklenili, da hočejo sezidati nov zvonik. Lotili so se dela kar sami, z lastnimi močmi in lastnimi sredstvi. Zidarska dela je izvršil domačin Bertušin; možu manjka leva roka in ni bil prej nikdar zidar, z vztrajnostjo je pa svoje delo opravil. Kamnoseška dela je prevzel nad 70 let stari domačin Košon, ki se tudi prej nikoli ni ukvarjal s kamnoseštvom. V dveh letih sta ta dva požrtvovalna moža z zvesto pomočjo sosedov zgradila 20 m visok, ličen zvonik, ki je kar v ponos stari cerkvi. Slovesno ga je blagoslovil msgr. Valentin Lina, čedadski dekan.

Preselitveni urad v Poznanju, kjer vpisujejo in opisujejo tiste, ki se bodo preselili v Nemčijo.

Arnold Fredericks:

31

Svetlobni znaki

Detektivski roman. — Priredil Fr. Kolena.

Pecivo je pojedla in je kolikor mogoče počasi pila kavo. Prav ko je hotela vstati, so se na drugi strani ulice odprla hišna vrata in pojavil se je neki mož. Bil je rujav, dobro razvit in je imel obleko, kakor jo nosijo navadno umetniki. Šel je naravnost proti pekarni in Gracija je videla, da hoče vstopiti.

Mlada žena je obrnila glavo na stran, ker se je bala, da jo je mož prej videl, ko je šla po ulici. Ta pa žene ni pogledal, marveč je takoj šel k prodajalni mizi, ki je stala pri steni.

Lastnik se mu je s smehom bližal in si je veselo mel roke. »Ah, g. Durand! Kakor vidim, ste danes zgodaj vstali. S čim vam smem postreči?«

Gracija ni pazila na odgovor in se ni upala obrniti proti njemu. Naslonila se je nazaj na stol, vzela v roke najbližji časopis in se je delala, ko da čita.

Kupec ni ostal dolgo. Ko je odhajal, je videla Gracija, da nese papirnat zvitek, v njem po vsej priliki pecivo.

Vrnil se je v hišo, ostal pa je le za trenutek tam. Gracija je nekoliko pozneje zapustila zajtrkovalnico in je opazovala moža, ki je odhajal po ulici, kjer je potem izginil.

Mlada žena se je sedaj kake pol ure sprehajala gor in dol in se je venomer izpraševala, ali naj telefonira Lefèvreju, ali pa počaka, dokler se ne prepriča, da vse to ni le prazna domneva.

Hitro se je odločila. Drzno je šla k hiši in je pozvonila.

Zaspalo dekle ji je odprlo vrata in je z leno brezbriznostjo zrla Gracijo.

»H g. Durandu grem,« je dejala ta.

»Odšel je od doma.«

»Potem ga moram počakati. Model sem. Naročil mi je, da ob osmih pridem; počakam, da se vrne.«

Dekle je skomignilo z ramo in je pokazalo po stopnicah navzgor.

»Zgoraj v ospredju,« je mrmrala in izginila.

Gracija ni zabijala časa in je šla po stopnicah navzgor. Na veliko iznenadenje vrata delavnice, na katere je bila pritrjena vizitka z Durandovim imenom, niso bila zaprta. Žena je pogumno vstopila in pogledala krog sebe.

Oprava sobe je bila siromašna, ob strani se je vrstilo nekoliko stojal, modeli iz gipsa v različni velikosti, omare, dva stola in zofa, ki je najbrž nadomeščala posteljo. V ozadju sobe je bila stenska omara. Gracija je šla k njej in jo je odprla. V njej je bilo le nekaj kosov perila.

In vseeno... kaj je bilo v košari iz vrbinnega šibja? Naenkrat je obstala in razburjeno pristuhnila. Od nekod — ni mogla določiti odkod — je slišala tih glas; ko da je jok otroka.

Razlegel se je po sobi, — enkrat ga je jasno slišala, potem zopet pretrgano — kot nekak omladno jokanje. Gracija je stala in napeto prisluškovala. Tih jok se je zopet zasiljal. Ni vedela, odkod je prihajal. Nazadnje je prenehel ko sanje.

Nekaj čudovitega je bilo v tem... strašnega. Gracija je brez sveta gledala okrog. Potem je nekdo zaloputnil s hišnimi vrati in po stopnicah so se slišali težki koraki.

XIV.

Ko je Duvall drugo jutro vstal, mu je bilo v glavi bolj jasno, kakor dosedaj, odkar je bil v Parizu.

Na podlagi računanja prejšnjega večera, je dozorela v njem končna sodba.

Po zajutreku se je zopet podal v sobo in je na telefonu poklical policijskega šefa.

»Prosim, da mi daste na razpolago enega moža,« je dejal.

»Ah,« se je smejal Lefèvre, v zadregi ste, kaj ne?«

»Nikakor ne. Saj veste, da obstoji med nama neka stava, kdo najde prej Stapletonovega otroka. Kakor se mi dozdeva sem na zelo varnem potu, da stavo dobim. Ker pa nimam pooblastila, da bi potrebne aretacije osebno izvršil, zato hečim, ljubji prijatelj, z vami deliti stavo, s tem da dam možnost, da nekdo od redarstva izvrši mesto mene aretacije.«

»Res? Ali tako zaupate samemu sebi?«

»Da, in sicer po pravici. Ali bi mi za danes ne mogli prepustiti tovariša Verneta? On je zanesljiv.«

»Eden najboljših mož je. Dobite ga. In ako vam stvar uspe, bom vendar zastopal mnenje, da sem jaz poražen in plačam šampanjca in večerjo v Café Royal, kakor sva se domenila.«

»Mene pa bo nasprotno zelo veselilo, ako bom jaz v enakem položaju; ako bodeite imeli namreč vi srečo, ne pa jaz. Bil je zelo hvaležen, ako tovariša Verneta takoj pošljete sem v hotel, v sobi ga pričakujem. Z Bogom!«

Duvall je odlozil slušalo in se vsedel. Pred njim so ležali narisani načrti. Nemirno je čakal Verneta.

Nekako čez dvajset minut je detektiv prišel.

»G. Duvall, s čim vam morem postreči?« je vprašal.

»Dobro jutro, Vernet! Vsedite se in prižgite cigaro. O neki stvari se hočem dogovoriti z vami.«

Duvall je vzel v roke svinčnik.

»Vernet, to je načrt malega dela Pariza. Kakor vidite, to je Avenue Kleber, ki se ravno pred Slavolokom steka v Champs Elysées.«

»Vidim. Popolnoma razumljivo.«

»To — ta črni četrkot — je Stapletonova hiša. Od tu do Slavoloka je približno osemsto metrov dolga razdalja.«

»Nekako toliko sem hotel reči tudi jaz. No in kaj je s tem?«

»Za trenutek! Črnobradi lopov, izsiljevalec, ki je včeraj zvečer obiskal Stapletona in je zvižanco pobegnul, ko se je dal aretirati od enega svojih tovarišev, se danes zvečer ob osmih pojavi v Stapletonovi hiši.«

»Moj Bog! Ako je tako, potem je skoraj že ujet.«

»Ne tako naglo. Takrat se namreč še ne smemo vmešati.«

»Toda ali hočeta izpustiti tega lopova? Moja dolžnost je, da ga aretiram, kakor hitro mi pride pred oči.«

»Vernet, motite se. Vaša dolžnost je, da se držite svojih navodil, g. Lefèvre vas je danes prepustil meni.«

Vernet se je smejal.

»Temu je res tako,« je dejal. »Kaj želite, kaj naj storim?«

»Ta človek se torej zvečer ob osmih prikaže pri Stapletonu in tam dobi veliko vsoto denarja. Zavezal se je, da tekem pol ure Stapleton telefonično izve za mesto, kjer najde otroka, ako njega ne bo nikdo motil.«

»Oh... potem ga moramo zasledovati... in ga aretiramo, potem ko bo telefoniral.«

Duvall se je smejal.

»Vernet, pred seboj imamo človeka, ki je bolj zvit, kakor bi si želel. Ta lopov niti ne bo telefoniral.«

»Kako bo potem informiral Stapletona.«

Svečina

Ob bližajočem zatonu leta odhaja naš gospod župnik, duhovni svetnik **Časl Franc** iz Svečine. Dvajset let plodnega duhovnega pastirovanja v naši župniji zapuščaja, a mi mu ob njegovem tihem slovesu iz globin naših duš kličemo: »Bog Vam za obilo poplačaj vso skrb in trud. V novi župniji Smartno ob Paki želimo obilo blagoslova! — Hvaležni farani.

Brusnice

Od 29. oktobra do 5. novembra je bil v naši župniji sv. misijon, ki so ga vodili gg. lazaristi superior Flis, Slana in Mav. Njihovi krasni, času in našim razmeram primerni govori so morali odtajati še tako zakrknjeno srce. Povemo, da nam je bil sv. misijon zelo, zelo potreben, zlasti v današnjih časih. Od blizu in daleč so prihajali ljudje poslušati govore in prejemati sv. zakramente. Vsa fara je smatrala te zveličavne dni kot praznike. Vsa naša hvaležnost do Boga se je izlila v nedeljo ob sklepu, ko je zjutraj ogromna množica prešla sv. obhajilo in popoldne, ko smo se z glasno molitvijo in krasnim ljudskim petjem zahvalili Bogu za milosti sv. misijona. Daj Bog, da bi te milosti ostali v naših srcih še dolgo, dolgo. G. župniku Lundru, ki je povabil gg. misijonarje, in gg. misijonarjem samim toplja hvala za vse.

Borovnica

V Niževcu pri Borovnici je nepričakovano umrla pretekli teden, stara šele 24 let, g. Angela Suhadolnik, žena posestnika, — rojena Kavčič, doma iz Planince pri Preseerju. Ze od doma krščansko vzgojena, je bil tudi tu naročnica Domoljuba in drugih katoliških časopisov. Vsem, ki smo jo poznali, je bilo hudo, ko smo zvedeli, da se je tako mlada za vedno poslovila od nas. Koliko načrtov je še imela pred seboj, pa vse je morala prekiniti. Radi smo jo imeli, saj je bila tako dobra. Njena dobra duša se je razodevala še na obrazu. Vsem je hotela le dobro. Zapuščena moža in žalujoče domače naj tolaži zavest, da se je preselila v lepše življenje. Počivaj v miru, draga Angela!

„SLOVENEČ“

na 10 straneh,
je največji, naj-
boljši in najbolj
razširjeni slo-
venski dnevnik!

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; šentovanjski oglaš 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojnó. Najmanjši aneksa za mali oglaš 15 din. - Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglaših reklamnega značaja se računa strokovinska, 1 mm visoka polsina vrstica po 3 din. - Za plačane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Prodajalka
izveščana v manufakturii, se takoj sprejme. Ponudbe: Gorčar, Ljubljana.

Postrežnico

anažno, pošteno, za vsa hišna dela, sprejemem od pol 7 do 5. Naslov pove uprava »Slov.« pod 17939

Poslovodjo (-kinjo)

sprejememo v trgovino z mešanim blagom na delu. Pogoji: poštenost, dobra spravevala in kavgija. Služba stalna. Ponudbe poslati v upravo »Slov.« pod št. 17790.

Prodajalka

za podoželsko meš. trgovino, ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu — se sprejme. Pošteno in delavljno naj pošljejo ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« P 17.717.

Krojaške pomočnike

za fino delo, sprejemem. Plača od suknje 140 din, od hlač 45 din itd. Krojači, večji samostojnega dela naj pošljejo ponudbe z navedbo starosti na Prebeg Josip, Knin, Dalmacija.

Obrot

Mreže za postelje najceneje pri Andovcu, Komenškega ulica 24.

Službe iščejo**Hlapec**

majši, vojaščine prost, trezen, nekadilec - išče službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17927.

Starejša kuharica

perfektna, poštena, marljiva, išče službo k boljši družini ne glede na plačo. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 1534.

Kupimo**Staro gumo**

avtomobilsko, kolesarsko, od galoš itd., ter staro železo, kovine, kupuje po najvišjih cenah »Metall-Gosposvetska 16.

Vsakovrstno zlato srebro in briljante kupuje vsako količino po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana Franciškanska ulica 3.

Kupujemo

podlessek, koren beladone, češmin in vsa ostala zdravilna zelišča. Prevzemamo na mestu. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Amerika« 17.632. (K)

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah **CERNE, juvelir, Ljubljana** Wolfova ulica št. 3

Bukova drva

sveža, rok dobave mesec januar, februar in marec, kupujemo po kubičnem metru vsako količino za gotovino. Ponudbe z navedbo cene na Export, Mestrovic, Zagreb, Jelačićev trg 15. Telef. 23-612

Posestva**Hišo ali stavbišče**

v Ljubljani - kdor ima naprodaj, naj ponudi z opisom in ceno v upravo »Slov.« pod »Novo« 17907

Posestvo

ob državni cesti, hiša, kovačnica, travnik, gozd, zaradi preselitve po nizki ceni naprodaj. Podkoren 8, Kranjska gora.

Nabava poljskih kuhinj za vojsko

Po nastali potrebi se rok za prijave ponudb za nabavo 200 kosov voznih in 3000 kosov tovornih kuhinj, po odloku E. G. Br. 12546/39, podaljšuje do 11. ure dne 25. novembra t. l. — Pogoji za to nabavko se morejo razvideti po plačani predpisani taksi v garnizijskem odseku vsak delavnik za časa uradnih ur.

E. G. Br. 12546/39. Ministrstvo vojske in mornarice.

Prodamo

Krasna štajerska jabolka zopet na zalogi. - Cene konkurenčne. - Trgovina Martinc, Tyrševa 17. (I)

Otroška posteljica

lepa, snažna, naprodaj. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17940.

Krompir

po din 1.35 od 50 kg napred dobite iz skladišča pri »Miklavžu« pod lemenatom. (I)

Naprodaj

je nekaj dobro ohranjenih baročnih in renesančnih peč českega izvora. Ponudbe je nasloviti na upravo »Slovenca« pod »Originalne peči« 17.730.

Dijaki**Za dijaka (sina)**

II. razr. gimnazije, iščem stanovanje v Ljubljani pri boljši družini z vso oskrbo. Ponudbe s ceno na R. Dolinar, Jesenice.

Čitajte »Slovenca«**Objave****Preklic**

Peterka Janez, gostilničar in trgovec v Zalogu pri Moravčah, v nobenem slučaju ne odgovarjam za dolgove, ki bi jih napravila moja žena. - Peterka Janez.

All ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

Združenje pekov v Ljubljani obvešča vse svoje člane, da je umrl danes naš član, gospod

JAKIN IVAN

pekovski mojster v Stožicah št. 78

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 15. t. m. ob štirih popoldne iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Juriju. Blag mu spomin.

V Ljubljani, dne 13. novembra 1939.

Uprava.

V neizmerni žalosti, globoko presunjeni objavljamo, da je naš ljubljani ata, stari ata, tast, svak in stric, gospod

Ivan Zoré

nadstrokovnik drž. žel. v pokoju

po dolgi, mukopolni bolezni v nedeljo, 12. novembra ob 4 zjutraj umrl.

Pokopali ga bomo v torek, 14. novembra ob 2 popoldne iz Suvoborske ulice 16 k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 13. novembra 1939.

Žalujoče rodbine: Zore, šulraj, Cakš.

V globoki žalosti naznanjamo svojim sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je za vedno zapustil naš nepozabni, dobri oče, gospod

Ivan Jakin

pekovski mojster in posestnik

po dolgem bolehanju v ponedeljek ob pol 1 ponoči. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, 15. novembra 1939 ob 4 popoldne iz hiše žalosti v Stožicah št. 78 na pokopališče k sv. Juriju.

Ježica-Gorica, dne 13. novembra 1939.

Rodbina Jakinova in ostalo sorodstvo

V globoki žalosti sporočamo, da je naš dobri oče in mož

dr. Lozar Franc

sodni starešina

po daljšem bolehanju, danes dne 13. novembra, previden s tolažili svete vere, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo zjutraj v Kostanjevici.

Kostanjevica, dne 13. novembra 1939.

Žalujoča družina Lozarjeva

Umrla nam je naša ljubljena mama, gospa

Miklavčič Ivana

roj. Dobre

vdova po magistratnem uradniku

Pogreb bo v sredo, dne 15. novembra 1939 ob štirih popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 13. novembra 1939.

Žalujoči otroci: Evgen, Stanko, Matko, Oton, ter ostalo sorodstvo.